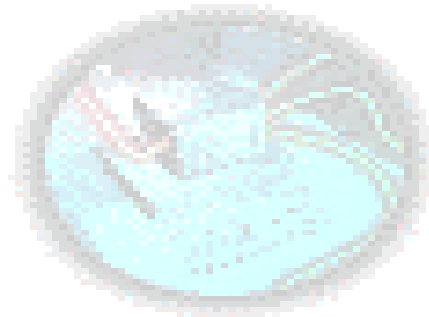
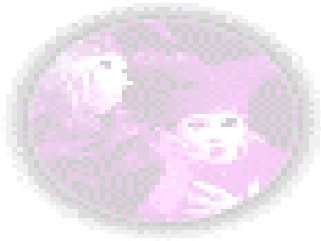

BİLGİSAYAR, VERİ İLETİMİ VE DİJİTAL YAYINCILIK SÖZLÜĞÜ

Doç.Dr. Mustafa ALKAN

Öğr.Gör. Özgür GENÇ

Öğr.Gör. Hakan TEKEDERE

2000

Access Mechanism

Erişim Mekanizması. Bir veya birden fazla yazma ve okuma kafasını, istenilen yazma ve okuma konumuna getiren mekanizma. Bu mekanizma, yazma ve okuma kafaları sabit olan sistemlerde veri ortamını hareket ettirmek için kullanılır.

Access Privileges

Dosyalarda değişiklik yapmak ve erişmek için imtiyaz.

Access time

Belleği okumak için gerekli süre.

Access

Depolanmış olduğu yerden bir bilgiye, (data) veya bir cihaza (bir disket okuyucusu gibi) girişi sağlamak, okumak veya yazmak.

Accuracy

Hatadan uzaklık derecesi. Accuracy, Precision ile karıştırılır. Precision, herhangi bir ölçme işleminde hassasiyet için kullanılır.

Açılacak Doküman Adı

Web sayfasının sunucu üzerindeki spesifik dosya adını belirtir. Kullanma zorunluluğu yoktur.

ACTV

Klasik televizyonlardan biraz daha iyi resim kalitesi olan HDTV sistemine geçiş olarak kabul edilen TV yayın sistemi.

AD

Yönetsel Alan (Administrative Domain).

Ağ

Bilgisayar ağı değişik yerlerdeki bilgisayar sistemlerini birbirine bağlayan bir veri iletişim sistemidir. Bir ağ WAN ve LAN'ların değişik birleşimlerinden oluşabilir. Yerel Alan Ağı (Local Area Network), Geniş Alan Ağı (Wide Area Network), ağlararası ağ (internet).

Ağ-Ağ Arabirimi

(Network-to-Network Interface/NNI) Frame Relay Servisi veren ağlar arasındaki bağlantıları tanımlar. Bu tanım Frame Relay Servisinin dünya çapında verilmesine olanak sağlar. Frame Relay yüksek hız ihtiyacından dolayı öncelikle LAN-WAN-LAN bağlantısında uygulama alanı bulduğu için LAN bağlantılarına uygun PVC desteğine dayalıdır. Uzlaşmaya varılan bu iki uygulama dışında şu konular üzerinde çalışmalar devam etmektedir

AD/DA Çevirici

Analog ses işaretlerini sayısal işaretlere ya da tersi işlemi aynı şekilde hazırlayan devrelerdir.

A/D-D/A Çeviriciler

Bilgisayarlı müzik sistemlerinde (CD, DAT, HD recording sistemler) analog bilgileri digital'e ya da bunun tersini yapan elektronik devreler. Bunlar kalitelerine göre fiyatlanırlar. Sistem maliyetlerinde büyük yer tutar. Örneğin, üzerinde bu çeviriciler bulunmadığından Waveboard'ın fiyatı oldukça düşüktür.

Adapter (Adaptör)

Direkt olarak birbirlerine uyum sağlamayan iki konnektörün veya cihazın bağlanmasını sağlayan bir aracı cihaz.

Adaptör

Uygunlaştırıcı, çevirici, güçkaynağı.

ADC

Analog sinyalleri karşılığı olan dijital sinyallere dönüştüren bir cihaz.

Address

Verinin saklandığı bellek bölgesi.

Address

Bir kayıdı, bölümü veya bilginin saklı olduğu kısmı ifade eden isim, etiket veya rakamdır. Address (Adres) Internet'te kullanılan üç tip adres vardır. Bunlar e-posta adresi; IP, internet ya da Internet adresi; ve donanım ya da MAC adresidir.

Address (Adres)

Bir sistem ya da ağdaki bir cihazda veya diğer veri kaynaklarında bulunan bir dosyanın yeri için ayrılmış özel kod. Bir kullanıcının yerini belirten dizi.

Address resolution

Alfasayısal bir Internet adresine karşılık gelen sayısal fiziksel adrese çevirme işlemi.

Administrative Domain

Yönetsel Alan. Tek yönetim birimi tarafından idare edilen ana sistemler,

yöneltiler, ve birbirine bağlı iletişim ağlarının bütünü.

ARPANET

İleri Araştırma Projeleri Ajansı bilgisayar ağı ARPA tarafından finanse edilen ve Internet'e öncülük eden bir uzun mesafe iletişim ağıdır. İletişim konusundaki araştırmalara temel oluşturmuş, Internet'in geliştirilmesi sırasında omurga rolü üstlenmiştir. ARPANET birbirine kiralık hatlar üzerinden bağlı ve paket anahtarlayan bilgisayar sistemlerinden oluşmuştu. Savurma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri Ajansı (Defence Advanced Research Projects Agency).

Aerial

Anten

A-F

Alçak frekans, radyo frekans, ses frekans.

A/V

Audio/Video (Ses görüntü).

AF

Auto-focus. Kameralarda netliğin otomatik olarak sağlanmasıdır.

AIX

IBM tarafından geliştirilen UNIX tabanlı işletim sistemi.

Aldus Freehand

Programın modüler çalışma özelliği ileri düzeyde. Font menüsünden Windows altında kullandığınız tüm fontları kullanmanız mümkün. Değişik

ortamlarda sunum ve grafik özelliği de ileri düzeyde bir program.

Aldus PageMaker

PC'lerde en yaygın kullanılan masaüstü yayıncılık programı olan Aldus PageMaker, grafik yazılımları ve tarayıcıları ile oluşturduğunuz grafikleri kolayca yerleştirip formatlamanıza imkan veren masaüstü yayıncılık programı.

Alfa kanalları

Photoshop'da, dökümanı oluşturan kanalların haricindeki her yeni kanala verilen isim. Seçili alan, Save Selection ile kaydedildiğinde bir alfa kanalı oluşur. Ayrıca Channels paletinde New Channel ile oluşturulan her yeni kanal, aynı zamanda alfa kanalıdır.

Alias

Takma ad. Uzun ve hatırlaması zor bir ismin yerine kullanılan genelde kısa ve hatırlaması kolay isimler.

Aliasing

Bilgisayar grafik şekillerinin kenarlarında bulunan, bazin jaggies diye de adlandırılan bir efekt.

Alphanumeric

Alfabetik ve nümerik karakterlerden oluşmuş kelime. Rakam, kelime ve özel semboller ihtiva eden karakter seti.

ALTA VISTA

Digital Equipment Co. firmasına ait olan Alta Vista, popüler Internet tarayıcı servislerinden biridir. Servis amacı; aradığınız bilgiye, web

sayfasına veya haber grubuna ufak bir aramadan sonra ulaşabilmenizi sağlamaktır. 16.000.000 web sayfası ve 13.000 haber grubu içinde arama yapabilmektedir. Alta Vista'nın size sunacağı iki arama seçeneği ile mutlaka aradığınız bilgiye ulaşırsınız.

ANSI

Amerikan Ulusal Standart Enstitüsü Bu organizasyon bilgisayar ve iletişim gibi bir çok alanda A.B.D. standartlarını belirlemektedir. Bu organizasyon tarafından onaylanan standartlar ANSI standartları olarak anılmaktadır. (örneğin ANSI C. ANSI tarafından onaylanmış bir C dilidir.). ANSI bir ISO üyesidir.

Analitik

Elektronik devrelerin matematiksel yolla çözümlenmesi.

Analog computer

Analog hesaplayıcı.

Analog devre

Lineer devre, giriş verilenin fonksiyonu olarak çıkışı değiştiren devre.

Analog Digital Convertor

Analog sinyali sayısal sinyale dönüştürücü.

Analog Film Recorder

Bilgisayar ekranından alınan bir görüntüyü, alındığı biçimde ve ekrandaki aynı ayırışımında kaydeden bir film alıcısı.

Analog Monitor

Analog bir sinyal kullanan ve birincil renkleri sonsuz sayıda gölgeler ya da gri bir skala halinde gösteren bir ünite. Voltajı devamlı değişir.

Analog

İşlemden geçirilen yada yeniden orjinal bir görüntü veya sesi temsil eden bir elektirik sinyalinin varyasyonu.

ANCHOR

HTML dosyalarında kullanılan "anchor" aktif döküman içinde başka bir bölgeye gitmek veya bambaşka bir sayfaya dallanmak için kullanılır. (Genellikle altı çizili mavi bir metin şeklindedir.)

ANİMASYON

Animasyon; grafiklerin belli bir senaryo doğrultusunda canlandırılması işlemidir. Hareket her zaman insanların ilgisini çeker ve eğlendirir fakat animasyon işlevi eğlendirmekten ibaret değildir. İçinde yoğun mesajlar taşıyabilir, tasarımı ilginç kılar ve özgün bir nitelik kazandırır. Animasyonun tüm bu görevleri yerine getirebilmesi kullanıldığı yere, miktara ve en önemlisi kalitesine bağlıdır. Teknik BilgiMultimedya uygulamalarının içinde animasyonlar teknik olarak ikiye ayrılır. Nesne animasyonu herhangi bir değişime uğrayan nesne ve yazıların ekran üzerinde hareketlenmeleri veya yer değiştirmeleridir.Kare animasyonu nesnelere değişik karelerin birbirleri ardına oynatılmaları suretiyle hareket verilmesidir. Bu animasyonlar mevcut filmlerle oynama kare boyama, morfoz vs.) veya yeni baştan film

yapma yoluyla gerçekleştirilebilir. Kare animasyonları iki veya üç boyutlu olabilirler.

Animatic

Videoteyp'de ya da bilgisayar ekranında gösterilen bir video programının görüntüsel dış çizgisi.

Animation (Animasyon)

Ekranada görüntü hareketleri yaratmak için tatbik edilen bir işlem. Bazı durumlarda rendering şeklinde de belirtilebilir.2-D Animation (İki boyutlu animasyon) basit görüntülerle çalışır. İmge yana döndüğü zaman düz çizgiler görülür. İmgelerin birbiri üstüne kompoze edilmesinde kullanılır.2.5-DÜç boyutlu efektlere sahip iki boyutlu bir grafik.3-D Animation ekranada perspektif içinde hareket ettirebilmek için, bir nesnenin üç boyutlu bir bilgisayar modelini yaratmak.

Anonim FTP

Anonim FTP kullanıcıların kullanıcı adı ve şifre belirtmeden Internet üzerindeki herhangi bir yerdeki dökümanlar, dosyalar, programlar ve bunun gibi bir çok arşivlenmiş veriyi bilgisayarınıza aktarmanıza izin verir. Ağ üzerindeki bir kullanıcı "anonymous" kullanıcı adını vererek güvenlik önlemlerini aşar ve sistemdeki genel erişime açık dosyalara erişir. arşiv makinesi (archive site), Dosya Aktarma Protokolü (File Transfer Protocol).

Anonymous FTP (Anonim)

Genel Internet kullanımına sunulan dosyalara kullanıcıların ulaşmalarını sağlayan yöntem.

ANSI

Amerika Birleşik Devletleri menşeli audio visüel (visual) ve bilgisayar cihazlarında kullanılan standartlardan sorumlu olan organizasyon.

Anti aliasing

Photoshop'un alanların eğilimli hatlarını oluşturmak için kullandığı, alan rengi ile alan kenarındaki renk arasında geçişi sağlayan farklı tonlarda pikseller.

Anti-alising

Grafik görüntüde alising ortaya çıkmasını azaltan bir görüntü-işlem tekniği. Köşelerin keskinliğini azaltarak, daha yumuşak görünmelerini sağlar.

Antialias

Bilgisayarlardaki her resim piksellerden oluştuğu için, eğik kenarlarda genellikle çirkin sivri uçlu merdiven basamakları oluşur. Antialias bu kenarları güzleştirmek için kullanılan bir methoddur. Bu esnada kenarlar biraz silinmesine rağmen, göze subjektif olarak daha keskin ve düz görünür. Ayrıca bu düzleştirme işlemi de daha çok hesaplama süresi gerektirir.

AOL

AOL, America On Line'in kısaltılmasından oluşmuştur. Sadece Amerikada 4.5 milyon kullanıcısı olan America On Line her ne kadar ev kullanıcılarına hizmet veren bir sistem olsa da Internet erişimi de sağlamaktadır.

Appletalk

Apple bilgisayar ürünleri ve diğer bilgisayarlar arasında iletişimi sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir iletişim protokolüdür. Şu anda 235Kb/s hızında çalışan Localtalk ve 10Mb/s hızında çalışan Ethertalk gibi uygulamaları vardır.

Application

Uygulama. Doğrudan kullanıcı için bir işlevi yerine getiren program. FTP, mail ve telnet kullanıcı programları iletişim ağı uygulamalarına örnek oluştururlar.

Archie

Internet üzerindeki bilgileri otomatik olarak derleyen, düzenleyen ve kullanıma sunan bir sistem. Archie'nin ilk uygulamaları sadece Internet üzerindeki tüm FTP arşivlerini tarayıp index oluşturmakta, aradığınız dosyaların Internet üzerindeki hangi makine ve dizinlerde olduğunu listelemekteydi. Daha sonraki uyarlamaları diğer bilgi türlerini de sağlamaktadır. Arşiv makinesi (archive site), Gopher, Geniş Alan Bilgi Hizmet Birimleri (Wide Area Information Servers).

ARCHIE

Sayısı, binleri aşan ftp sitelerinden, istediğiniz dosyaları bulabilmeniz için gerekli olan bir veritabanı araştırma aygıtıdır. Archie'yi kullanarak istediğiniz dosyayı, isme, konuya ya da anahtar sözcüğe göre aratabilirsiniz. Bu günlerde Web siteleri de bu tip özellikler kazandığı için Archie'lerin kullanımı gittikçe azalmaktadır.

Archie

Genel kullanıma açık anonymous FTP dosyalarını aramak için kullanılan bir araç.

ARPANET

İleri Araştırma Projeleri Ajansı Bilgisayar Ağı (Advanced Research Projects Agency Network). İnternet ağı konusunda ilk çalışmalar yapılırken o ağa verilen ad. Bugünkü İnternet'in temeli.

ASCII

Birçok bilgisayarın kullandığı standart 8 bitlik haberleşme kodudur.

Aspect Ratio

Bilgisayarlı grafik işlemlerinde, bir çerçevenin veya bir görüntünün yatay ölçülerinin, dikey ölçülerine göre oranı. Bu oranın korunması veya kontrol edilmesi, bir görüntünün sağlanması veya baskıya geçirilmesi için önemlidir.

Assemble Editing

Video görüntü sekansları playbek bir VCR'den bir VCR alıcısına, edit control cihazından, pre-roll veya yumuşak edit sağlayan diğer imkanlardan faydalanmaksızın direkt olarak geçirilmesi. edit olarak da bilinir.

Assembler

Makine dilinde program üreterek bilgisayar tarafından doğrudan işletilebilmesini sağlayan bilgisayar programıdır.

Assembly language

Assembler dili.

ATM

Frame Relay Servisi'nin daha yüksek hızlara (45 Mbps) çıkmasını sağlayacak ATM teknolojisi üzerinden verilmesini kapsamaktadır.

ATTRIBUTE

HTML sayfalarında kullanılan kontrollerin (TAG) aldığı parametrelerdir. Herbir parametre kontrole yeni bir özellik ekler. Bazı parametreler değer alır, bazıları ise olduğu gibi kullanılır.

Audio Mixing

Mic-Mikser veya diğer bir ses miks cihazı kullanılarak değişik kaynaklardan bir audio trak yaratılması.

Audio Mixing

Mic-Mikser veya diğer bir ses miks cihazı kullanılarak değişik bir audio direkt olarak orijinalinin üstüne kaydedilir.

Audio Track

Audio sinyallerini taşıyan video teybin bir bölümü.

Audiospace (Audio alan)

Sesin özel bir etki yapabilmesi için çeşitlendirilmesi.

AUP

Kabul Edilebilir Kullanım Politikaları birçok transit iletişim ağı üzerlerinden geçecek bilgilerin içeriğini kısıtlamaktadır. En çok bilinen örnek NSFNET'in ticari kullanıma izin vermeyen kabul edilebilir kullanım politikalarıdır. AUP yürütmesi ağa

göre değişmektedir. National Science Foundation.

Authentication

Doğrulama

Authorware

Çok medyalı gösteriler yaratmak için kullanılan ortaya çıkaran ve dahil edilmesi gereken video ve audio elemanlarının belirten geliştirilmiş yazılım programları.

AutoCAD 12-13

Çizim ve tasarım işlerinin ana kaynağı olma özelliğini bu yeni versiyonunda da koruyor. İşlevselliği daha da artırılarak, kullanım kolaylığında önemli mesafe alınmıştır.

Autorec sensor

Ses kaydını en doğru seviyesinde gerçekleştiren algılayıcı. Bu düğmeye basıldığında müzik kaynağı 7 saniye kadar incelenir ve en doğru kayıt seviyesi belirlenir.

Aux

Yardımcı elemanlar; müzik setine TV, kompakt disk, video ya da bir başka müzik kaynağının bağlanabildiği soket.

AVC

Otomatik volum kontrolü (Volum= alçak frekans sinyalinin büyüklüğü).

AVI

Ses ve Video özelliklerinin bir arada kullanılabilirdiği dosyalar. Window's un Medya Aygıtı ögesi üzerinden ulaşılabilir.

AWK

Unix'in özelliklerini de taşıyan oldukça güçlü bir "yığın dilidir." Awk, Unix kabuğunun dosya işleme arabirimlerine, "C" benzeri yapısal programlama gibi bir çok ilave getirir.

Axis

Uzunluğu ölçümü veya konumların tesbiti için başvuru sabit bir hat.

BACKBONE

Büyük veri kapasitesine sahip bir ağı besleyen hızlı bir hat veya bir seri bağlantıdır. Omurga

Back up

1- Data disketlerinin ikinci kopyası veya tahrip olma, kaybolma olasılıklarına karşı yapılan yedekleme işlemi.

2- Esas elemanın işlemi tamamlayamaması halinde işlemi tamamlamak için kullanılan yedekleme.

Background

Fon, zemin, geri plan, görüntünün arka planı.

Backlight Correction

Video kamerada arkadan gelen ışığı ayarlayacak objenin karanlık görünmesini önleyen sistem.

BACKLINKING

Backlinking, Lycos tarama servisi tarafından düşünülmüş zekice bir özelliktir. Hiçbir Web servisi sizi başka servislere bağlayıp sonra unutmak istemez. Bu yüzden Lycos, sizi başka bir servise bağladıktan

sonra geri dönebilmenizi sağlayan bir sistem geliştirmiştir.

BACKGROUND

HTML özgün Web sayfaları hazırlamanız için beğendiğiniz resimleri arka fon olarak kullanmanıza izin verir. HTML 3.0'ı destekleyen tüm Web tarayıcıları sayfanızın arka fonuna koyduğunuz resmi görüntüleyebilir. Bunu yapmak için BODY tanımının hemen yanına BACKGROUND tag'ını eklemelisiniz. Mesela "duvar1.gif" isimli bir resmi arka fon yapmak için aşağıdaki satır yazılmalıdır

Bağlantı noktası

Sisteme dışarıdan gelen bilgi paketlerinin her birinde hangi bağlantı noktasına gideceği bilgisi vardır. Sistem dahilindeki bağlantı noktalarının herbirinde bir iletişim yazılımı çalışmaktadır. Gelen paket işlem yapılmak üzere bu bağlantı noktasına, dolayısıyla ilgili uygulamaya aktarılır. Aktarma Kontrol Protokolü (Transmission Control Protocol).

BANDWIDTH

Bandwidth bir aygıtın algılayabileceği elektrik frekans alanıdır. Bu terim, iletişim teknolojisinde bir taşıma ölçüsü olarak kullanılır. Bu terim Internet'teki anlamı ise, belirli bir sürede ne kadar bilgi akışı sağlandığıyla ilgilidir.

Bandwidth

Bir kanalın ya da devrenin veri iletme oranı veya iletişim kapasitesi ölçüsü.

Bant genişliği

Belli aralıklardaki en büyük ve en küçük değer arasındaki fark.

Barkovizyon

Video dahil, bilgisayardan aldığı tüm sinyalleri perdeye yansıtabilen bir projeksiyon sistemidir. Görüntü kalitesi LCD'lere oranla daha yüksektir. Prezantasyon büyük bir salonda geniş bir kitleye verilecekse kullanılır. Tasarımın içinde video yer alıyorsa ve büyük perdede kaliteli bir görüntü isteniyorsa barkovizyon kullanmak gereklidir.

BASIC

Kelimelerinin ilk harflerinden oluşan, ilk defa DARMOUTH kolejinde geliştirilen en basit bilgisayar programlama dili.

Battery pack

Power pack.

Baud Rate

Bilgisayar kontrollu sistemlerde seri hatlar üzerindeki bilgi akış hızı birimi.

Baud

Bilgi işleme hızı birimi. Bir saniyede gelen bilgi sinyallerinin değeri baud olarak hızı verir. Tipik baud değerleri 110, 300, 1.200, 2.400, 4.800, 9.600, 14.400, 28.800, 36.600.

BBS

Kullanıcıların mesaj bırakabildikleri elektronik bülten panosu. Modem aracılığıyla bağlanılarak bilgi alışverişinde bulunan on-line sistemlerin genel adı. Bilgisayarlı Bilgi Servisi olarak Türkçeleştirilmiştir.

Bazı BBS'ler üyelik üzerine kurulmuşlardır.

Beta

A 1/2 inçlik video kaset ölçüsü. VHS'ye uymamaktadır.

Beyaz sayfalar

Internet kullanıcılar hakkında temel bilgiler içeren bazı veri tabanlarını desteklemektedir. Bu veritabanlarında kişiler hakkında sorgulama yapmak mümkündür. Telefon defterine benzer bir işlev yerine getirdikleri için bunlara "beyaz sayfalar" (white pages) adı da verilmektedir. Knowbot, HOIS. Bezier curves Manuel ortamda pistole cetveli ile oluşturabileceğiniz düzgün eğilimli hatların, bilgisayar ortamında oluşturulmasını sağlayan ve eğilimli noktalardan meydana gelen çizgiler.

Binary

İkili düzen, örneğin 11001001.

Binary File

(*BIN) Makina koduna dönüştürülmüş dosya. Bir kaynak dosyanın, bir yüksek düzeyli dil derleyicisi (PMA, COBOL, FTN, PRG gibi) tarafından makina koduna dönüştürülmüş biçimi. Bu tip dosyalar, yükleyicinin giriş formatına uygun olarak düzenlenirler. Makina koduna dönüştürülmüş dosyalar olarak da isimlendirilirler.

Binary system

2 tabanına göre sayı sistemi veya ikili sayı sistemi.

Binary

- 1- İki ihtimalli bir durumla karşı karşıya kalmak.
- 2- 10 tabanı verinin 2 sayısını taban olarak alan sayı sistemi. Binary sistemde sayılar yalnızca 0 ve 1 rakamlarından oluşur.

Bit Map

Bir video ekranındaki her pixel, yoğunluk ve rengi oluşturan bit'leri tarafından kontrol edilir Pixel'ler gridi ile tam bir video ekranına bir bit map denilebilir.

Bit

Binary rakamlardan biri. Bir bit, sıfır ya da bir değerini taşır. Bilgisayarın tanıdığı en küçük haberleşme birimidir.

Bit

İletilebilen bilginin en küçük miktarı. Bir alfabetik karakteri, bir sayısal rakamı belirten ya da sinyallemeyi ve diğer fonksiyonları değiştiren bir kombinasyonu.

Bit

0 veya 1 rakamlarından oluşan tek bir sayısal birim.

Bitmap

Sadece Siyah ve Beyaz'ın bulunduğu renk modu olan Bitmap'de, ara tonlar (%42 Siyah) olmaz. Bitmap modda kaydedilen dökümanlarda, beyaz piksel bilgisi kaydedilmediği için hem az yer kaplar, hem de resmin çağrıldığını programda beyazlar şeffaftır.

Blend

Geçişme. Bir renkten diğerine, bir efektten diğerine, bir şekilden bir başka şekle vb. çeşitli geçiş metodlarıdır.

Blur

Netsizlik. Gözleri arazalı olan bir insanın, gözlüksüz baktığında görebileceği ortam.

BMP

Grafik formatı. Windows Paintbrush ögesi üzerinden ulaşılabilen dosya uzantısı.

BNC

Sürgülü video fiş ve priz sistemi. Pin adı verilen fiş uçlarının sayısı önemlidir. Buna dikkat etmek gerekir. Ayrıca televizyonun arkasında bulunan prizler, kolay bağlantı yapılmasına imkan vermeyebilir. Evlerimizdeki TV'ler çoğunlukla kütüphane raflarına konulduğundan arkaya ulaşmak bazen imkansız olabilir. Bu nedenle bağlantı yerleri ön panelde olan TV cihazlarını tercih etmelisiniz.

Boca M144EE

Her ortamda yüksek performans gösteriyor ve 14.400bps faks hızı sunan Boca modem, iyi bir fiyat/performans oranıyla dikkat çekiyor.

BODY

HTML sayfalarında kullanılır. HTML sayfalarını oluşturan kodları barındıran "Başlık" ile "Son" arasındaki bölümdür.

Bolean

İkili sayı sistemini bulan matematikçi.

Booster

Güçlendirici televizyon sinyalini güçlendirmek görüntünün ve sesin daha kaliteli alınabilmesini sağlayan araç.

Boot

Sistemin istenilen seviyeden işleme başlamasını sağlayan makine prosedürü. İlk birkaç talimat, bir giriş cihazından gelir ve bunlarla sistemin tamamının yüklenebilmesi sağlanır.

BOT

Sohbet amaçlı bir IRC kanalı üzerinde dinleme ve cevaplama programları için oraya özgü (o kanalın jargonuna ait) terim.

Bounce

Geri dönme Teslimattaki bir hata yüzünden gönderilen postanın bir kısmının geri dönmesi.

Boşluk şarjı

Anoda gerilim uygulanmadığında ve flemam ısıtıldığında katod etrafında biriken elektronların oluşturduğu küme.

BPS

Bit per second (saniyedeki bit sayısı)

Broadcast

Radyo ve TV yayınları (Yayın kalitesi).

Browser

Bir ağ üzerinde, bilgiyi aramak, bulmak, görmek ve işlemek için grafik etkileşimli arabirime sahip uygulama yazılımı. Tarayıcı.

BROWSER

World Wide Web üzerinde dökümanların transfer edilip görüntülenmesini sağlayan programlara "browser" adı verilir. Sakın Web tarayıcıların Netscape, MS, Internet, Explorer ve Mosaic'le sınırlı olduğunu sanmayın. <http://www.browserwatch.com> adresinde bir göz atın. İstemediğiniz kadar çok ve çeşitli tarayıcıyı bir arada bulacaksınız.

Built-in

Cihazın içine yerleştirilmiş olan sistem veya başka bir cihaz.

BBS

İlan Tahtası SistemleriElektronik mesaj hizmetleri veren, dosya arşivleri sunan, sistemi çalıştıranın ilgi alanına giren diğer hizmet ve aktiviteleri sağlayan bilgisayar ve üzerinde çalışan yazılıma BBS denir. BBS'ler şimdiye kadar hobi olarak kullanılıyordu. Fakat Internet'e bağlı BBS'lerin sayısı hızla artmakta ve şu anda bir çok BBS devlet, eğitim ve araştırma kurumları tarafından işletilmektedir. Elektronik Posta (Electronic Mail), Internet, Usenet.

Byte

Sekiz data biti+bir parti bitten meydana gelen bir alfabetik veya özel karakterdir. Genelde ASCII kodludur.

Bytes

Genelde 8'bit'ten oluşan dikey ve yatay olarak ekranda gösterilen pixel'lerin sayısının temsil eden bir bit grubu. Data'resolution'u ile bu iki faktör görüntünün kalitesini tesbit ederler. Daha çok sayıda pixel'i görüntülemek için, daha fazla hafıza ve fazladan 'peripheral'lar gerekir.

CA/CG

Computer Animation Computer Graphics için İngilizce'sinden kısaltma.

CAD

Grafik işlerinin mimari ve mühendislik sistemleri için çizim ve planların bilgisayarda üretilmesi.

CADD

Bilgisayar destekli Taslak ve Dizayn üretimi.

CAM

Bilgisayar Destekli Üretim.

Camcorder

Camera+recorder.

CWIS

Kampüs Çapında Bilgi SistemiKampüs çapında bilgi sistemleri bilgi ve hizmetleri iletişim ağları ve etkileşimli bilgisayar uygulamalarıyla kampüstekilere sunar. Genel kapsamı telefon ve adres rehberi, takvimler, ilan ahtaları, veritabanları gibi hizmetlerdir.

CAND

Bilgisayar Destekli Taslak ve Dizayn üretimi.

CANLANDIRMA

Yakın zamana kadar sadece sinema endüstrisinin bir etkinliği olan animasyonun dilimizdeki karşılığı canlandırma'dır. Teknik olarak baktığımızda animasyon, hareketli görüntü demektir. Bugün pazardaki pek çok ürün, masaüstü bir kişisel bilgisayarlarda animasyon yapmaya olanak sağlamaktadır. Elle çizilmeyen, özel donanım yardımıyla bilgisayar ortamına aktarılmış sabit resimlerdir.

Canon BJ200

Saniyede 86 karakter basım hızı ve kaliteli çıktı alma imkanı ile beğeni kazanan Canon BJ200, fiyatı ile de ilgi çekti. Tonlama yeteneği ve uzun süreli kulanıma olan yatkınlığıyla da dikkat çekici bir ürün olma özelliğini taşıyan yazıcı çeşidi.

CD-I (Interaktive-CD)

Duran görüntüler, audio, grafik ve bilgisayar bilgileri verebilen interaktif bir ürün için kullanılan deyim

CD-ROM XA

CD-I gibi, bu depo edici disk bilgisayar metin ve grafiklerini, ve durağan görüntülü video bilgileri ve yüksek kaliteli audio ile kombine eder.

CD-ROM

Herhangi bir dijital bilgiyi bir kompakt diskte toplamak için geliştirilmiş biçimsel bir standart.

CD-ROM

Yazılımların depolanmasında, arşivlenmesinde ve multimedya uygulamalarında kullanılan dünya standartıdır.

CD-ROM

CD-ROM, kişisel bilgisayar ortamlarında harici bir CD-ROM okuyucu yoluyla kullanılan CD'lerdir. Bilginin CD-ROM üzerine kaydediliş şekli hangi işletim sisteminde kullanılacağını belirler. CD-ROM okuyucular ise böyle bir ayrıma tabi değildir. Macintosh ve IBM uyumlu bilgisayarlar aynı CD-ROM okuyucusunu kullanabilirler. CD-ROM okuyucuların fiyat farklılıklarını belirleyen, bilgi erişim hızlarıdır. Bu hız, ortalama 31 milisaniye ile 120 ms arasında değişir. CD-ROM 'ların bilgi erişim hızı her geçen gün artmakta fiyatları ise düşmektedir. CD-ROM okuyucusu bilgisayara harici olarak veya disket sürücü gibi ana gövdeye de takılabilir. Tüm CD-Audio'ları bu okuyucular okuyabilir. CD-ROM'un bilgi kayıt formatı Sarı Kitap adı verilen teknik spesifikasyonla standartlaştırılmıştır.

CD-ROM Sürücünün Denetlenmesi

Bilgisayar bir CD sürücüsünü kontrol ederek, bir CD' deki depolanmış müziği okutabilir.

CD-Audio

Müzik CD'lerinin yayımlandığı medyadır ve tüm CD okuyucularında çalışabilme özelliğine sahiptir. CD-Audio'nun bilgi kayıt formatı Kırmızı Kitap adı verilen teknik spesifikasyonla standartlaştırılmıştır.

CDD

Işığın hassas bir elektronik levha veya kamera çeşidi.

CDI (interaktif)

İçinde müzik, grafik, ve videoyu etkileşimli bir şekilde bulundurabilen bir CD formatıdır. Sadece CDI formatını okuyabilen cihazlar mevcuttur. Bilgisayar ortamında CDI oynatmak için ek bir yazılım gerekmektedir.

CD-I

CD-Interactive, tüketici pazarına yönelik üretilen ve televizyonla birlikte kullanılan bir CD çalar aygıtı için geliştirilmiş bir formattır. Üzerine 19 saatlik mono ses, veya 72 dakikalık tam ekran video veya 5000 adet fotoğraf kaydedilebilmektedir. Bunların farklı oranlarda kombinasyonları mümkündür. Tüm detayları Yeşil kitapla standartlaşmıştır. CD-I okuyucunun diğer okuyuculardan temel farklılığı kullanımı için yalnızca bir TV'nin yeterli olmasıdır. Okuyucu, uzaktan kumanda bir fare, veya kablolu bir fare ile kullanılmaktadır. Ayrıca, tüm CD-Audio disklerini de okuyabilmektedir.

CD-XA

Bu format Sony'nin getirdiği bir standart olup fazla yaygınlık kazanmamıştır. Temelde CD-ROM formatının daha iyi görsel bilgi aktarabilmesi için geliştirilmiş bir ara çözümdür. Yine bilgisayarlara takılan özel bir okuyucu tarafından okunabilmektedir. Bilgi kayıt formatı Sarı kitapta standartlaştırılmıştır.

CD-Bridge

En yaygın kullanımında olan CD-ROM formatı ile yeni gelmesine rağmen hızla yaygınlaşan CD-I formatlarının bir anlamıyla bileşiminden çıkan bir formattır. Bu

formatta kayıt yapılan disk hem CD-I okuyucuda hem de CD-ROM okuyucuda kullanılabilir. Daha fazla, yazılım üreticilerinin yeni gelişen pazarlara CD-ROM ürünlerini aktarmaları için geliştirilmiştir. Özel bir okuyucusu yoktur.

CD TERMİNOLOJİSİ

CD'ler multimedya programlarının en yaygın kayıt ve kullanım ortamı haline gelmektedir. Bu gelişmenin nedeni, CD'lerin geniş hafıza kapasitesinden kaynaklanmaktadır. Bir CD, 650 MB hafıza kapasitesiyle 450 adet 1.4 MB hafızalı bilgisayar disketine eşdeğerdir. Bu özellikleriyle CD'ler doğal olarak bol miktarda hafıza gerektiren görsel işitsel veriler için en uygun ortamı sağlamaktadır.

Cel

Bir animasyon içindeki tek bir çizim veya çerçeve.

Cel Animation

Bir görüntünün ufak kısımlarının animasyonu.

PC Tools

PC Tools, temel disk yönetimi, dosya işlemleri gibi alanlarda, işletim sistemi tasarımcılarının unuttuğu işlevleri kullanıcılara erişilebilir kılan kullanışlı bir yazılım.

CGA (Color Graphics Adapter)

320x200 çözünürlükte 4 renk gösterebilir.

CGA

IBM PC'leri ve eş değerde cihazlar için konulan ilk video interface standardı.

CGI

Bir Web hizmet birimi üzerinde arka planda çalışan uygulamalar yazan programcılar için bir arabirim.

CGI

Web tarayıcılarının Web Hizmetçileri ile iletişim kurmasını sağlayan arabirimdir. Web tarayıcıları CGI aracılığıyla, HTML içindeki formları ve döküman kaynaklı sorgulayıcıları Web hizmetçilerinin anlayabileceği hale sokarlar.

Channel (Kanal)

Bir ağdaki iki yer arasında, belirli iletim hızına sahip bir iletişim hattı.

Character (karakter)

Bilgisayar tarafından yazılıp okunabilen ve depolanan herhangi bir tek alfabetik, nümerik, noktalama veya değer işaretlerinden biri.

Chat

Gerçek zamanlı görüşmeyi tanımlamak için kullanılan bir terimdir. IRC, WebChat, gibi bir arabirim.

Check

CD player'de yapılan programın kontrol edilmesi.

Checksum

Sağlama toplamı Bir veri paketinin içeriğinden yararlanarak hesaplanan değer. Bu değer paketle beraber aktarılır, alıcı sistem aldığı verilerden yararlanarak bu değeri yeniden hesaplar ve paketle gelen değerler karşılaştırır. İki değer aynıysa alıcı veriyi hatasız olarak aldığından emin olur.

Chip

İnce kesilmiş silisyum dilimi.

Chroma

Video sinyalinde ölçülen, hue'lerin miktarları ve izafi parlaklıkları. Bu sinyal olmaksızın alınan video görüntüsü siyah-beyaz olurdu.

Chromakey

Video görüntülerini ikinci bir video kaynağındaki seçilmiş bir renk üzerine bir özel efekt yaratıcı sistemi veya bilgisayar kullanarak geçirmek.

CLICKABLE MAP

HTML'nin bu özelliğini kullanarak bir resmin değişik yerlerine tıklanıldığında kullanıcıyı bambaşka adreslere taşımasını sağlayabilirsiniz.

CLIENT

İnternet üzerindeki bir sunucuya bağlanmış olan "istemci" makinaya "aclient" ismi verilir.

Client

Kullanıcı Bir başka bilgisayar sistemini ya da programın hizmetini talep eden bilgisayar sistemi ya da programa verilen ad. Dosya dağıtıcısından (file server) herhangi bir dosyanın içeriğini isteyen diğer bilgisayar o dağıtıcının kullanıcısıdır. kullanıcı-dağıtıcı modeli (client-server model), hizmet birimi (server).

Client-server model

Kullanıcı-dağıtıcı modeli Bir çok iletişim ağı protokolünün çalışma şeklini tanımlayan bir model. Bu modelde aynı ağ üzerinde bir dağıtıcı

program (server), ve bu dağıtıcıdan bilgi talebinde bulunan kullanıcı programları (client) vardır. Örneğin bir çok yerel iletişim ağlarında bir dosya dağıtıcısı (file server) ve ondan gerektiğinde dosya talep eden kullanıcılar (client) vardır. Bu modelin en büyük avantajı işlem yükünün makineler arasında paylaşılmasıdır. kullanıcı (client), dağıtıcı (server), anasistem-terminal modeli.

Client

Bir ağ servisini kullanan kullanıcı veya kullanıcıya hizmet eden program.

Clock

Saat sinyali.

CMS (Color Management System)

Renk Yönetim Sistemi. Ekranların RGB, ofset baskı tekniğinin CMYK olmasından dolayı meydana gelen renk kayıplarını gidermek için kullanılan renk yönetim programları. EfiColor, KPCMS gibi..

CMYK

Cyan, Magenta, Yellow, Black renklerinden oluşan ve ofset baskı tekniğinde kullanılan renk dünyası. CMYK'da renkler birleştikçe (üstüste geldikçe) koyulaşır. Bu yüzden Subtractive Colour (Çıkarılan Renkler) olarak isimlendirilir.

COAXIAL

Dış ortamdaki parazit gürültülerden etkilenmeyen dışı örgülü 75 W Ohm'luk kablo cinsi ve standardı.

COBOL

Komplike iş uygulamaları ile ilgili program yazmaya uygun bilgisayar programlama dili. COBOL, US savunma bakanlığı kuruluşu olan CODASYL ile çeşitli bilgisayar imalatçıları ve bilgi işlem cihazları kullanıcıları tarafından geliştirilmiştir.

Code (kod)

- 1- Bilgisayar sistemleri için talimat yazmak.
- 2- Uygun tabloya göre bilgilerin sınıflandırılması
- 3- Makine dilini kullanmak.
- 4- Program yapmak.

Colorization (Renklendirme)

Siyah-beyaz bir görüntüye renk katmak veya renkli bir görüntünün rengini değiştirmek.

Colour Bars

Herhangi bir video cihazı içindeki renk dengesini ayarlayan standart renk tablosu

Column Chart

Dikey kolonlardan oluşan bir tablo.

Command (komut)

Bilgisayara başlamasını, durmasını veya devam etmesini söyleyen bir pals, sinyal, kelime veya harf dizisi. Command, çok sık olarak instruction (talimat) ile karıştırılır.

Command Interpreter

Komut Analizörü. Bir Turbo DOS'ta komutu inceleyip de yapması gerektiğini saptayan bölüm S.R. Ranganathan tarafından geliştirilmiş yüzeysel bir sınıflandırma düzeni.

Communication Link (İletişim Hattı)

İki kullanıcıyı birbirine bağlayan donanım ve yazılımdan oluşan sistem.

Compact disc

Kompakt disk Laser ile okunan ses ve görüntü disklerdir. Yapımı fotoğraf filimlerinin basımına benzemektedir. Önce müziğin üzerine işlendiği bir uzman disk hazırlanır. Bu diskten negatif çıkarılır ve negatife göre seri disk imaline geçilir. Laser disk üzerine depolanmış dijital müzik bilgilerini okur. Disk yüzeyinde yaklaşık olarak 5 milyar nokta bulunur. Her nokta sesin dijital bir sinyalini temsil eder. Bir saniyede 44 bin 100 nokta okunur. Böylece analog ses okuma sistemlerinin avantajları yakalanmış olur. Disk yüzeyinde mekanik bir temas olmadığından aşınma da olmaz. Diske müzik kaydetmek için yüksek güçlü bir laser kullanılır. Okunma sırasında düşük güçlü laser kaynağı eterli olmaktadır. Disk üzerindeki izlerin toplam uzunluğu 2.5mil kadardır. İz genişliği ise 0.5 mikrondur. Comparator Karşılaştırıcı.

Compiler

Derleyici.

Compiler

Herhangi bir programlama dili ile yazılmış bir bilgisayar programını, bilgisayarın kendi diline çeviren program (Derleme)

Composite (Kompozit)

Yayın amacı ile üç ayrı renk sinyali (kırmızı, yeşil ve mavi) artı zamanlama ve senkronizasyon sinyallerini hava dalgaları veya tek bir

kablo yoluyla nakledilebilir. bir kompozit içine kombine edilebilmesi. Kompozit videolar ve televizyon setlerinde VCR'lerde ve diğer alt fiyat grubundaki video teçizatında kullanılırlar.

Composite Sync

Yatay ve dikey scan kontrolleri olan toplu bir senkronizasyon sistemi.

Compression/Decompression

Depolama ve iletişim araçlarının taşıyabileceğinden daha fazla bilgiyi saklamamızı ya da iletmemizi sağlayan sıkıştırma ve açma yöntemidir.

COMPUSERVE

Compuserve'de America On Line gibi, dünyanın en büyük on-line servislerinden biridir. Aradaki fark Compuserve'ün daha çok iş dünyasına yönelik olmasıdır. Compuserve'den Internet'in birçok servisine metin-tabanlı bağlanabilirsiniz. Compuserve aynı zamanda Spry Inc firmasının da sahibidir. Bu yüzden Spry Inc'e ait olan Mosaic web tarayıcısının promosyonlarını gerçekleştirmektedir. Compuserve, yakında kendisi dışında Internet'e ayrı bir tarayıcıyla bağlanmak isteyenler için Microsoft Internet tarayıcısının özel bir sürümünü destekleyecektir. Compuserve hakkında Internet üzerinden bilgi almak için <http://www.compuserve.com> ve <http://www.spry.com> adreslerine bağlanabilirsiniz.

Compuskip

Banttan bulunduğu durumdan ileride veya geride belli sayıda seçilmiş konumu arayıp bulan sistem.

Computer Simulation

Bir bilgisayar programı içindeki fiziksel işlemlerin simülasyonu

CONFERENCE (KONFERANS)

Web üzerinde, iki ya da daha fazla bilgisayar aracılığıyla, yüzyüze, görsel ve sesli iletişimdir. Günümüzde hatların elverişsiz olması nedeniyle eş-zamanlı bir görüşme sağlamak olanaksızdır. Web'ler bu tip iletişimi sağlamak açısından BBS'lerden daha elverişlidir.

Configuration (konfigürasyon)

Hardware için, sistemi oluşturan bir grup araç. (device) software için toplam software grubunun arasında kurulan ilişki.

Configuration

Bir bilgisayar sisteminin dizaynı cihazların birbirine uyumunu sağlayan arajman işlemi.

Congestion

TıkanıklıkVeri iletişim ağının kapasitesinden fazla yüklenmesi sonucu oluşan durum. Connection (Bağlantı)- bir noktadan diğer bir noktaya adanmış veya anahtarlanmış iletişim yolu.

Continue

CD player'de seçilmemiş bölümlerin çalınmasına devam edilmesini sağlayan özellik.

Contrast (Kontras)

Bir görüntünün beyaz bölgelerinin siyah bölgelere oranının farkı.

Contrast Ratio (Kontras Oranı)

Bir görüntünün mümkün olan en parlak bölgesinin, mümkün olan en karanlık bölgesine olan parlaklık oranı.

Contrast

Bir görüntünün beyaz bölgelerinin siyah bölgelere oranla ne denli parlak olduğu

Control unit

Bilgisayarda işlemleri organize ve kontrol eden bölüm.

Controller

Bir işlem veya makinenin işlemini kontrol eden aygıt.

Coprocessor

Mikroişlemci ile birlikte çalıştırılan ve mikro işlemcinin özel bazı hesaplamalarını daha hızlı yapabilmesini sağlayan mikroişlemci cihazı.

CorelDRAW 7.0

Eski yavaşlığını yenerek karşımıza çıkan Coreldraw 7.0, vektör grafiğe dayalı, metin işleme olanakları ve 22.000 ClipArt, 825 tane font ve 100 tane High-Resolution olanakları ile beğeni kazanan bir program.

Counter

Sayaç. Mekanik ya da elektronik olarak çalışır. Kafa önünden geçen band uzunluğunu inç cinsinden verir.

CPU

Central Processing Unit. Merkezi İşlem Birimi. Bilgisayarın işlemlerinin yapıldığı ve transistörlerin bulunduğu küçük çip.

Cracker

Sistem kırıcı Sistem kırıcı yetkisi olmayan bilgisayar sistemlerine girmeye çalışan kişilere verilen isimdir. Bu kişiler bilgisayar hastalarının (hackers) tersine kötü niyetlidir ve kıldıkları sistemlerden bir çok menfaat elde ederler. bilgisayar hastası (hacker), Truva atı (Trojan Horse), virüs (virus), solucan (worm). vb.

Cracker

Sisteme giriş yetkisi olmayan sistem kırıcı kişilere verilen isim. Hacker'ların tersine kötü niyetli kişiler olup, menfaat elde etme amacı güderler.

Crawis

Ekranında gözüken credit'lerin veya diğer grafik malzemelerinin hareketleri

Cursor (imleç)

Bilgisayar ekranında göz kırpan çizgi veya kutu. Bir sonraki data girişinin nereye yapılacağını gösteren işaret.

Cut

Bir yapım içinde bir sekans ile diğer bir sekans arasında ani bir geçiş aynı zamanda bir video edit'i için de kullanılır (kesme).

CWIS

Campus Wide Information system

Cyan

Camgöbeği rengi.

Cyberspace (Siberuzay)

Ünlü bilim kurgu yazarı William Gibson tarafından Neuromancer isimli romanında kullanılan terimdir. Bilgisayarlardan oluşan ve toplumun bu bilgisayarların etrafında olduğu bir dünyayı ifade etmektedir. İlk kez ünlü bilim kurgu yazarı William Gibson'un "Neuromancer" adlı romanında kullandığı, bilgisayar destekli iletişimin, insan beyni ve bilgisayar ağı ile tanımladığı bölge.

DA (Display Adapter)

Görüntü adaptörü.

DA/Converter

Bilgisayar tarafından kullanılan dijital sinyalleri, analog sinyallere çeviren bir cihaz

DAC

Dijital ses kasedi

DARPA

Savunma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri Ajansı (Defense Advanced Research Projects Agency)

DAT

Dönel kafa prensibi ile sayısal yazan ve okuyan kesinlikle dip gürültüsü olmayan kayıt cihazları. Bunlar 44.1 ya da 48, KHz sampling rate kullanarak CD kalitesinde ya da daha yüksek kalitede kayıtlar gerçekleştirir. Bunların CD'ye çıkışları sayısal olarak yapılacaksa mutlaka 44.1 olarak kaydedilmelidir.

DAT

(Digital Audio Tape) Özel formatta kaseti üzerine 16 bit 44.1 ya da 48 KHz. sampling rate kullanarak digital ve dönel kafa prensibi ile çok kaliteli kayıt yapan teyp sistemi.

DAT

Digital Audio Tape günümüzde Master banda olarak standartlara yerleşmiş Teyp sistemi. Dönel kafa sistemi ile çalışmakta. CD ya da üzerinde kayıt yapan teyp sistemi.

DAT

Digital Audio Tape tamamıyla sayısal kayıt formatları ile kendine özgü kaseti üzerine video recorder prensibi gibi dönel kafa ile kayıt yapan teyp aygıtı.

Data (Bilgi-veri)

Bilgisayar tarafından üretilen ve işlenebilen bilgi elemanı için kullanılan genel terim.

Database Veri tabanı

Bir bilgisayar sistemi içinde saklı ve erişilebilir verilerin tümü. Bunlar değişik kullanıcıların aynı bilgilere erişebilmesi ve gereksiz tekrar ve fazlalıkları önlemek amacıyla büyük bir kütük şeklinde hazırlanabilir. Bu düzen veri saklama alanında daha az yer kapladığı gibi erişim süresini de hızlandırır. İzni olmayan kişilerin kullanmasını ve başkalarına ait verilerle karışımı veya bunların bozulmasını önlemek için bu kütüğe parolalar ve kullanıcı alanları konulabilir.

Data bus

Veri hattı.

Database (Veritabanı)

Bilginin çok sayıda kullanıcının yararlanacağı şekilde saklanması.

DBS

Uydu televizyon yayınları televizyon sinyallerini uydulardan direkt olarak evlerdeki antenlere gönderen uydu yayın sisitemi.

Decimal

Onlu.

Decoder

Kod çözücü. Bazı uydu yayınları elektronik olarak kodlanmakta ve kod çözücü olmadan izlenmemektedir. Sadece abonelere dağıtılan bu kod çözücüler, sinyalleri izlenebilir hale getirir. Ancak rekabet nedeniyle pek çok kuruluş kodlama sisteminden vazgeçmek zorunda kalmıştır.

Decoder / Encoder

Bir decoder kompozit bir video sinyalini ayrı ayrı RGB sinyallerine çevirir. Bir encoder ise, bu RGB sinyallerini tek bir kompozit sinyale çevirir.

Dedicated Line

Bir iletişim şirketinden kiralanan özel hat.

Default route

Varsayılan rotaSevk tablosunda adresi bulunamayan paketlerin gönderileceği rota.

Default

Bilgisayarın otomatik olarak geçerli saydığı ve aksi belirtilene kadar geçerliliğini koruyan işlem veya değer.

DARPA

Savunma Bakanlığı İleri Araştırma Projeleri AjansıAskeriye tarafından kullanılmak üzere yeni teknolojiler üretmekle sorumlu A.B.D. Savunma Bakanlığı Ajansı. DARPA (daha önce ARPA olarak bilinmekteydi) bugünkü Internet'in geliştirilmesinden sorumluydu ve Berkeley UNIX ve TCP/IP'yi de içeren bir çok geliştirme projesini finanse etti.

DDN NIC

Savunma Bakanlığı Bilgisayar Ağı için Ağ Danışma MerkeziGenelde "The NIC" olarak bilinen bu yerin en önemli sorumlulukları arasında Internet ağ adreslerini ve özerk sistem numaralarının dağıtılması, hiyerarşideki en üst alanın yöntemi, ve DDN için danışma ve destek hizmetleri vermesi gibi konular sayılabilir. Burası ayrıca RFC'ler için birincil başvuru kaynağıdır. ağ adresi (network address), Ağ Danışma Merkezi (Network Information Center), Yorumlar İçin Rica (Request For Comments).

Definiton

Bir görüntünün kesinlikçi veya ayrışımı.

Defringe

Photoshop'da, A zeminindeki bir B alanını kopyalayıp, bir C alanı üzerine yapıştırdığınızda, B alanın kenarlarında oluşan ve A zeminine ait

olan pikseller. Bu piksellerdeki renk, C ile uyumsuz ise çok çirkin bir görüntü oluşur.

Degrade

Bir rengin bir başka renge dönüşmesi esnasında oluşan renk geçişi. Koyudan açığı gibi..

DEJANEWS

Adres

<http://www.dejanews.com/DejaNews> aradığınız konuyu UseNet haber grupları aracılığıyla bulur. Bulunan bilgiler ise yazdığınız kelime tutarlılık derecesine göre sıralanır.

Dekuplaj

İstenmeyen sinyallerin şaseye iletilmesi.

Dekuple

Bir sonraki kata ileilmeyen, şaseye aktarılan

Delete

CD playerde diskin istenmeyen bölümlerinin çalınmamasını sağlayan özellik (veya silme tuşu).

Delimiter

Bir depolama bölgesinde bilginin başlangıç ve bitişini işaretleyen karakter.Bu işlem için genellikle virgöl, iki nokta üst üste, space kullanılır.

Desaturate

Solgunluk. Bir rengin veya bir alandaki renklerin, olduğundan daha cansız, tram değeri düşük görünmesi.

Device

Özel bir işlem yapabilen hardware parçası. Printer, bir device örneğidir.

Deşarj

Boşalma, üzerindeki yükü atma.

Dial-up

İki makine arasında telefon hattı üzerinden arama yapılarak sağlanan geçici bağlantıya verilen isim.

Difüzyon

Dağılma, yayılma, püskürtme.

Digital (Sayısal)

Ses, görüntü, bilgisayar verisi ya da diğer bilgiler için işlemleri yapmak veya ikilik (sıfır veya bir) sinyalleri iletmek için voltaj, frekans, genlik, zaman vb. ayırık değişkenleri kullanan bir yöntem.

Digital Analog Converter

Sayısal analog dönüştürücü.

Dijital/Analog Çevirme

Bilgisayarın hafızasında herhangi bir şekilde depolanmış örnekler sayısal olarak işlenip, analog sinyallere çevrilir. Bu sinyallerinde uygun bir cihaza iletilmesiyle hafızadaki o verinin temsil ettiği sesi duyarız.

Digital Audio

Sesi daha yüksek kalite sağlamak amacıyla bir sayısal dizi şeklinde kodlayarak saklanan bir ses alma tekniği.

Digital Computer

Sayısal bilgisayar.

Digital Date

Bilgisayarda kullanılan ve işlemi yapılan sayısal bilgiler

Digital

Sayısal.

Digitize

Bir audio veya video sinyalini analog halinde, bilgisayar cinsi dijital kod numaralarına dönüştürmek.

Digitizer

Analog bir video görüntüsünü dijital bilgisayar grafiğine dönüştüren bir cihaz.

DA Conversion

Bilgisayarın hafızasında herhangi bir şekilde depolanmış örnekler sayısal olarak işlenip analog sinyallere çevrilir. Bu sinyallerinde uygun bir cihaza iletilmesiyle hafızadaki o verinin temsil ettiği sesi duyarız. Sentezleme yolu Bilgisayar ses kartına veya içerdiği ses düzeneğine nota bilgisini yollar. O düzenekte bu bilgiye analog sinyaller üretir. En uygun iki tür sentezleme metodu FM ve dalga tablosu sentezlemeleridir. MIDI Yardımıyla Nota bilgisi, bir midi aracıyla, midi standartını destekleyen müzik aletlerine bilgisayardan yollar. Bu müzik aletleri de gelen bilgiye göre müzik üretir. Burada gerçekleşen olay kısaca şudur Bilgisayar çeşitli müzik aletleriyle belli bir aracı sayesinde iletişim kurabilmektedir. CD-ROM Sürücünün Denetlenmesi Bilgisayar

bir CD sürücüsünü kontrol ederek, bir CD' deki depolanmış müziği okutabilir. Ses kartlarının bilgisayar dünyasında anlayabileceği sayılar dijital halinde ifade etmenin temelinde analog/dijital çevirme işlemi bulunmaktadır. Örneklemenin kalitesi alınan örneklerin ne kadar sıklıkla alındığı ve her bir örneğin ne kadar bit'le anlatıldığıyla doğru orantılıdır. Örnek olarak, 16 bitlik, 44 Khz.lik bir örneklemenin anlamı bir doğal sesi, bir/44000 sinyalde, bir değerini ölçmek ve elde edilen değeri 2 üzeri 16 değerden birisine (2^{16}) eşitlemektedir. Günümüzde 16 bitlik örneklemeler yaygındır. Fakat değişik çözünürlüklerde vardır. Adlib Gold 1000, 12 bitlik Genoa Audiobahn 10 bitlik örnekleme kullanılır. ADPCM PCM'in değişik bir çeşidi olup daha çok sıkıştırma olanağı sağlar. Bunun bedeli de ses kalitesinin PCM de olduğundan daha az olmasıyla ödenir. FM Sentezleme Yukarıda bahsedilen bu sentezleme metodunda ses verisi: dalga şekli üretebilen işlemciler tarafından yaratılır. Bunu da bazı basit dalga şekillerini kullanarak, bunları çeşitli şekilde belirleştirerek yapmaya çalışırlar. Temel olarak Sinüs kare, üçgün, testere dişi şeklindeki bazı basit dalga şekillerini birleştirip ezip büzüp gerçek bir ses dadasına yaklaştırmaya çalışırlar. Bu tabii ki çok zordur. Etrafımızda duyduğumuz doğal sesleri yapısında o kadar fazla Sinüs dalgası vardır ki bunlar sayı olarak taklit edilmesi bile şekil olarak taklit edilmeleri imkansızdır. FM sentezleme yoluyla gerçekçi sesler elde etmek zordur. Zaten FM sentezleme ile elde edilmiş sesleri dinlerken, elektronik devreleri bu işte bir parmağı olduğu hissine kapılırız. Gerçek sese yaklaşmak için gelişigüzel dalga birimlerinin de kullanıldığı olur. Fakat daha çok

işlemci kullanmak kaliteli ses elde etmek için daha uygun bir yöntemdir. Adlib FM sentezlemeyi kullanan ilk kartı. Bu kart'ta iki işlemcili bir yamaha YM 3812 FM çipi bu görevi üstlenmiştir. Bir çok Adlib uyumlu kartlarda FM sentezlemeyi kullanırlar. FM sentezleme yapan daha yeni kartlar yamaha SBPro daha mantıklı bir seçim olacaktır.

Directory (dizin)

Depolama bölümü için her dosyaya ait adı, yeri, boyutu, yazılım veya son düzeltme tarihini veren tablo.

Disket

Software veya data kaydetmeye yarayan, düz, eğilebilir, magnetik materyal ile kaplı ve koruyucu zarf içindeki çevre birimi.

Display size

Bir monitörde, kullanıcının çalışabileceği gerçek ekran alanı

Display

Bir görüntünün elektriksel işaretlerden optik işaretlere çevrildiği düzen.

DCE

Dağıtılmış İşlem Ortamı Standart programlama arabirimleri, yöntemleri ve hizmet birimi işlevlerinden oluşan ve aynı uygulama programlarını değişik mimariye sahip bilgisayarlar üzerinde kullanabilmeye olanak sağlayan mimari. Digital, IBM ve Hewlet Packard tarafından öncülük edilen Açık Yazılım Kurumu (OSF-Open Software Foundation) tarafından desteklenmekte ve gelişmeler kontrol edilmektedir.

Distorsiyon

Bozulma, değişikliğe uğrama, girişe uygulanan ya da üretilen sinyalin orijinal dalga şeklinde bulunmayan özelliklerin çıkışta meydana gelmesi. Distorsiyon, haberleşme sistemlerinde önemli bir problemdir. Arzu edilmez. Çeşitleri: Genlik, Atenüasyon, Geçiş, Gecikme, Sapma, Harmonik, İçmodülasyon, Lineer olmayan, Faz, Optiksel, Aralık distorsiyonlarıdır.

Distorsiyon

Orijinal sinyalin faz, frekans, genlik ve dalga şekli bakımından bozulmaya uğraması.

Distortion

Bir devrede giriş karakteristiğinin çıkışta tam olarak yeniden elde edilmemesi, şekil bozukluğu, deformasyon, distorsiyon, sesin güçlendirilmesi sırasında oluşan bozulma miktarı. Oran, yüzde 1'den küçük olmalıdır. Müzik seti alırken broşüründe bu oranın düşük olmasına dikkat etmek gerekir.

Distributed database

Dağıtılmış veritabanı Kullanıcıya tek bir veritabanı gibi gözüken fakat ayrı yerlerdeki veritabanlarından oluşan veritabanı. Buna iyi bir örnek olarak Alan Adı Sistemi'ni (DNS-Domain Name System) verebiliriz.

Dizüstü bilgisayarlar

Multimedya tasarımı bir dizüstü bilgisayarın sabit diskine kopyalanır ve mevcut ekranından gösterilir. Prezantasyon birebir veya birkaç kişiye yapılırsa kullanılır.

DNS

Alan İsmi Sistemi (Domain Name Server).

DNS

Bağlanılan sunucu ismini açık İnternet adresine çevirmek için kullanılan bir mekanizmadır. İnternet üzerinde aynı adlı iki veya daha fazla sunucu isminin olmaması da yine DNS sistemi sayesinde gerçekleşmiştir.

DNS

İnternet alfanümerik adreslerini sayısal adreslere (IP numarası) çeviren yöntem.

DOCUMENT

Bir HTML dosyasının tüm içeriğine birden döküman denir.DOL:Dinamik seslerin fizyolojik düzeltimi.

Domain

Alan terimi İnternet'te oldukça fazla kullanılmaktadır. Bu terim Yönetimsel Alan mevzusunda ve Alan İsmi mevzusunda geçmektedir. Yönetimsel Alan (Administrative Domain), Alan İsmi Sistemi (Domain Name System).

DOMAIN NAME

İnternet sitesini tanımlayan isimdir. Bir "Domain Name" noktalarla ayrılan iki ya da daha çok parçadan oluşmak zorundadır. Bir makinenin birden çok ismi olabilir, fakat bu adreslerin hepsi aynı makineyi işaret eder. Ortada, gerçek bir bilgisayar olmamasına karşın bir "domain name" olabilir. Bu, İnternet'te bir Web sayfası olmasını isteyen firmalar tarafından sıklıkla kullanılan bir yöntemdir.Bu erişimi

sağlayan firmalar genellikle "Internet Erişim Sağlayıcılarıdır. Web sayfasına gelen postalar öncelikle ana makina tarafından alınıp, sonradan sanal "domain name"e sahip makinaya iletilir.

Domain Name System

Alan Adı Sistemi DNS genel amaçlı dağıtılmış (distributed), kopyalanmış (replicated) veri sorgulama (data query) hizmetidir. Temel kullanımı bir sistem ismi vererek bu sistemin IP adresini bulmaktır. Internet üzerinde kullanılan sistem isimleri alan adı (domain name) olarak anılmaktadır, çünkü yazım şekilleri DNS tarzına uygundur. Bazı önemli alanlar arasında .COM (ticari-commercial), .EDU (eğitim-educational), .NET (ağ işletimi-network commercial), .GOV (hükümet), ve .MIL (askeri-military) alanlarını sayabiliriz. Ayrıca bir çok ülkenin kendine ait alan adı vardır; .TR Türkiye, .AU Avustralya gibi. Alan Adı Sistemi STD 13, RFCs 1034 and 1035'te tanımlanmıştır. Tam Tanımlı Alan İsmi (Fully Qualified Domain Name).

Domain

Bir Internet adresinde kullanıcı adının sağındaki kısım. Mesela; cc.İTÜ.edu.tr

DOS

Bilgisayarın bilgi girişi ve depolama işlemleri için hazır hale gelmesini sağlayan işlemler topluluğu. Dos İşletim Sistemi.

DOSKEY

Komut isteminde girilen komutları tekrar kullanmak için bazı klavye kısa

yol tuşlarını kullanır. Yukarı ok tuşunu kullanarak bilgisayarı açtıktan sonra girdiğiniz komutları yeniden çağırabilirsiniz.Dot address (dotted decimal notation):Noktalı adres (noktalı sayısal gösterim)Nokta adres terimi A.B.C.D gibi gösterilen IP adreslerini nitelemek için kullanılır, her biri harf toplam dört byte'lık IP adresinin onluk düzende gösterilen bir byte'lık kısmını oluşturur.

DOT Pitch

Monitör ekranında beliren beneklerin arasındaki mesafenin ölçüsü.

Double density

Standart tek yoğunluklu disketlere göre iki katı depolama kapasitesi olan disket çeşidi.

Double precision

Her sayıyı ifade etmek için iki bilgisayar kelimesi kullanma işlemi. Hesaplama işlemlerinde fazladan hassasiyet gerektiğinde bu teknik normal durumun iki katı hane sayısı kullanılır.

Double sided

Her iki yüzüne de bilgi yazılabilen disket çeşidi.

Dove

DOS ve WINDOWS ortamları için harici ve dahili faks/modem cihazları

Downlink

Uydudan dünyaya sinyal nakli.

Download

Program ve/veya bilgilerin dosyalarını bir bilgisayardan bir başka cihaz veya bilgisayara geçirmek.

Download

Bir bilgisayardan, ona bağlı diğer bir cihaza (genellikle bir hizmet biriminden bir PC'ye) program ya da veri aktarmak.

Downsampling

Photoshop'da, bir resmin boyutlarının, piksel atılarak küçültülmesi.

DPI

Dot per Inches. Film çıkış cihazlarının, bir inç karelik alana (2.5 cm x 2.5 cm.) pozlayabildiği nokta sayısını belirtir. Bir döküman çıkışa gönderilirken, Dpi değeri, Lpi değerinin en az 16 katı olmalıdır. Daha fazla da olabilir.

Drag and Drop

Bir ekran nesnesini (ikon) seçip işaretleyerek, bir başka ekran nesnesinin içine koymak anlamında kullanılan bir GUI deyimini.

Drain (dreyn)

FET transistörün taşıyıcıları toplayan, bipolar transistördeki kollektör elektrodunun karşılığıdır.

Drift

Sürüklenmek, yığılmak, birikmek, tıkanmak,

Drive

Magnetik elemanları yazıp okuyabilen ve CPU'nun işlem yapabilmesini sağlayan araç. (sürücü)

Driver

Harici teçhizatı kontrol etmek veya diğer programları yürütmek için kullanılan bilgisayar programı.

DSP

Sayısal sinyal işleme.

Dual

İkili, çift.

Düğüm

Bilgisayar ağına bağlı, ve adresi verilerek erişilebilen cihaza verilen isim. anasistem (host), yöneltici (router).

Dump

Bir bilgisayarın hafızasının içeriğini görüntülemek, yazmak veya depolamak

Duotone

Bir resmin, bir veya dört ayrı spot renk ile basılmasını sağlayan, eskinin dubleks tekniğinde efekt üretmemizi sağlayan mod.

E-mail (E-posta)

Elektronik mektup. İnternet üzerinde kişisel mektupların bir noktadan bir diğerine yollanması için kullanılan yöntem.

E-MAIL

İnternet'e bağlı makineler birbirlerine elektronik-posta atmak suretiyle

haberleşebilirler. Elektronik-postalar'a tarih, saat, gönderen kişi, postayı alması gereken kişi ve postanın konusu mutlaka yazılmalı, sade ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır.

E-posta adresi

Belirli bir hedefe elektronik posta göndermek için kullanılan alan adı tabanlı adres ya da UUCP adresi. Örneğin: İlhami net. com.com gibi.ünlemli makine adresi (bang path), Unix'ten Unix'e Kopya (UNIX-to-UNIX Copy).

E-zine (Electronic magazine)

İnternet üzerinde periyodik sürelerle yayınlanan dergiler. Bazıları ücretli olup değişik ilgi alanlarında çıkar.

EARN

Avrupa Akademi ve Araştırma Kurumları Arası Bilgisayar Ağı (European Academic and Research Network)

Echo

Yankı

EDTV

İngiltere'de IBM (Independent Broadcasting Auctorih) tarafından geliştirilen televizyon sistemi, Ekranın yükseklik ve en oranı HDTV ile aynıdır (16.9). Ancak satır sayısı yine 625'tir.

EEPROM

Elektriksel olarak sürekli silinip, yazılabilen EPROM denilebilir. Silme işlemi ultraviyole ışık yerine, elektrik akımıyla yapılmaktadır.

EFF

Electronic Frontier Foundation

EFFECT PROCESSOR

Stüdyoda eko, derinlik ve değişik dinleme hacimlerinin etkilerini yaratan sistemler.

EHT

Ekstra (fazladan) yüksek gerilim.

ELA

Amerika Birleşik Devletlerinde öngörülen audio ve video standartlarının tespit eden kuruluş.

Elapsed time

CD'de çalınan bölümlerin süresine gösteren hane.

Electronic Editing

Program bölümlerini video bandına fiziki anlamda kesilmeden yerleştirmek ya da monte etmek.

EFF

Bilgisayar kullanımının, dolayısıyla iletişim ve bilgi dağılımının gitgide artmasının toplumda yarattığı sosyal ve hukuksal etkileri saptamak için oluşturulmuş bir kurum.

Electronic Mail (email)

Elektronik Posta (e-posta) Bir bilgisayar kullanıcısının aralarındaki iletişim ağı vasıtasıyla diğer bilgisayar kullanıcıları ya da kullanıcı grupları ile mesaj alışverişi yaptığı sistem. Elektronik posta İnternet'in en popüler kullanım alanlarından birini oluşturmaktadır.

Electronic

Elektronun hareketini boşlukta ve yarı iletkenlerde kontrol eden bilim dalı.

ELEKTRONİK YAYINCILIK

Multimedyanın ana kullanım alanlarından biridir. İletişim teknolojisinin ulaştığı son nokta multimedya ve İnternet'dir. Bu nedenle medya kavramını oluşturan tüm birimlerin (Televizyon, ansiklopedi, katalog, kitap, dergi, gazete vs.) yüksek teknolojiyi kullanarak daha iyi hizmet vermek ve bu yolla rakiplerini de teşvik etmek ve bir yerde toplumsal sorumlulukları altına girmektedir. Günümüzde ekonomik olanaksızlıklar nedeniyle multimedya, medyanın tüm işlevlerini yerine getirememektedir. Bu ekonomik olanaksızlıklar sebebiyle multimedya henüz alternatif bir yayıncılık olarak uygulanmaktadır. CD-ROM kullanabilme imkanı olmayan kesim gözönünde bulundurularak, genellikle yazılı metaryalin ekinde gönderilmektedir. Avantajları: Birden fazla ansiklopedi bir CD-ROM içinde yer alabilir. CD-ROM içindeki bilgiler ve sesler, fotoğraflar ve filmlerle desteklenebilir. CD-ROM baskı maliyeti kağıt baskı maliyetinden çok daha düşük olduğu gibi, iyi korunduğu takdirde 100 yıl kullanılması mümkündür. On ciltlik bir ansiklopedi yerine 100gr.'lık bir CD-ROM'un dağıtımı çok daha kolay ve ekonomiktir. CD-ROM'un güncelleştirilmesi daha basit ve az maliyetlidir. Etkileşim faktörü son kullanıcıya büyük zaman ve kullanım kolaylığı kazandırır.

Emisyon

Katı, sıvı yüzeyden ya da genellikle bir metalden elektronların elektromanyetik radyasyon yoluyla veya elektronların ısı yoluyla açığa çıkarılması.

Encoder

Kodlayıcı.

Enhance

Temel bir imgeyi, daha iyi dizayn standartlarına ve görüntüsel anlatma ulaştırma için yapılan işlemler.

Entegre devre

Bir çok devrenin veya devre kısımlarının bir muhafaza içinde bir araya getirilmesi (toplayıcı).

EP

Video veya kamerada hızın düşürülerek bant kapasitesinin iki misline çıkarılması

EPS

(Encapsulated PostScript) Sınırlandırılmış PostScript diyebiliriz. Bir dökümanın PostScript dilinde kaydedilmesi.

EQUALIZATION

Ton kontrol (Bas-orta-Tiz) seslerin işlenmesi, düzeylendirilmesi ve bu prensiplere verilen isim.

Equalize

Videoda görüntü sinyallerinin karakteristiklerini kontrollü bir şekilde değiştirmek.

Erase

Magnetik bir bilgiyi yenilemek veya silmek.

Error mesajı

Hardware veya software uygulamalarında uygun olmayan bir data girişinin yapıldığını belirten görülebilir veya duyulabilir uyarı.

Ethernet

Başlangıçta Xerox tarafından geliştirilen, daha sonra Digital, Intel ve Xerox (DIX) tarafından düzenlenen 10Mb/s iletişim ağı standardı. Eşmerkezli (coaxial) bir kabloya bağlanan tüm sistemler kabloyu kullanmak için (CSMA/CD denilen bir yöntemle) göre mücadele ederler. Yerel Alan (Local Area Network).

EXCITE

Adres:
<http://www.excite.com>/Gerçekten ne istediğinizi bulamıyorsanız, Excite'in gelişmiş yardımcı teknolojisi sayesinde ne istediğinizi bulabilirsiniz. Her hafta yenilenen 11.5 milyon tam text sayfası, Konularında oldukça bilgili olan yazarlar ve makaleleri, Use Net haber grupları, saatlik haberler, yorumlar ve INTERNET üzerindeki ilk interaktif çizgi film gösterisi.

Extension

Dosya adından sonra yazılan üç karaktere kadar ek. Extension, dosya adının belirleyicisi veya ayırıcısı olarak görev yapar. Dosya adından (.) ile ayrılır. .DOS, .AVI, .WRI, .BAS vb.

Exterpolation

Bilinen iki noktanın dışındaki bilinmeyen üçüncü noktanın bulunmasına dayalı matematiksel işlem türü. Ters, İnterpolasyon'dur.

Fade in/out

Görüntünün yavaş yavaş açılması/kararması, Video kamerada fader düğmesine basıldığı zaman devrye girer. Görüntünün karanlıktan yavaş yavaş belirmesini istiyorsanız objektin yandaki FADER düğmesine basarsanız kayıt düğmesini kapatıp kaydı bitirdiğinizde görüntü yavaş yavaş karacaktır. Eğer fader düğmesine iki kez basarsanız görüntü mozaik biçimi kararıp kaybolacaktır. Bu özellik de monitör ekranından görülebilir. Görüntünün normal açılıp kapanmasında FADER yazısı, mozaik kararma ise M.FADER yazısı görülür. Bu özelliği kullanmaktan vazgeçtiyseniz tekrar FADER düğmesine basınız. Ekrandaki yazı da silinecektir.

FAQ

Sıkça Sorulan Sorular (SSS).

Fast motion

Hızlı hareket.

Feasibility Study

Olurluk İncelemesi (Fizibilite etüdü) Bu terimin bir başka söylenişi de ön-incelemedir ve aşağıdaki üç alan ile ilgilidir: 1- Mevcut sistemin veya sistemin içinde işlediği çevrenin karakteristikleri ve özellikleri, 2- Yeni bir sistemin geliştirilmesinin mi yoksa mevcut sistemin gözden geçirilerek düzenlenmesinin mi uygun olacağını incelemek, 3- Önerilen sistemin,

incelemeyi yaptıran kuruluş veya organizasyon için gerçekleştirilebilir olup olmadığının incelenmesi.

Feather

Erime. Select, Feather.

FCC

İletişim ve yayıncılıkta hava dalgalarının kullanılmasını kontrol eden hükümet dairesi.

Feding

Alıcıda ses dalgalarının hava ve coğrafi şartlara göre değişmesi olayı.

Feedback

Bir mikrofonun kendi Hoparlörlerinden çıkan ses vasıtasıyla yeniden ses yaratma işlemi. Zil sesi ya da diğer tiz sesleri gibi.

Fetch

Bilgisayarda emirlerin getirilmesi.

Fidelite

Kalite

Field

Belirli kategorideki datalar için ayrılmış kayıt bölümleri.

Flicker

Televizyon ekranında ışık kırışması.

File protection

Depolama cihazında, mesela diskette; beklenmedik data

silinmelerini önlemek için kullanılan işlem veya cihaz.

File Server (Dosya Hizmet Birimi)

Uzaktaki kullanıcılar (istek birimleri) için dosyalara erişim sağlayan bilgisayar.

File system

Dosya sistemi.

File transfer

Dosya aktarma Bir bilgisayardan diğer bir bilgisayara dosya aktarma işlemi Dosya Aktarma Protokolü (File Transfer Protocol), Kermit.

File Transfer Protocol (FTP)

Dosya Aktarma Protokolü Bir sistemdeki kullanıcının iletişim ağı üzerinden diğer bir sisteme erişmesini ve oradaki dosyaları kendine veya kendi dosyalarını oraya aktarmasını sağlayan protokol. Ayrıca, FTP kullanıcıların bu protokolü kullanmalarını sağlayan programa verilen isimdir. Protokolün tanımı STD 9 ve RFC 959'da yapılmıştır. anonim FTP (anonymous FTP).

File

Bilgisayar tarafından bir bütün olarak kabul edilen, birbirleri ile ilgili data gruplarının toplandığı program. Filtre: Süzgeç, süzme

Fill Pattern

Yazılımda bulunan esas renk ve dizayn. Bir tablo ya da çizimin bölümlerine biçim vermek için kullanılır.

Film strip

Yatay pozisyonu 18mm x 24mm'lik bir görüntü olan bir devamlı film bandında durağan imgeler.

Filter

Bir audio veya video sinyalinin frekansında bant veya disk hızına oranla görülen ani değişim.

Finger

Belirli bir kullanıcı hakkında bilgi veren programdır, ayrıca kendi sisteminizde veya uzak sistemde giriş yapmış kullanıcıları listelemek için de kullanılır. Genelde kullanıcının tam adını, ne kadar zamandır işlem yapmadan beklediğini, hangi terminal hattından bağlandığını, ve terminalin yerini gösterir. Bunlara ilaveten eğer mevcutsa kullanıcıya ait .plan ve .project dosyalarını görüntüler.

Finger

Sizin bağlı bulunduğunuz ağdaki kullanıcılar hakkında bilgileri bulmanızı sağlayan bir protokol. Bazı ağlar dışarıdaki sistemlerden arama yapılmasına izin vermez, bazıları ağ içinden de izin vermez.

Fixed disk

Data depolaması için kullanılan, çevre etkilerinden korunmak için sıkı kalıplara alınmış hard disk.

Flame

(Hiddetten dolayı) parlama. Elektronik posta mesajında bir şey hakkında sert eleştiri ve düşüncelerin tahrik edici bir şekilde ifade edilmesi. Kişiler birbirlerine parlamamaları gerektiği konusunda parlamaya başlarsa parlama savaşları ya da bir başka

deyişle parlama festivalleri oluşur. Elektronik Posta (Electronic Mail).

Flame War

Canlı olarak yapılan, zaman zaman nezaket kurallarının unutulduğu hararetli ve heyecanlı tartışma.

FLC, FLI

Animasyon formatı. İlk olarak Autodesk tarafından kullanılmaya başlanılan bu format günümüzde bir çok grafik yazılımında kullanılmaktadır.

FLI/FLC

FLI ve buna bağlı olarak sonradan çıkan FLC formatı, PC'deki animasyonlar için standardı belirliyorlar. Autodesk tarafından Autodesk-Anima-tor ile birlikte geliştirildi ve bir süre sonra da FLC formatı ve Animator Pro olarak genişletildi. FLI, 320X200 çözünürlüğünü, FLC ise 256 renk 1024X768'e kadar olan tüm çözünürlükleri destekliyor. FLI/FLC formatının değişik mutasyonları 15/16/24 bit renk derinliği sunuyorlar, ancak bunlar standarttan sapıyorlar ve özel bir Player gerektiriyorlar.

Floating point arithmetic

Programın radix noktası (virgölün bulunduğu yer) otomatik olarak hesaplayıp kaydettiği hesaplama çeşididir. Programlayıcı, bunu hesaplamaya uğraşmaz.

Flowchart

Programdaki işlemi grafik metotla gösterme.

Focal Blur

Raytracing ile hesaplanan resimlerde önden arkaya kadar her şey tam olarak keskin değil. Bu ise hiçbir şekilde görme alışkanlıklarına uygun değil. Çok yakında duran bir cisme bakıldığında arkadaki her şey keskin görünmez. Bazı Raytracerlar bu efekti simüle ediyorlar ve böylece resimler çok daha doğal görünüyor.

Font

Romen, italik, Helvetica vs. cinsinden yazı karakterleri.

FOOTER

HTML dökümanının "dip" bölümüdür. Bu bölümde genellikle tarih, yapımcı ve döküman hakkında bilgiler bulunur.

For Your Information (FYI)

Bilginiz İçin RFC'lerin TCP/IP ve Internet konusunda bilgi veren, teknik standartlar ve protokol tanımları içermeyen, bir alt grubudur. Request For Comments, STD.

Fore front Venüs

486DX2/66 tabanlı, aktif matris renkli ekrana sahip güçlü bir notebook. Bellek 8,12 ve 20MB'a yükseltilebiliyor. Ayrıca harici disk sürücü, PCMCIA yuvasına takılan Faks/Modem ve harici batarya şarj cihazı takılabiliyor (ve şimdi de Pentiumlara uyumlu).

FORM

HTML sayfalarında Web servisine bağlanan kullanıcıdan Web tarayıcısı sayesinde bilgi almak için kullanılır. Daha sonra bu bilgiler sunucu

makinede kurulu olan özel bir programla değerlendirilir. Web sayfaları üzerinde formlar yaratmak için CGI programlamayı bilmek gerekir.

FPU

(Floating Point Unit. Kayan Nokta Ünitesi.) CPU üzerinde bulunan ve çok hassas işlemlerin yapılmasında görev alan ünite.

FQDN

Tam Tanımlanmış Alan İsmi (Fully Qualified Domain Name).

Freenet

Ücretsiz ağ E-posta bilgi hizmetleri, etkileşimli iletişim ve konferans gibi işlevleri olan halke açık sistemlere verilen isim. Freenet'ler kişiler ve gönüllüler tarafından finanse edilir. A.B.D. freenet'leri bilgisayarla iletişimi halka açık kütüphaneler gibi yaygın hale getirmeye çalışan NPTN (National Public Telecomputing Network) üyesidirler.

Freeware

Ücretsiz kullanılabilen yazılım. Bu programları hiçbir ödeme yapmadan kullanmak mümkündür. Programın satılması ise ancak izin verilmiş ise mümkündür. Dağıtılması ise serbesttir.

FTP (File Transfer Protocol)

Sadece bir protokol değildir, bu protokol Internet üzerinde veri yollamanın ve almanın en çok kullanılan biçimidir. FTP kullanılarak başka bir Internet sitesine "login" olunur ve buradaki dosyalara "site sorumlusu"nun hak tanıdığı kadar erişim sağlanır.

FTP

Dosya Aktarma Protokolü (File Transfer Protocol).

FTP (File Transfer Protocol)

Çeşitli sistemler arasında dosya aktarımı yapılmasını sağlamak için kullanılan bir protokol.

Full-Motion Video

Gerekli sayıda imge (saniyede 30 Frame) yarattıkları için televizyonda görülenleri envüle eden video sekansları.

FQDN

Tam Tanımlanmış Alan Adı:FQDN bir sistemin tüm alan adını içeren adresine denir. Örneğin asiyan bir sistem adıdır, asiyan.cc.boun.edu.tr FQDN'dir anasistem (hostname), Alan İsmi Sistemi (Domain Name System).

Function keys

Keyboard üzerindeki belirli tuşlardır ve basıldığında bilgisayara belli bir işi yapma talimatı verir. Fonksiyon tuşları, kullanılan uygulama programına bağlı olarak belirlenebilir.

Function

Özel talimatlar aracılığı ile belirlenen bilgisayar işlemidir. (Alt) Bazı GWBASIC fonksiyonlar COS, EOF, LEFTS, TAN

Galley View

Nota yazımının daha seri bir şekilde yapılması için düzenlenen sayfa.

Gamma (Düzeltilme)

Dijital resimlerin kaydedilmesi sırasında (256 renkten daha az içeren resimler dışında) resmin aydınlığı (ışığı) 256 basamakta kaydedilir. 255 maksimum aydınlık, 0 ise minimum aydınlığa (ışığa) karşılık gelir (siyah). Aydınlık =dan 255'e doğru doğrusal olarak artar.Bilgisayar monitörü, renkleri, elektronlar tarafından uyarılan ve böylece aydınlanan fosforlarla gösterir. İdeal duruma karşılık fosforun aydınlatma eğilimi doğrusal değildir. Piksel değerinin monitördeki gerçek aydınlıktan sapan faktörü de hesaba katılmalıdır. Bu değere Gamma değeri denir.

Gamma

Orta tonlar. Ekranınızın Gamma ayarını, Photoshop klasöründeki Goodies'de bulunan Calibration'daki Gamma'yı Sistem Klasörü'ne atarak yapabilirsiniz. Standardı 1.8'dir. Renk sapmalarını Balance'daki RGB sürgülerle giderebilirsiniz.

Gamut

Tarayıcıların, film çıkış cihazlarının vb. kabul ettiği renk sınırlama, tanıma limiti.

GATEWAY

Gateway, teknik olarak aynı türden olmayan iki protokol'ün anlaşılmasını sağlayan donanım ya da yazılım anlamına gelir. Örneğin Compuserve'ün kendi mesaj formatı ile Internet "e-mail" formatı arasında değişimi sağlayan bir "geçiş kapısı" vardır.Ama bu terim Internet üzerinde genellikle, bir sistemden diğer bir sisteme geçiş sağlayan bir mekanizmayı anlatır.

Gateway

Geçit aynı işlevlere sahip fakat farklı yapılarıdaki ağlar arasında verileri aktaran cihaz ya da programlara verilen isim. mail gateway, router, protocol converter.

Gateway

İki ağ arasındaki geçit. Bu şekilde bir ağdan diğerine veri iletimi yapılır.

GCC

GCC ürün grubunda postscript laser yazıcıların yanısıra ColorFast Digital Film Kayıt cihazı ile ColorTone Dye-Sublimation renkli fotorealistik yazıcı üniteleri yer almaktadır.

GCR

Gray Component Replacement. Orta tonlardan faydalanarak Siyah'ın üretilmesini sağlayan bir teknik. GCR'de koyu bölgelerde, her renkte de tram vardır.

Ghost

Ekranında gölge, kayma, görüntünün çift görünmesi (=double image).

GIF

Grafik dosyalarını sıkıştırmak ve böylece veri aktarma zamanından tasarruf etmek amacıyla CompuServe tarafından yaratılmış birer grafik formatıdır. Web dokümanlarında sık sık kullanılır.

GIF

WWW üzerindeki görüntü dosyaları için kullanılan standart bir format. GIF dosya formatı, dosya büyüklüğünü azaltan bir sıkıştırma yöntemi kullandığı için oldukça

popülerdir. Gigabyte (G veya GB): Bir milyar bayt.

Global search

Bir değişkeni referans olarak, (karakter veya komut olabilir) text içerisindeki her türlü görünümünü vererek araştırma şekli.

GOPHER

Internet üzerinde hypertext kullanmadan değişik menülerdeki materyallere ulaşmayı sağlar.

Gopher

Internet üzerindeki bilgilere hiyerarşik menüler halinde erişimi sağlayan dağıtılmış bilgi hizmetidir. Gopher kullanıcının bir kullanıcı programı (client) kullanarak tüm gopher dağıtıcılarındaki (servers) bilgilere ulaşmasını sağlar. Tüm dağıtıcılardaki bilgilerin toplamı gopher uzayı oluşturur. Kullanıcı ve dağıtıcı programları Internet üzerinde ücretsiz olarak mevcuttur. Archie, arşiv makinesi (archive site), Geniş Alan Bilgi Hizmet Birimi (Wide Area Information Servers).

Grab Utility

Herhangi bir programdan bir ekran görüntüsünü kapatarak bir diğer program vasıtasıyla imgeleme veya yapım maksadıyla bir diğer file veya çıkışa nakleden küçük bir RAM-Dayanıklık programı.

GRAFİK

İletişim; kelimelere bağımlı kalmaktansa değişik şekiller, boyutlar ve renkler kullanılarak zenginleştirilmektedir. Multimedya grafik kavramının içinde tanıdığımız

iki unsur bulunur. Bunlardan birincisi fotoğraf, ikincisi resimdir. Bu iki unsur multimedyaaya anlaşılrlık ve görsel zevk katarlar. Yerinde kullanılan nitelikli bir grafik, yazı veya sözle verilebilecek mesajlar taşıyabilir. Teknik Bilgi:Çözünürlük: Grafiğin ekranda hangi büyüklükte ve ne kadar net görüneceğini belirler. Grafik ne oranda büyütülürse veya aynı büyüklükte ne kadar daha net gösterilmek istenirse diskte kaplayacağı yerde o kadar büyük olur. Renk bilgisi: Bir grafiğin içinde bulundurduğu renk sayısını belirler. Gerekli yöntemler doğru olarak uygulanırsa genelde 256 renk yeterli olur. Grafikler binlerce veya milyonlarca renkten oluşursa diskte kapladıkları yer çok daha büyük olur.

GRAFİKLER

Daha büyük olmaları ve yavaş yüklenmelerine rağmen grafiklerin görsel çekiciliği her zaman web servislerini onları bolca kullanmaya itmiştir. Günümüzde İnternet üzerinde sıkça kullanılan ve güçlü sıkıştırma algoritmalarına sahip iki grafik formatı vardır: GIF ve JPEG. Grafikler hakkında ipuçları istiyorsanız bir UseNet haber grubu olan comp.infosystems.www.authoring.images adresine bağlanabilirsiniz.

Graph Area

X veya Y yayları arasında bilinen bir grafiğin yaratıldığı alan.

Graphic Adapter

Bir bilgisayarda bütün görüntü yaratan fonksiyonları yürüten devreler.

Graphic

Objelerin kelimeler olarak değil de resim olarak görüntülenebilmesini sağlayan hardware/software özelliği. Bu işlemlerde çizgi çizebilme ve çeşitli işlemleri uygulayabilme özellikleri vardır.

Graphics Display

İş dünyasında kullanılan grafikleri görüntülemek gibi özel durumlar için dizayn edilmiş yüksek performanslı bir gösterim terminali.

Grayscale

Beyaz ve siyah arasındaki gri tonların eşitliği

Grayscale

Siyah/Beyaz dökümanları tarama modu.

GROFPWARE

Aynı bilgiler üzerinde çalışan, aynı binada, odada veya ağ üzerinde çalışan bir grup insan için tasarlanan programlara denir.

GUI (Graphical User Interface)

Grafik Kullanıcı Arabirimi.

GUI

Karaktere dayalı bilgisayar interface'leri ve DOS için kullanıcıya kolaylık sağlayan bir alternatif. Kullanıcıya karakterlere dayalı bir kumanda klavyesinde yazmak yerine bir dizi kumanda seçeneğinden istediğini vurgulama imkanı verir.

Hacker

Bilgisayar hastası Bilgisayar sistemleri ve iletişim ağlarının yapısını derinlemesine anlamaktan zevk duyan kişi. Bu terim bazen yanlışlıkla cracker yerine kullanılır. Sistem kırıcı (cracker).Ham: Odyo frekans sistemlerinde bulunan gürültü, kalın sesli vızıltı.

Hardware

Bilgisayar sisteminin sahip olduğu cihazların tümü (Donanımı).

Head

Kafa, video cihazında bandı okuyan ya da kayıt yapan ve bir tambur içine gizlenmiş hareketli parça iki üç ya da dört adet olur.

HEADING

HTML dökümanlarında genellikle yazının başlığının ve genel tanımların bulunduğu bölgedir. ve takıları arasına yazılır.

Hexadecimal

Taban olarak 16'yı kabul eden sayı sistemi. Bu sistemde, 0-9 arası sayılara ilave olarak A, B, C, D, E ve F harfleri sayı olarak kullanılır.

Hidden file

Normal directory araştırmasında görülemeyen dosyalar. Normal DOS komutları ile bu tür dosyalar üzerinde işlem yapılamaz.

High grade

Yüksek manyetik özelliğe sahip video bant.

Hiss

Teypte band hışırtısı.

Histem adı

Bir bilgisayara verilen isim. Tam Tanımlı Alan İsmi (Fully Qualified Domain Name).

Holl

Oyuk, boşluk.

Home Page

Bir Web hizmet biriminin kimlik ve içindekiler bilgilerini içeren başlangıç sayfası. Ana sayfa.

Horizontal Resolution

Ekran üzerinde yatay olarak bulunan pixel'lerin sayısını belirtir.

Horizontal Resolution

Ekran üzerinde yatay olarak bulunan pixelerin sayısını belirtir.

Horizontal Scan Rate

Elektron ışın scanlarının bir CRT'nin ekranındaki hızını belirtir.Horizontal Scan Rate:Elektron ışın scanlarının bir CRT'nin ekranındaki hızını belirtir.

Host

Grafik teminatını kontrol eden video sinyalini bilgisayar veya diğer kaynağı.

Host number

Sistem numarası.

Host

İletişim ana sistemiKullanıcıların diğer iletişim ana sistemleriyle haberleşmesini sağlayan bilgisayar. Kişiler haberleşmeyi elektronik posta, telnet ve FTP gibi programlar vasıtasıyla yaparlar.

Hostname

İnternet bağlantısı olan bir bilgisayara verilen isim.

Hot Line

Sıcak Hat.Sadece iki telefon abonesine hizmet eden özel bir hat. Bu hatta bağlı bir abone ahizesini kaldırıncı diğer abonenin zili otomatik çalmaya başlar.

HOTJAVA

Sun Microsystems tarafından tasarlanmış Mosaic-tipi web tarayıcılarına alternatif olarak tasarlanan yeni bir Java destekli web tarayıcısıdır. Özellikle "etkileşimli" web sayfaları geliştirmek isteyenler için tasarlanan bu tarayıcının yapımı henüz bitmemiştir.

Howtek

Tarayıcı ürün gruplarından ilki olan Howtek'de A4 ve A3 değişik çözünürlüklerde flatbed tarayıcılar yer almaktadır. Ayrıca 400 dpi'lık durum scanner da mevcuttur.

HP DeskJet 320

Notebook PC'ler için tasarlanan HP DeskJet 320, notebook bilgisayarın yarısı oranında ve renkli ve siyah/beyaz baskı olanağı sunuyor. 2kg'lık ağırlığı ile ev ve büro dışında rahatlıkla kullanılabilir.

HP LaserJet 4L (Lazer Yazıcı)

Kullanımının kolay, hafif ve ekonomik oluşu ile dikkat çeken HP LaserJet 4L, dakikada 4 sayfa basma özelliğine sahip ve 300 dpi olmasına karşın, çözünürlük iyileştirme teknolojisi sayesinde çıktı kalitesi oldukça yüksek.

HP Vectra XU 5/90C

Yüksek performansı, gömme Ethernet desteği ve kolay sökölüp takılabilmesi özellikleri ile diğer Pentium işlemcili bilgisayarlar arasında dikkat çekiyor. Ayrıca, bakımı kolaylaştıran kolay sökölübilmesi özelliğiyle iyi bir tasarıma sahip.

HR (High Resolution)

Yüksek çözümlü bant.

HSL

(Hue, Saturation and Lightness) En geniş renk spektrumudur. Hem RGB, hem de CMYK renk dünyasını içine alır.

HTML

Web sayfalarının düzenlediği ve Web bilgilerinin dağıtıldığı ortam için kullanılan bir kısaltma. Bir birleşik döküman formatı.

HHTP

İnternet üzerinde HTML sayfalarının aktarılması için "Hyper Text Transport Protocol" isimli standart bir protokol kullanılır. Hiç şüphe yok ki World Wide Web üzerinde en çok kullanılan (ve en önemli) protokoldür.

HTR

Yüksek ısıya dayanıklı direnç.

HTTP

Servis sağlayan bilgisayardan döküman aktarmak için kullanılan bir yöntem. Kullanıcılar ve tarayıcılar için hizmet veren servis biriminin adı.

Hyperlink

Bir bilgi parçası ile diğeri arasındaki bağlantı.

HYPERMEDIA

Az kullanılan bir terimdir. metin, grafik, ses, hareketli görüntü gibi Internet üzerinde iletişimi mümkün olan her türlü medyayı ifade eder.

HYPERTEXT

HyperText, dökümanları biçimlendirmek, resim ekleme, bağlantılar yaratmak için kullanılan metottur.

HYPERLINK

HTML sayfasında bir takı (tag) kullanılarak başka bir dosya ile oluşturulan bağlantıdır.

Hypertext

Anında etkileşimli sorgulama fonksiyonuna sahip bir metin dosyası tipini tanımlamak için kullanılır. Metin içine yerleştirilmiş kelime ve kelime gruplarının kullanıcı tarafından (fare tıklamasıyla) seçilmesiyle bağlantı kurarak, ilişkili olduğu bilgi ve multimedya malzemesinin anında görüntülenmesini sağlar.

IBM Lexmark 2381 Plus

Yüksek hızı, Win Word ve grafik uygulamalarındaki kaliteli baskı özelliği, yine dört yerleşik fontu, barkot basabilme özelliği ile 94 yılının dikkat çeken ürünleri arasına girmiştir.

IBM ThinkPad 755C

Güçlü Intel DX4 ve DX2 işlemcileri ile çifte taramalı renkli ekranlar kullanılıyor. CD Rom sürücüsü, ses kartı ve iki speaker sayesinde Multimedya olanaklarından rahatlıkla faydalanma imkanını sağlıyor.

Icon

Kullanıcını istediği fonksiyonu yerine getirebilmesi için seçtiği yazılım; işlemlerini sembolik imgeleri.

IFF

Standard dosyalama formatları.

İletim Kontrol Protokolü

Gönderilen paketlerin hedefe eksiksiz varmasını sağlayan bir protokol.

IMAGEMAP

Imagemap birçok bağlantı barındıran bir grafikdir. Bu grafik değişik yerlerine basıldığında sizi farklı URL adreslerine veya bağlantılarına götürecektir. Böyle bir tekniği gerçekleştirmek için öncelikle ilgili GIF dosyasını yaratmalı sonra da "harita dosyasını" yaratmak için <http://www.boutell.com>. mapedit/ adresinden bulabileceğiniz MapEdit gibi bir program kullanmalısınız. bu tip programlar CGI dilini kullanarak

görüntünün içine değişik bağlantılar yerleştirir.

IN-Band Signaling

Bant içi işaret gönderme. Normal olarak ses iletimi için kullanılan bir taşıyıcı kanal içinde bulunan bir frekans veya frekanslarda işaretleme bilgilerinin iletilmesi.

In-Point

Edit'in başladığı yer. Ayrıca start point deyişi de kullanılır.

Input Form

Bir iş yönetimi grafiği programında kullanıcının programa data vermek ve bir tablo ortaya çıkarmak amacıyla cevaplandırması gereken sorunlar gurubu.

Input/Output

Bilgisayarlar ile haberleşme yapan cihazlar için kullanılan genel terim. Bu terim için I/O kısaltması kullanılır.

Input

Merkezi bir işlem ünitesine veya ünitesinde bilgi transferi için gerekli işlemler.

Insert Editing

Audio veya videonun önceden kaydedilmiş malzemeye sanki beraber alınmış gibi geçirildiği video edit tekniği. Hem kaynak hemde master video bandında control track'i veya zaman kodu gerektirir.

Instruction

Bilgisayara bir sonraki işlemde ne yapacağını söyleyen program

adıdır. Instruction, sık sık command (komut) ile karıştırılır.

Integer

Tam büyüklük. Bölüntüsü olmayan, doğal sayıların tamamı. Örnek olarak 60 bir integer (tamsayı)'dır. 60,5 ise değildir.

Interactive

Etkileşimli televizyon ekranda resim izlenirken bir köşede kayıt tarihi band uzunluğu program süresi vs. gibi bilgilerin yer alması. (Seyircinin Aktif olarak Televizyona müdahale edebilmesi).

Interface

Bilgisayarın bir bölümünden başka bir bilgisayara veya harici bir cihaza (printer, monitör veya modem gibi) bilgi iletişiminin kanalize edildiği yer. (ara birim)

Interlaca

Titreşimleri azaltmak için her 'frame'in iki komple şebeke gurubuna bölündüğü, bir tarama metodu...Veya elektron ışığının her geçişinde ekranın sadece yarısının tazelenildiği bir monitör tipi.

Interlaced Fields

Görüntü ekranındaki kamaşmayı en aza indirmek için testler scan gösterim sitemlerinde bulunan bir teknik.

INTERLACED GIF'LER

Normal bir GIF resmi HTML sayfası yüklenirken yukarıdan aşağıya doğru yüklenir. Eğer GIF veya JPEG formatındaki resminiz "Interlaced"

özelliğine sahipse. HTML sayfanız yüklenirken kademe kademe, çözünürlüğü gittikçe artarak görülecektir. Böyle GIF dosyaları kullanıcıya, dosya daha hızlı yükleniyormuş hissi verir. (Aslında daha hızlı yüklenmez, sadece bir göz yanılmasına neden olurlar.) GIF'lerinizi bu formatta kaydetmeniz aynı zamanda kullanıcıya nasıl bir resmin yükleneceğini önceden bilme şansı verir.

Interlock

Bir cihazın yalnız önceden belirlenmiş şartlarda çalışabilmesine imkan veren güvenlik tertibatı.

Internet address

Internet adresi Internet üzerindeki bir düğümü ifade eden adres. ağ (internet), Internet, IP adresi (IP address).

Internet Aktarmalı Sohbet

Kişilerin gerçek zamanda birbiriyle konuşmalarını sağlayan dünya çapında "parti hattı" protokolü. Dünya üzerindeki IRC hizmet birimleri (IRC Servers) kendi aralarında bir ağ oluştururlar, ve IRC kullanıcı programlarının (client) bağlantı taleplerini kabul ederler.

INTERNET nedir ?

Internet, dünya üzerindeki bilgisayar ağlarının birbirleri ile bağlanması sonucu ortaya çıkmış olan, herhangi bir sınırlaması ve yöneticisi olmayan "International" bir bilgisayar ve bilgi iletişim ağıdır. Günümüzde Internet üzerinde yaklaşık olarak 5.000.000 Bilgisayar ("host" yani ana sistem olarak) fakat kişisel olarak 100 milyonu geçmektedir. Bu kadar büyük bir ağın başlangıcı nasıl ortaya

çıktı ? diye düşünecek olursak, ilk olarak Amerikan ordusunun birimleri arasında iletişimi sağlamak için düşünülmüş olan ARPANET gösteriliyor. Günümüz internetine göre daha yavaş ve basit bir altyapıya sahip olan Arpanet 1969'da ilk kurulduğunda işlerin bu kadar büyüyeceği kimsenin aklına gelmemişti. Ancak Ordunun bilgisayar merkezleri arasındaki iletişimi bu kadar kolaylaştıran sistem bir sistemin uzun zaman sadece orduya bağlı çalışmayacağı anlaşılıp ihtiyaç duyulunca çok kısa sürede bu sistemin alt yapısını genişletilerek Hükümet ve Eğitim kurumları da bilgi paylaşımı için bu ağ sistemini kullanmaya başladılar. Üzerindeki bilgi yoğunluğa veya yüke uzun süre dayanamayan Arpanet, bir süre sonra ikiye bölünmek zorunda kaldı. Bir bölümü ordu adına MİLNET işlendi diğer bölümü de Arpanet olarak bir süre devam etti. Sonra büyük firmalar ve şirketler, belli bir katkı payları ile Arpanet'e üye olarak altyapısını geliştirerek ve şirketler çoğalarak Amerika'yı bir baştan bir başa Ağ sistemi ile donatmaya başladılar. Ve hemen hemen Amerika'nın her kesimine girmeye başlandı. Tam bu sırada İletişim Protokollerinde bir devrim olayı yaşandı. Ve ARPANET üzerinden TCP/IP protokolüne geçiş başlandı. Bu protokol Hem çok daha esnek bir protokol hem de bilgi paylaşımında değişik metodların bir arada kullanılmasına imkan tanıyordu. UNIX Sisteminin ağlar üzerinde popülerliğinin artması ile Arpanet'in Abone sayısı bir anda beklenmeyen ilgiç sayılara ulaştı. Ve doğal olarakta, ikinci Arpanet de belli bir süre sonra şişmeye ve üzerinden yapılan bağlantıların yükünü taşımamaya başladı. Amerikalıların TÜBİTAK'ı NSF bu şişmeye (doluluğa) karşı önlem olarak daha

geniş bant kapasiteli bir global ağ sistemi olan NSFNET'i geliştirdi. Arpanet'e yapılan bağlantılar kısa sürede NSFNET üzerinden transfer edilmeye başlandı ve Arpanet bitmiş oldu. Böylece büyük Bilgisayar Firmaları kendi global ağlarını kurmaya başlayarak daha geniş bantlara sahip oldular. Kullanıcı, server ve birbirine bağlı ağ sayısı bir anda katlanan rakamlarla büyümeye başladı. Bir ara sadece E- MAİL (Elektronik- POSTA) iletişimi FTP dosya Transferi kullanılan İnternet üzerinde uygulamalar bir anda değişik alanlara kaymaya başladı. TCP/IP protokolünün esnek olması , ortaya internet üzerinde bilgi paylaşımında bir devrim olan WWW(World Wide Web) oluşumunu çıkardı. Ve İnternet bir anda Bilgisayar Gruplarından' evdeki vatandaşın kullanabileceği bir sistem olma yoluna girdi. Basitlik anlaşılabilirlik ve kullanım kolaylığı İnternet'i popülerliğini artırdıkça arttırdı ve böylece 2000'li yıllara doğru kendini hazırlamış oldu. Artık İNTERNET'e "Bilgi Otobanı" da diyoruz.Günümüzde bilgi paylaşımın en kolay , en pratik ve en hızlı yolu da İNTERNET'ten geçmektedir. İnternet üç bölümden oluşuyor. İnternet Kullanıcıları, İnternet üzerinde kullanıma hazır olan sayısal bilgi ve İnternet'i oluşturan Server, ağlar, Bilgisayarlar vb. gibi altyapılar diyebiliriz. Kısaca dünyanın en ücra köşesinde ulaşmak istediğimiz bir bilgiye en kısa sürede ve en kısa yol'dan İNTERNET Sistemiyle ulaşabiliyoruz.

IP (Internet Protocol)

Sistemler arasında bilgi birimleri geçişini tanımlayan İnternet protokolü.

IP

1. İnternet Protocol- İnternet'in temel işletme protokolüdür.
2. İnternet Provider- ya da İnternet Access Provider. Kendi servisleri üzerinden başka kullanıcıları İnternet'e bağlayan, genellikle ticari amaçlı kuruluşlardır. IP adres İnternet üzerindeki her makine sadece bir tane IP numarasına sahip olabilir. Buna karşılık kullanıcıların servis isimlerini daha rahat hatırlamaları için makinelere bir ya da daha fazla "Domain Name" atanabilir. IP adresi noktalarda bölünmüş 4 sayıdan oluşur. (Örnek: 194.762.183.106)

İnternet Protocol (IP)

İnternet ProtokolüBir bilgisayardan diğerine veri paketi aktarma işlemiyle ilgili bir protokol. Tanımı STD 5 ve RFC 791'de bulunabilir. Yorumlar İçin Rica (Request For Comments), TCP/IP Protokol Ailesi (TCP/IP Protocol Suite).

İnterpolation

Bilinen iki nokta arasındaki bilinmeyen üçüncü noktanın bulunması tekniği, matematiksel işlem türü.

İnterpreter

Bir bilgisayar dili ile yazılmış programı okuyan, tercüme eden ve işleten program. Öte taraftan COMPILER, programı okuyup işletiminden önce tercüme eden programdır.

İNTERRUPT

Bir G/4 (1/10) cihazından veya bir yonga'dan MPU'ya gönderilen ve hizmet isteyen bir işaret. Kabul edildiği zaman, kesilme işareti

MPU'nun mevcut durumunu (program sayacı, dahili rejisterler vb.) korumasını sağlar ve uygun bir işlem birimine dallasması temin eder. Kesilme işareti çalıştırıldıktan ve istenen hizmet tamamlandıktan sonra korunmuş olan duruma yeniden dönülür ve çalışması kesilen programın icrasına devam edilir. Birden fazla sayıda kesilmelerin sözkonusu olması halinde ise bunların öncelik sıraları belirlenmelidir.

IP address

IP adresi Internet Protokolü tarafından tanımlanmış 32 bit'lik adres, STD 5 ve RFC 791'de tanımlanmış olup genelde noktalı gösterimde ifade edilir. Örneğin 128.45.67.255 gibi. noktalı adres (dot address), Internet adresi (internet address), Internet Protokolü (Internet Protocol), ağ adresi (network address), sistem adresi (host address).

IP Address

Bir hizmet birimine atanmış 32 bit'lik Internet protokol adresi. IP adresi bir ağ bileşeni ve bir servis birimi bileşenine sahiptir.

IRC

Internet Bağlantılı Sohbet (Internet Relay Chat)

IRC (Internet Relay Chat)

Kişilerin gerçek zamanda birbiriyle konuşmasını sağlayan, dünya çapında bir sohbet hattı protokolü.

ISDN

Tümleşik dijital şebeke hizmetleri. Dijital ses, data ve video sinyallerinin

aynı devreler üzerinde taşınmasına imkan verir.

ISDN

Eşzamanlı ses, veri ve görüntü bilgisinin birkaç kanal üzerinden yüksek hızlı iletimi

IVIA

Çok yönlü video Sanayicileri Birliği.

Jaggies

Şekillerin bilgisayar grafiğindeki köşeleri. Aynı zamanda "Alasing" diye de adlandırılır.

Jamming

Bir işletim sistemini istenemeyen sinyallerle kasten bozma.

JAVA

Sun Microsystems'in yarattığı kolay kullanılır, güvenli, nesneye yönelik ve güçlü bir programlama dilidir. HTML dilinin eksiklerini kapamaya yöneliktir. Bu dil Netscape 4.0 veya Sun Microsystems'in HotJava web tarayıcısıyla görüntülenebilir. Ayrıca bir derleyiciye gerek yoktur. Dil hakkında daha çok bilgi ve örnekler için <http://java.sun.com> adresini deneyin.

Jilter free still play

Ekrandaki resmin donması sırasında görüntü parazitlerini azaltılması. Genellikle üç ya da dört kafalı sistemler bu özelliğe sahiptir.

Joystick

Bir edit kontrolü için kullanılırlar. Tek tek VTR'lere ulaşmak amacıyla yukarı aşağı hareket etirilir (Playback VTR

için yukarı VTR'si için aşağı). Bandı öne veya arkaya sarmak için sağa veya sola oynatılır. Bilgisayar oyunları ve animasyon için bir çeşit uzaktan kumanda cihazıdır.

JPEG

Joint Photographic Experts Group, Sözcüklerinin kısaltılmasından meydana gelen grafik formatıdır. Çözünürlüğü ve renk sayısı çok fazla durağan grafikleri yüksek oranda sıkıştırıp saklayabilen bir formattır. JPEG formatı grafik dosyalarında sıkıştırma yaparken "tolerans oranları" kullanır. Bu oranlar dosyanın gerçeğe yakınlık derecesini belirtir.

JPEG

(Joint Photographic Expert Group) Bu uzmanlar grubu, 24 bit renkli resimleri kayıpla sıkıştıran bir dosya formatı yoktu, zira sadece sıkıştırma metodu belirlenmişti, bu da bazı kullanıcıların, başka programlar tarafından üretilen resimlerin okunmasında problemler yaşamasına neden oldu. Sonradan JPEG, belirgin bir dosya formatı tanımlandı, JPEG File Interchange Format (JFIF). Standart dosya uzantısı olarak JIF (ya da JFIF)'i öngörüyor, ancak ne yazık ki birçok program buna uymuyor ve eski uzantı olan JPG'yi kullanmaya devam ediyorlar.

JPEG

Fotoğrafik görüntüleri sıkıştırmada kullanılan yaygın bir yöntem. Web tarayıcılarının çoğu, resim dosyalarını görmek için standart dosya formatı olarak JPEG'i kabul ederler.

Justification

Bir alandaki yazı veya baskının konumu. Sağ baştan başlayıp sol başta bitirmek için ayarlanmıştır.

Kamera

Görüntüyü elektriksel işaretlere çeviren sistem.

Kermit

Kolombiya Üniversitesi tarafından geliştirilmiş popüler bir dosya aktarma protokolü. Kermit bir çok işletim sisteminde çalıştığı ve kullanımı kolay olduğu için oldukça yaygınlaşmıştır. Kermit FTP ile aynı değildir. Dosya Aktarma Protokolü (File Transfer Protocol).

Key (Anahtar)

Video imgesinde bir delik açarak (elektronik olarak) bir görüntü veya bir renk eklemek suretiyle elde edilen özel bir efekt. Anahtar deliği bir video kameranın veya bir CG'nin sinyalleri ile elde edilebilir. Sonuç süper empozisyona yakın, hatta daha temiz ve parlatılır. Anahtar genellikle "title"ler (jenerik) için kullanılırlar.

Key Frame

Cel animasyonunda bir sekansın başlangıcını ya da sonunu belirten görüntü.

Keyer

Bilgisayar grafiklerinin görüntüsünü, video görüntüsünün üstüne almak için kullanılan bir cihaz. Genelde bir genlock parçasıdır.

Kilobyte (K veya Kb)

1.024 Bayt.

Kilohertz (kHz)

1000 hertz.

KIOSK

Kiosk bir PC ve dokunmatik ekrandan oluşan bir sistemdir. Kullanıcı klavye ve fare kullanmadığı gibi bilgisayar da görebileceği zarar ve estetik nedenlerden ötürü bir kutu içinde saklanır. Küçük bir yazıcı ekiyle kioskların yazılı materyal verebilen mekanizmalar şeklinde kullanılmaları da mümkündür. Basit bir PC ve dokunmatik ekrandan oluşan bu sistemin kullanım alanlarına her geçen gün bir yenisi eklenmektedir. Firmalar kioskları satış ve pazarlama desteği, tüketici enformasyon merkezi, araştırma merkezi olarak veya reklam amaçlı kullanabilirler. Kiosklar; tüketicinin, herhangi bir faaliyete bilet alma, rezervasyon yapma hatta sipariş verme gibi isteklerine cevap veren sistemler olarak da kullanılmaktadır. Kolay taşınabilmesi, düşük kurulma bedelleri ve kapladığı alanın küçüklüğü nedeniyle istenilen yere (alışveriş merkezi, süpermarket, tiyatro, otel vs.) konulabilir. Kioskların bu iletişim ağı aracılığıyla birbirleriyle haberleşmesi mümkün olduğu gibi, şirket bünyesinde kurulan bir merkez birim aracılığı ile istenilen aralıklarla bilginin güncelleştirilmesi de mümkündür. Enformasyon veriminin yanısıra, kullanıcıya sordukları sorularla kiosklar birer data toplama merkezi olarakta kullanılabilir. Toplanan bilgiler yine bir ağı aracılığıyla ana merkeze aktarılabilir ve analiz programları sayesinde istenilen çerçevede raporlar alınabilir.

Knowbot

Deneme safhasında bir rehber hizmeti. beyaz sayfalar (white pages), WHOIS.

Kodlama

Gizleme işlemini yapma.

Kullanıcı-Ağ Arabirimi

(User-to-Network Interface/UNI) fiziksel bağlantı tanımları, veri transferi, tıkanıklık yönetimi ile PVC'lerin (kalıcı sanal devre) yönetimini kapsamaktadır.

Kurta

CAD/CAM kullanıcıları veya yoğun olarak grafik ağırlıklı uygulamaları kullananlar için digizer tabletler.

LAN

Yerel Alan Ağı (Local Area Network).

LAN

PC'lerin terminallerin, ara Frame'lerin ve periferel cihazların enterkonekte edip bilgi dosyaları alışverişinde kullanımlarını sağlayan bir cihaz.

LAN

Yerel bilgisayar ağı.

LCD

Sıvı kristal ekran. Kristal uygulanan elektrik akımında değişme prensibine göre çalışır. Akım görme kristal açık veya opak olabilir. Kendi kendine ışık üretmediğinden iyi aydınlatılmış bir ortamda kullanılabilir. Dizi ekranlı (Fat screen) göstergesidir.

LCD Paneli

Bir PC'den alınan metin veya grafik bilgilerini, ışık kaynağı olarak standart bir transmissif tipi projeksiyon cihazı kullanarak büyük bir ekrana veya duvara yansıtmayı yaratan bir panel. Büyük insan gruplarının bilgisayar gösterimi ve imgelerini bir karede izlemelerini sağlar.

LCD

(Liquid Crystal Display) sıvı kristal ekran. Her ekran noktası bir matriksle yöneltir. Kesişme noktalarında piksel aydınlanır.

LCD

Bilgisayara kablo ile bağlanarak aldığı görüntüyü perdeye yansıtan bir projeksiyon aletidir. Bilgisayardan gelen video sinyalini sağlıklı bir şekilde yansıtamaz. Geniş bir topluluğa yapılacak, içinde video bulunmayan basit prezantasyonlar bir LCD yardımıyla perdeye yansıtılabilir.

LD-ROM

Bilgisayardan alınan talimatların, 12 inçlik diske video ve audio trackleri olarak kayıt edilmelerini sağlayan yeni bir compact disk.

Lexmark Winwriter Ailesi

Yılın sonuna doğru çok yeni tanıdığımız ürün ailesi; Winwriter 200, Winwrite 400, Winwriter 600 ürünlerinden oluşuyor. Yazıcının en önemli özelliği üzerinde Microsoft logosu bulunan ilk yazıcılar olması. "Microsoft at work" anlayışından yola çıkılarak hazırlanmış Windows Printing System yazılımı sayesinde, bilgisayarın yazıcının yükünü paylaşması ve basım süresini

benzerlerinin yarı zamanında gerçekleştiriyor.

Light Source Shading

Bilgisayar grafiklerinde, bir 3-d nesnesinin üstüne vuran bir ya da daha fazla ışığın efektleri.

Line Chart

Birbirine bağlanan data noktalarından oluşur.

Line Drawing

Bir nesnenin imgesini yüzeylerin çizgilerine girerek göstermek.

Line Drawing, 2-D

Düz bir imge üstünde çizim yapılmasından oluşan gösterim metodu. (bir yapının zemin planı veya çift yaylı bir grafik gibi) Derinlik öngörülmemektedir.

Line Drawing, 3-D

Üç boyutlu bir nesnenin iki boyutlu bir görüntü düzeyinde projeksiyonunu açıklar. Gerçek bir nesnenin bir lensten geçerek bir kameranın düz camına projeksiyonuna benzeyen, perspektif projeksiyon teknikleri uygulanmaktadır.

Line trafo

Hat transformatoru.

Lineer

Doğrusal, çizgisel.

LINK

HTML bağlantıları döküman içinde sizi başka bir konuma, aynı serviste

başka bir dosyaya veya bambaşka bir servise yollayabilir. Not: Bağlantılar genellikle mavi ve altı çizili metinden oluşur.

Link

CD'den teybe kayıta kalan boş sürenin değerlendirilmesine imkan veren özellik.

Link

Bir haberleşme kanalı veya devresini diğer kanal ya da devrelere bağlamada kullanılan sistemdir. Otomatik anahtarlamalı merkez kontrol sisteminin iki anahtarı arasındaki geçişi sağlayan sistemdir. Bağlantı.

Link

Yayınlanacak işareti asıl vericiye gönderen küçük güçlü yüksek frekanslı verici.

List-Serv

E-posta listelerindeki dosyaların otomatik olarak dağıtımını ve yönetimi için kullanılan ücretsiz yazılım programıdır. Çok değişik konularda mektuplaşmak için listeler vardır. Bazı listeler "açık", bazıları ise "kapalı"dır. Açık listenin anlamı, herhangi bir kişi, listedeki herkese bir mesaj gönderebilir. Kapalı listelerde ise belirli kişiler birbirleriyle mesajlaşabilir.

LISTSERV

Çok kullanılan bir e-mail programıdır. Kullanıcılara posta listelerine abone olma, katkıda bulunma ve çıkma şansı verir.

Listserv

Bitnet/EARN iletişim ağı için tasarlanmış bir otomatik posta listelerine dağıtım sistemi. Avrupa Akademik ve Araştırma Kurumları Arası Bilgisayar Ağı (European Academic Research Network), posta listesi (mailing list).

Loop

Track üzerine yazılmış icranın kopya ile bellek kullanılmadan tekrar track üzerinde geri dönmesini sağlar.

Loop

Devamlı olarak bir dizi bilgisayar instructionu (talimatı)'nı tekrarlayan ve bu işlemi belli bir sonuç elde edilene veya önceden belirlenen bir şart gerçekleşene kadar sürdüren program bölümü.

Lotus Notes

Lotus Notes, rakiplerinin olanca ataklarına rağmen, bu kadar çok değişik platformda, bu denli ayrık çalışma tarzlarına sahip kişiler arasında çalışma sırasında görüşme ve fikir alışverişi sağlama adına şimdilik daha gelişen program.

LYCOS

Altavista tarafından zirvedeki yeri tehdit edilen Lycos, popüler web tarama ilk servislerinden biridir. Lycos "backlinking (bkz. backlinking)", Java animasyon desteği, 8 milyon URL adresi ve her ay eklenen 700.000 yeni adres ile çok güçlü bir veritabanı oluşturmaktadır.

LYCOS

Adres: <http://a2z.lycos.com/Bu> karşılaştırmalı katalog, INTERNET üzerinde ne ararsanız saniyeler içinde karşınıza getirir. Text, grafik, ses, video... Lycos, PC World magazin tarafından ilk 11 Web servisi arasına girmeye hak kazanmıştır.

MAC

Renk, aydınlık, ses ve eşzamanlama işaretlerinin sıkıştırılarak bir satır boyunca ayrı ayrı zamanlarda gönderildiği yeni TV yayın sistemi.

Machine language

Makine dili.

Mailing List

Elektronik mektuplaşma listesi. Aynı ilgi alanındaki kişilerin bilgisayar ağı üzerinden mektuplaştıkları ortak tartışma listesi servisleri.

Mainframe (Ana Frame)

Ölçüleri ve kapasitesi itibarı ile büyük bir bilgisayar.

MAJORDOMO

En çok kullanılan listeleme ve e-mail programıdır. Kullanıcılara posta listelerine abone olma, katkıda bulunma ve çıkma şansı verir.

MAP

Web tasarımında kullanılan, yüklenen grafiğin belirli bölgelerine basıldığında değişik bağlantıları çağırmak için kullanılan sistemdir.

Map Chart (Harita)

Belirli bir coğrafi bölgenin yerlerini gösteren bir grafik.

Markers Window

Performer programının en kullanışlı pencerelerinden biri de Markers Windowdur. Burada parça üzerinde sık dönüş yapılacak ya da defalarca dinlenip karşılaştırma yapılacaksa, üzeri belli ölçüde ya da yerlere etiket konulup listelenir. Liste yanında bulunan sürgülü işaret, önüne getirildiği yerden çalmaya devam eder.

MARKUP LANGUAGE

Internet üzerinde dökümanlara biçim kazandırmak üzere hazırlanmış mark-up karakterlerini deşifre eden dile denir. Bilgisayara okunan dosyanın ekranda nasıl biçim alması gerektiğini anlatır? HTML Web sayfaları hazırlamak için geliştirilmiş bir mark-up dildir.

Mass memory

Yığın bellek.

Mass Storage

Büyük kapasiteli (megabayt, gigabayt) ikinci depolama sistemleri. Tipik büyük depolama cihazları ise kayıt bantları ve manyetik disklerdir.

MASTER KEYBOARD

Bilgisayar tabanlı sequencer programlarında step ya da realtime olarak müzikal icraların girilmesi için kullanılan klavyeli ve MIDI OUT portu olan enstürman.

Master

Bir kayıt işlemindeki esas kopya. (ana kayıt)

Matrox MGA VLB/4

4MB belleğe sahip ve bu bellek miktarı ile mümkün olan yüksek çözünürlük ve renk sayılarındaki ekran modlarını titreşimsiz ekran tazelemesinde destekliyor. Auto CAD sürücüsünün sağladığı özel pencerede geçek-zamanda pan ve zoom yapmanız mümkün kılan görüntü kartı.

MBS

Karşılıklı radyo yayın sistemi.

MCGA

Çok renkli grafik adaptörü.

MDS

(Microprocesor Development System): Mikro İşlem Birimi, mikro işlem birimi sistemleri için program geliştirme ve donanım arızalarını bulma işlemlerini sağlayan donanım ve yazılımı araçları ile donatılmış bir mikrobilgisayar.

Media

Bilgi saklama ve dağıtma ortamı (video kaset, disket, optik disk, vb.). İnsanlığın iletişimde bulunduğu her ortam.

Megabyte (MB)

Bir milyon bayt.

Megahertz (MHz)

Bir saniyede milyonlarca saykıl.

Memo.

(Memory-Hafıza)

Memory scan

Tunerlerde hafıza taraması, önceden seçilip hafızaya alınmış istasyonların bir buçuk saniye süreyle dinlenmesine imkan veren sistem.

Memory Window

Kullanılmakta olan ve kalan belleği gösterir.

Memory

Bilgisayarda, bilginin depo edildiği, kopyalandığı ve yeniden kullanıldığı yüksek erişim hızına sahip bölüm. (RAM-ROM vb.)

Menu (Menü)

Programlanmış bir seçenekler listesi. Genelde ekranda görüntülenir. Kullanıcı bilgisayarın yapmasını istediği işlemleri bu listeden seçebilir.

MENUCOLOR

Çıkacak menünün renklerini saptamak için kullanılır.

MENUIEM

Menüde kullanılacak seçenekleri belirtmek için kullanılır.

Message format

Bildiri biçimi. Bir bildirinin başlık, adres, metin, metin sonu işareti ve hata bulma bit'lerinin nasıl yerleştirileceğini tanımlayan kurallar.

Metaballs/Blobs

"Damla formu". Bu çizimler sabit bir büyüklüğe sahip değildir, zira dinamik olarak kendilerini değiştirirler. Tek tek elemanlar bu sırada birbirlerini

karşılıklı olarak etkilerler. Bloblar organik-yuvarlak formlar için çok uygundur.

METACHARACTER

HTML dosyası içinde özel bir durumu gerçekleştirmek için kullanılan karakterlerdir. Bu karakterler parantez "()", ve "&", diyez "#" ve noktalı virgüldür ";".

METACRAWLER

Coğrafik bölgelere ayırarak tarama yapan, tarama sırasında ne kadar beklemek istediğinizi belirttiğiniz bir tarama sayfası.

MHz (Megahertz)

MHz. Megahertz. 1 Milyon Hz.

Mic (Mik)

Çeşitli mikrofonlardan veya diğer audio kaynaklarından alınan sesleri mono veya stereo olarak kayıt etmek için kullanılan cihaz.

Mic level

Mikrofona gelen sesin seviyesi.

Micro Code

Mikro Kod.Merkez işlem veya kontrol birimindeki PROM veya RAM yongaları (chip) üzerinde bulunan çeviri dili tipinde bir sabit program. Bu program CPU komutunun (veya kontrol birimi fonksiyonunun) alt elemanları olan bir dizi yordamlardan oluşur. Örneğin, bir bilgisayar komutunun kodu kontrol birimi tarafından o şekilde çözülür ki her komut, kendini uygulayacak olan mikro kodun başlangıç yerini tayin eder. Böylece bir CPU komutunu, bu

komutların kullanıcı programındaki bir işlemi uyguladığı biçimde yerine getirmek için bir dizi mikro kod komutları kullanılır. Bir mikrokod komutu CPU'da 64 bit genişliğinde bir yer işgal eder.

Micro processor

Mikro işlemci.Microcomputer: Mikro bilgisayar.

Microphone

Mikrofon, ses enerjisini elektrik enerjisine çeviren araç. Ses dalgalarının havada oluşturduğu basınç değişikliklerine uyabilen esnek bir diyafram içerir. Bu diyafram ya doğrudan basınçla ya da basınç değişikliği ile çalışır. Mikrofonlar, yapılarına göre, karbonlu (kömürlü), Kristal (seramik), elektrodinamik, band ve kondansatörlü olabilirler. Karakteristiklerine göre ise şu şekilde sıralanırlar: Yönsüz mikrofonlar (omnidirectional), tek yönlü mikrofonlar (unidirectional), çift yönlü mikrofonlar (bidirectional), Frekans dizilere (frequency response) 20Hz-20KHz ve empedansları 150 ohm civarında olur. Kutup düzenleri (polar pattern), tek yönlü (unidirectional-cardioid) ve çok yönlü (omnidirectional) olabilirler.

Microsoft WORD

Gerçekten yılın en dikkat çeken yazılımların başında gelen Word 6.0, kullanım kolaylığı ve profesyonel kullanıcılara sunduğu işlevsel özellikleriyle de oldukça beğeni kazandı. Bununla birlikte kısa zamanda çok sayıda kullanıcıya ulaştı. Günümüzde yerini Word 7.0'ye bırakmıştır.

Microwave

Mikrodalga. Frekansı 500MHz'den yüksek olan dalgalar.

Midi

(Musical Instruments Digital Interface) elektronik müzik enstrümanlarının birbirleri arasında bilgi gönderebilmeleri amacı ile geliştirilmiş bir ara birim.

MIDI Configuration Window

Bu bölüm de, birlikte kullanılan MIDI'li enstrümanların kanal, port ve ses listelerinin girildiği tanımlama bölümüdür. Gerekirse SYSEX formatında bilgiler girilebilir.

MIDI IN

Gelen MIDI mesajlarını almak içindir.MIDI KANALLARI:Midi alışverişi bağımsız 16 kanaldan oluşur. Kanaldan maksat bilgilerin önderilebileceği ve alınabileceği elektriksel yollardır. Ve bu 16 kanal 16 tane bilgi yolunun birbirinin trafiğini engellemeden aynı anda çalışmasını sağlar. Gönderilen veya alınan bilgiler meyanında, mikro işlemcisine göre, 1000 kanala kadar çıkar.

MIDI MODLARI

OMNI-POLY-MONOMULTİ olarak bugün için dört tanedir. OMNI MODE kısaca bir synthesizercının bir kaç aletle birden aynı melodiyi çalmasıdır. Aslında bir aleti çalıştırıyor da sanki birkaç alet aynı melodiyi çalıştırıyor gibi olur. "UNISON çalış"POLY MODE,Birkaç müzik aletiyle değişik melodiler çalmasını sağlar bu da Stüdyo kayıtlarında kolaylık yaratır.MONO MODE,Bu mode da MULTI-TIMBRAL (aynı anda birkaç

sesi çıkarabilmek) bir müzik aletinin her sesine ayrı bir midi kanalı verir ki bu mode bugün kullanılmıyor.MULTI MODE,En önemli özelliği Multi-Timbral çalışmasında tek bir kanal hizmeti verir ayrı ayrı MIDI Kanalları gerekmez. Bu en iyi bağlantı MODE'udur.

MIDI Monitor Window

MIDI portlarından giren ve çıkan bilgileri gösterir. Bu da programa işaretin girdiğini ya da çıktığını kullanıcıya belirterek herhangi bir arıza halinde ya da seslerin duyulmaması durumunda standart Hata bilgisayarda mı? Ses modülünde mi? sorusunu yanıtlamaya yardımcı olur.Bunlar Performer'ın ana kontrol menüleridir. Diğer menüler de EDIT menüleri olarak geçer. Bunlar Audio, Score, Step, Grid, List Edit menüleridir. Bu editörlerin biri ya da birkaçı, diğer sequencer programlarında da mevcut olmasına karşın, Performer'ın kendi pencere düzeni ve olanakları bir hayli farklıdır. Cubase yazımızda bu editör şekillerine değindiğimiz için bir kere daha anlatmak istemiyoruz. Bunun yerine programın, diğer sequencer programlarından ayrılmasını sağlayan profesyonel bölümlerinden sözedeceğiz. Örneğin Performer üzerinde accelerando ve ritardando yapmak çok konforlu. Tempo ve zaman ölçülerinin not edildiği "Conductor Track" her zaman track ve window üzerinde yatay olarak görülmekte. Change menüsü üzerindeki "change tempo" penceresi üzerinde ölçü sınırları, başlangıç ve bitiş metronom değerleri verilip arada alacağı değerleri ve hızlanma şeklini bilgisayara hesaplatmak olasıdır.

MIDI OUT

Giden MIDI mesajlarını vermek içindir.

Midi Patch-Bay

Arada başka bir Midi arabirimi de almak koşuluyla Midi'li enstürmanları sequencer ya da bilgisayara giriş çıkış olarak bağlayan cihaz.

Midi Processor

Midi işaretleri üzerindeki her türlü bilgiye ayrı ayrı erişebilen, değiştirebilen, midi kanallarını arttırabilen kendi mikro işlemcisine sahip ünite.

MIDI THR

Birkaç aletin birbirine bağlanması için gerekli komut.

MIME

(Multipurpose Internet Mail Extensions) İnternet üzerinde postalara grafik, sıkıştırılmış dosya gibi dökümanların iliştilmesini sağlayan standarda verilen addır. MIME sayesinde bir postaya eklenen metin tabanlı olmayan (örneğin sıkıştırılmış bir dosya) bir dosya, ilişkisi bulunan program vasıtasıyla görüntülenir.

MIME

Çok Amaçlı İnternet Posta Uzantıları (Multipurpose Internet Mail Extensions).

MiroCRYSTAL 32S

Titreşimsiz modda yüksek ekran tazeleme frekansları ve 4 MB VRAM belleğe sahip MicroCRYSTAL 32S'in

1024x768 çözünürlüğüne 16M renk görüntüleyebilmesi dikkatinizi çekecektir.

Mirror (Ayna)

Bir işlemin yansıtılması için ortaya çıkarılması efekti. Orijinal (özgün) imgenin baştan aşağı çizimi.

Mixer

Ses karıştırıcı cihaz. Genelde 4 kanallı olur. Birinci ve ikinci kanallar mikrofon, mono cihazlar gibi tek sesli (mono) girişlerde üçüncü ve dördüncü kanallar da stereo girişlerde kullanılır. Bu kanallara da pikaplar, deck'ler ve CD cihazları bağlanır. Üçüncü ve dördüncü kanallar arasında çift pikap kullanılarak "fade in" ve "fade out" ile bir parçadan diğerine yumuşak geçişler yapılabilir (Bilgisayarla da 1000 kanala kadar çıkarılabilir).

Mixing

Karıştırma.

MMS

Teypte önceden belirlenen şarkılar arasında istenen parçayı arayıp bulabilen bilgisayarlı seçici sistem.

MODE

Müzik setinin mono ve stereo konumu. Varsa bunlara "quadrophonic" (dörtlü ses) ve yankı (reverberation) konumları da eklenebilir. Modem (MODülator-DEModülator): Telefon hatları gibi analog iletim hatları üzerinden iletilen sayısal verileri alan arabirim donanımı. Bilgisayarın telefon hatları vasıtasıyla başka bilgisayarlarla iletişimde bulunmasını sağlayan

cihaz. Bilgilerin sese dönüştürülmesi işlemini ve tersini yapar.

Modem

Modülatör - Demodülatörün kısa yazılışı. Bilgisayardan gelen sinyalleri analog sinyal haline dönüştürerek telefon hattı üzerinden nakledilebilmesini mümkün kılar veya bu yolla gelen sinyalleri bilgisayarın kullanabileceği hale dönüştürür.

Monitor (Monitör)

Video dilinde, video girdileri olan bir televizyon. Bir bilgisayar monitörü ise, genelde bileşik algılama yerine RGB kabul eder.

Monitör

Geniş bir topluluğa hitap etmeyecek prezantasyonları kendi toplantı odanızdaki bir bilgisayarın monitöründen yapabilirsiniz. Özel prezantasyonlar bu yolla çok daha ayrıntılı ve etkileyici bir şekilde gerçekleştirilebilir. Yapılan tasarım bilgisayara yükleneceğinden prezantasyon defalarca masrafsız bir şekilde gerçekleştirilebilir.

Mono

Tek.

Monoaural

Tek ses.

Monochroma

Siyah/beyaz, renksiz.

Montage (Montaj)

Editing.

Morphing/Morfen

(Kesintisiz Dönüşüm): Bilgisayar animasyonunda Morphing (metamorfozdan geliyor, dönüştürmek demek), iki obje arasındaki akıcı ve dikişsiz geçiş olarak tanımlanır. Burada 2D ve 3D objeler birbirlerinden ayırılmemelidir. 2D metamorfozlar iki resmi dönüştürürler, 3-D varyasyonu ise bir animasyondaki iki üç boyutlu (3D) objeyi dönüştürür. Terminatör 2' deki efektlerin 2D ve 3D dönüşümleridir. Çoğu 3-D program sadece aynı nokta ve üçgen sayısına sahip objeleri dönüştürebiliyor.

MOSAIC

NCSA tarafından tasarlanan Machintosh, Windows ve Unix ortamlarının tümünde birden çalışabilen ilk Web tarayıcısıdır.

Mosaic screen display

Görüntünün ekranda mozaik biçimi gösterilmesi. Video kameralarda "fade out/in" işlevi mozaik görüntü ile de yapılabilir.

Motion Blur

Hareket keskinliği video kamera sahibi olan ve bir video kaydın tek tek resimlerini inceleyen biri, hızlı hareket eden objelerin (eller, ayaklar, oyundaki top) silinmiş olduğunu görecektir. İnsan algılamasına uygun olan bu efekt (göz de hızlı hareketleri sadece silinmiş olarak algılıyor) iyi animasyon programları tarafından simüle edilebiliyor. Sonuç animasyonda gerçek gibi görünen hareketler oluyor.

Motion JPEG/MPEG

Motion JPEG hareketli resimler için geliştirilmiş videolar için bir JPEG sıkıştırma metodudur (Windows için Video tarafından kullanılır)Bu sadece JPEG formatıyla ilgili bir kompozisyonu olduğu için, başka bir uzmanlar grubu Motion Picture Expert Group (MPEG), başka bir metod buldu, bu metod ek olarak film sahneleri sıkıştırabiliyordu. MPEG1'den MPEG4'e kadar birçok basamak vardır, bunlar da değişik görev ve hedeflere sahiptir.

Motion Morf

Hareketteki dönüşüm. Normal olarak dönüşüm için bir başlangıç ve bitiş resmi kullanılır; ama uygun bir yazılımla mesela yürüyen bir insanı, yürüyen bir maymuna dönüştürmek mümkündür.

Motorbot

Alçak frekanslı gürültü.

Move

Track'lerin sıralamada yerlerini değiştirir (taşıma modu).

MPEG

Hareketli görüntüleri 200:1 oranına kadar sıkıştırmaya yarayan oldukça etkili bir grafik formatıdır. Format sadece bir sonraki karedeki değişen pikelleri gözlemlediğinden sıkıştırma oranı durağan görüntülerde daha da artmaktadır. Motion Picture Experts Group tarafından geliştirilen format PC'lerde oldukça çok kullanılmaktadır.

MPEG

Hareketli görüntüleri sıkıştırmada kullanılan standart bir yöntem.

MS-DOS

Microsoft disk işletim sistemi

MSSS

Çok yönlü ses sistemi, çift hoparlör bağlantı terminalleri.

MTBF

Bir cihazın bozulmadan önceki ortalama kullanılma süresi.

MUD

Çok Kullanıcı Oyun (Multi-User Dungeon).

MUD

Çok Kullanıcı Ortam. İnternet üzerindeki çok kullanıcı macera oyunları ve simülasyonlara verilen isim.

Multi – İmage

Programlanmış bir gösterim esnasında bir veya daha fazla slayt projeksiyonu kullanılan bir slayt gösterisi.

Multi Disc program

Tek disk alabilen CD player'larda çoklu disk programı yapma. Diskleri teker teker takip çıkararak istenen şarkılardan bir kombinasyon yapılabilir.

Multi standard

Videonun PAL/SECAM/NTSC standartlarını bünyesinde bulundurma özelliği.

Multi strobe

Aşamalı görüntü. Ekran dokuz eşit bölgeye ayrılır. Merkezdeki orijinal görüntü sesli olarak izlenebilir. Bu görüntülerin 0.1-1.0 saniye aralıklarla birbirini izleyen 8 aşaması, dondurulmuş resimler halinde merkezdeki görüntüyü çevreler.

Multi-Screen

Çeşitli imge alanlarına imgelerin projeksiyonu işlemi.

Multi-Tasking

Aynı zamanda birden fazla iş yapabilen bir operasyon sistemi.

Multi-User Dungeon (MUD)

Çok Kullanıcı Oyunu Internet üzerindeki macera, rol yapma oyunları ve simülasyonlara verilen isim. Bu oyunlar oynayanlar tarafından "metin tabanlı sanal gerçeklik" olarak nitelenmektedir. Oyunlarda hayali savaşlar, tuzaklar, büyüler vardır. Oyuncular gerçek zamanda oynarlar ve oyundaki "dünyayı" değiştirebilir. Çoğu MUD telnet protokolüyle çalışır. Telnet.

Multiprotocol Interconnect

Frame Relay üzerinden başka protokollerin taşınması için düzenlemeleri kapsamaktadır.

MIME

Çok Amaçlı Internet Posta Uzantıları Internet e-postasının grafik, ses, fax gibi metin olmayan bilgileri de gönderebilen genişletilmiş hali.

Multiscan Monitor

Bir çok frekansta tarama yapma yeteneği olan, aynı zamanda kullanıcıya çeşitli grafik adaptörleri imkân sağlayan bir monitör.

MULTIMURAL

Birden fazla enstrüman sesini aynı anda farklı MIDI kanallarından gelen mesajlarla değerlendiren enstrüman.

NCSA

Mosaic web tarayıcısının yaratıldığı akademik bir kuruluş olan National Center for Supercomputer Applications'un kısaltılmışıdır.

NCSA

Ağ görgü kuralları, NETWORK (ağ) ve ETIQUETTE (görgü kuralı) kelimelerinin birleştirilmesiyle türetilen bu kelimeyle, bir ağ üzerinde uyulması gereken davranış kuralları ifade edilmektedir.

NEC Multisync 5Fge

Sonsuz sayıda renk gösterebilen, maksimum çözünürlüğü 1024x768 Non-Interlaced ve bant genişliği 80 MHz olan MultiSync 5Fge düşük enerji maliyeti ile de dikkat çeken bir monitör çeşidi.

NETSCAPE

Netscape firmasının bir ürünü olan Netscape Navigator NCSA tarafından

geliştirilen Mosaic'in temelleri üzerine kurulmuştur. Şu günlerde 32 Bit sürümündeki Java eklemesiyle ve her sürümünde gelen yeniliklerle en çok aranan Web tarayıcısı durumuna gelmiştir. Mosaic'in asıl yaratıcısı olan Mark Andreessen NCSA firması tarafından kiralanarak Netscape'i yarattı. Firma ismini Netscape Communications Co. olarak değiştirip halka açıldı ve her biri milyarder oldu. Firma aynı zamanda Web sunucusu olmak isteyenler için de yazılım pazarlıyor. NCSA'ya bağlanıp Netscape'in son sürümünü edinmek için <http://home.netscape.com/> adresine bağlanın.

NIC

Ağ Danışma Merkezi Ağ danışma merkezi (NIC) ağ kullanıcılarına bilgi, yardım ve diğer hizmetleri sunan yerdir.

NNTP

Ağ Haberleri Aktarma Protokolü Ağ Haberlerinin dağıtılması, incelenmesi, elde edilmesi, postalanması işlemleri için oluşturulmuş protokole verilen isim. Tanımı RFC 977'de bulunabilir (Usenet).

Network

Bilgisayar ağı. Birçok bilgisayarın çeşitli yöntemlerle birbirine bağlanarak bazı bilgileri paylaşabilmelerini sağlar. Newgen A3 ve A4 ebatlarında baskı yapan postscript multiplatform yazıcılar.

NIC.DDN.MIL

Savunma Bakanlığı İletişim Ağı (DDN) Ağ Bilgi Merkezi'nin (NIC) alan ismi. Savunma Bakanlığı Bilgisayar

Ağı için Ağ Danışma Merkezi, Alan İsmi Sistemi, Ağ Danışma Merkezi.

NNTP

Ağ Haberleri Aktarma Protokolü (Network News Transfer Protocol).

Node

Bilgisayar ağına bağlı ve adresi verilerek erişilebilen cihazlara verilen isim. Düğüm.

Node

Düğüm bir örgünün topolojik tanımında düğüm (halkaların) bir bağlantı noktasıdır. sözcük veri örgüleri kapsamında özellikle paket hat değiştirmede bir hat değiştirme merkezi olarak da kullanılmaktadır.

Noise (Parazit)

Audio sitelerinde bir elektirik karışıklığı ya da istenmeyen bir ses. Videoda elektrik enerjisinin "random spruts" veya karşılığı denir. Çok parazit snow (karlanma) da denilmektedir.

NOISE REDUCTION

Stüdyoda mevcut dip gürültüyü bastıran ya da kaybetmeye çalışan cihaz. Noise reduction: Bandın ses kanalındaki parazitleri gideren sistem.

Noise Temperature

Gürültü Sıcaklığı. Bir sistemde işarete eklenen gürültünün miktarını göstermek üzere kullanılan eşdeğer sıcaklık. Gürültü sıcaklığı ne kadar az ise eklenen gürültü o kadar azdır.

Noise

Gürültü. Rasgele değişen bozucu işaretler. Gürültü seste hışırtı halinde, resimde ise karlanma olarak ortaya çıkar.

NoNoise

Sonic Solitions adlı firmanın Apple Macintosh bilgisayarlarında çalışan digital audio sisteminin önemli fonksiyonlarından biridir. Müzikal yapı altındaki her türlü gürültü (Noise) parazit ve çitirdiyı filtreleyen özel sistem.

Novell Netware 3.12

Novell NetWare, hem küçük hem de orta boy iletişim ağları için mükemmel bir çözüm sunmaya devam ediyor. Yine, dosya ve yazıcı paylaşımı, hız, güvenlik ve çoğu işletim sistemi için iletişim.

NR (Noise Redictor)

Düşük seviyeli yüksek frekans sinyalindeki parazitleri otomatik olarak azaltan sistem (=Dolby)

NRC

İnorganik maddelerden yapılan ve pikabı istenmeyen vibrasyonlara, akustik beslemelere karşı koruyan devre.

NTSC

ABD'nin kullanıldığı renkli yayın standardı. 525 satır ve 60 Hz frekans kullanır. Renkli yayını ilk deneyen ülke ABD olmuştur. Bunun sonucu olarak ABD'ye özgü bir renk sistemi ortaya çıkmıştır. Japonya, Kanada ve Meksika'da bu sistemi kullanır.

OCR

(Optik karakter tanıma)Yazılı veya basılı karakterlerin makina tarafından ve foto-elektrik transuderlerden gelen girdilere dayanarak tanınması. Bu tür programlara örnek vermek gerekirse RECOGNITA firmasının GO-CR, Caere firmasının Omni Page programları gösterilebilir.

OEM

Az da olsa, yeniden dizayn edilmiş teçhizatı satan bir üretici. Her alıcı bu teçhizata kendi adını koyarak, kendi markası gibi satar.

On-Screen Silde

Direkt olarak bilgisayar terminalinden projeksiyonu yapılan bir grafik imgesi.

On

Kapalı devre.(Anahtar olarak), ışık olarak açık.

Online Editing

Master bandın orijinal yapımdan monte edildiği on edit safhası Opcode: İşlem kodu.

Open Look

Çok hedefli ve çok açılım sağlayan bir grafik 'interface'i.

Operand

Bir işleme katılan data çeşidi veya büyüklük, çokluk anlamına kullanılır. Operand genellikle bir instructionun adres bölümü için kullanılır. Fakat bir sonuç veya parametre, işletilecek bir sonraki instruction için adres veya isim göstergesi olabilir.

Operasyonel

İşlemsel.

Operate

Çalıştırma tuşu (=on)

Operating System

Bir bilgisayarın yeteneklerini yöneten bir yazılım. İşlem tablosu, dosyalama ve hafıza yönetimi ve kumanda yorumu gibi fonksiyonları vardır.

Operator

Bir işlemi gösteren semboldür ve kendisi, işlemin nesnesidir, yapılan işlemi gösterir. Örneğin (+), toplama; (-), çıkarma operatörüdür.

OCR

OCR (Optik karakter tanıma)Yazılı veya basılı karakterlerin makina tarafından ve foto-elektrik transuderlerden gelen girdilere dayanarak tanınması. Bu tür programlara örnek vermek gerekirse RECOGNITA firmasının GO-CR, Caere firmasının Omni Page programları gösterilebilir.

Optical Disc

Laser ışını kullanarak dijital bilgi kaydeden ve tekrar üreten bir video disk kopyalama cihazı. (Bkz. CD-ROM;DVI).

Optik Hafıza Devrimi

Muazzam miktarda bilgi, optik disklere, bir başka deyişle müzikseverlerin yakından tanıdığı kompakt disklere (CD) sığdırılabilmektedir. Ciltler dolusu ansiklopedik bilgi (örneğin Britannica,

Comptons vb.) küçük bir diskte yalnızca yazılı bilgi olarak değil, video, animasyon, grafik ve ses unsurlarıyla işlenmekte, yerleştirilmektedir.

Optibase

JPEG sıkıştırma ve hızlandırma kartları.

OS/2 Warp 3

Warp 3, yeni eklenen fonksiyonları ve beraber çalışma özelliğinde performansı ile da dikkat çeken ve home pazarına sunulan ürün oldu. Nesne yönelimli ve kritik uygulamalardaki başarısıyla, bu pazardaki şansının oldukça yüksek olacağı gerçek bir işletim sistemi.

OS/2

Windows için bir ağabey ve Mikrossoft firmasının UNIX sistemine bir cevabı. 'Jirtuel' hafızalı bir çok hedefli operasyon sistemi. 'Network (şebeke)' çalıştırmak

OSD (On Screen display)

Televizyon veya video ile ilgili komutların ekranda belirmesi. Ses, ışık, kontrast ve ışık ayarları bir grafik halinde ekranda gösterilebilir.

OSF/MOTIF

Geniş bir bilgisayar çerçevesi içinde standartlar sağlayan bir grafik kullanıcı 'interface'. X Windows sistemi ile uyuşan herhangi bir platforma taşınabilir.

OTR

Tek tuşla kayıt yapan sistem.Out-Point: Bir edit işleminin sona ermesi.

'End Point' (son nokta) olarak da adlandırılır.

Output

Bilgisayar sonucu veya işlenmiş data.

Overload

Aşırı yüklenme.

Packet

Paketiletişim ağı üzerinden gönderilen veri birimi.

PING

Internet Paketi AraştırmacısıHedef makinelerin ulaşılabilirliğini test amacıyla kullanılan bir program. Genelde "filanca sisteme ping yap" şeklinde kullanılır.

Page View

Nota yazımında sayfa düzeninin görülmesi.

Page

Web'teki hypertext dökümanları.

Pan

Yatay x-aksı boyunca uzanan bir kamera hareketi.

Paradox for Windows 4.5

Analiz ve çizelgeler oluşturma çalışmalarında mükemmel, hızlı uygulama geliştirme ve kişiye özel uygulama geliştirme gücü mükemmel, kullanım kolaylığı iyi düzeyde yer alıyor. Front-end geliştirme özelliği orta düzeydeki bir program.

Parametre

Özel bir program için verilmiş değeri gösteren değişken. Bir sistem, araç veya birimin sonradan belirlenebilen değişkeni.

Parity

Hafızadaki data errorlarını tespit etmek için kullanılan fazladan bir bitlik kod. Data içerisindeki aktif bitlerin toplamının tek veya çift olduğunu sayarak kontrol işlemini gerçekleştirir.

Partition

Sabit disk içerisindeki, özel amaçlar için kullanılan küçük bir bölüm. Harddiskin varsa bölüntüsünü, kapasitesini, işletim sisteminin yerini vs. gösterir.

Path (Yol, iz)

Bir bilgisayar grafik nesnesinin izlediği yol.

Path

3D bir doğru. Bu düz, eğrilmiş ya da basamaklar şeklinde olabilir. Bu tip bir Path boyunca objeler, ışıklar ya da kamera hareket edebilir. Pathler genelde Keyframe'lerden daha yumuşak bir hareket verirler.

Pause

Videoda kısa durdurma tuşu. Banda zarar vermemesi için belli bir süre sonra otomatik olarak playbach konumuna dönüşür (=still).

PC (Personel Computer)

Kişisel Bilgisayar.

PCM

(Pulse Code Modulation) Ses renklerinin örneklenebilmesinde kullanılan bir teknik.

PD

Genel kullanıma açıkPublic DomainÜcretsiz olarak kopyalayip kullanabileceğiniz programlara verilen isim.

Peripheral

Dışarıdan bağlanarak kullanılan I/O veya depolama (kayıt) cihazları.

PERL

Unix altında CGI programlarına alternatif olarak çıkan güçlü bir programlama dilidir.

Perspective Interpolation

Perspektif bir alan içindeki hatalı yüzeyleri düzgün bir duruma getirir. Örneğin, uzun bir mesafeye doğru giden bir demiryolu görüntüsü daralır ve renk değiştirir. Bu renkler bir bilgisayar ekranında 'Perspektive Interpolation' kullanılarak görüntülenebilir.

PGA

Profesyonel Grafik Adaptörü

Picture search (PS)

Resim arama. Görüntü geçişini on kat hızlandırabilir.

Pie Chart (Pasta tablosu)

Bölümlerin bir bütün ile büyüklük veya fazlalık bakımından mukayese edildikleri bir grafik yorumu.

Pinch-off

Daraltma, sıkma, kıştırma.

PING

Internet Paketi Araştırıcısı (Packet Internet Groper).

Ping

Internet üzerindeki bir adrese ulaşılp ulaşılmadığını kontrol eden bir yardımcı program.

PIP (Picture in Picture)

Resim içinde resim. Aynı ekran içinde televizyonun birkaç kanalının ve video görüntüsünün izlenmesine imkan verir. Görüntü kaydırılabilir veya dondurulabilir.

PITCH WHEEL

Frekans ve modülasyon seviyesi ayarı için

Pixel

CCD gibi bir bilgisayar ekranının veya bir grafik sensor cihazının temel görüntü elemanı. Bilgisayar yaratabildiği en ufak nokta

Pixel

Resim elemanı için kullanılan kısaltma. Tek bir bitlik bilgi ile monitör üzerinde adreslenebilen tek bir noktadır.

Pixelization

Devamlı bir imgeyi bloklara ayırıp dijital bir görüntü vermek için, imgesel yapabilen yazılım kullanımı.

PKZIP

PC'ler için paylaşımı ve kullanımı ücretsiz olan bir sıkıştırma yardımcı programı. PKUNZIP adındaki bir diğer program da bu sıkıştırma dosyaları açar.

Point-to-Point Protocol (PPP)

Noktalar Arası Protokol RFC 1171'de tanımlanan bu protokol, seri bir hat üzerinden (örneğin telefon hattı) iki noktayı birbirine bağlama işlemini tanımlar. Seri Hat Üzerinden İnternet Protokolü (Serial Line IP).

Polarite

Uygulanan DC gerilimi. Polarization: Polarizasyon. Bir elektromagnetik dalganın elektirik alan vektörünün doğrultusu. Elektromagnetik dalgalar yatay, düşey, dairesel ve eliptik polarizasyonlu olabilirler.

POP

Posta Ofisi Protokolü (Post Office Protocol).

POP

Herhangi bir SLIP, PPP bağlantı sağladığınızda genellikle bir POP hesabınız olur. Bu hesap postanızı atmak için e-mail programınızı kullanmanızı sağlar. Kısaltmanın diğer bir açılımı ise Point of Presence'dir.

PORT ADRESS

TCP/IP tabanlı uygulamalar hattın diğer ucundaki bilgisayarla konuşmak için belirli bir port adresi kullanırlar. Port adresi, içinde verilerin nereden

alınıp nereye verileceğini kesin olarak saptayan bir mekanizma barındırır.

Port

Bir eletronik devreye şebekeye ve sisteme giriş noktası.

Port

Diğer çevre birim elemanları ile haberleşmeyi sağlamak için kullanılan giriş-çıkış bağlantı noktası (kanalı)'dır. (seri veya paralel port)

Post Office Protocol (POP)

Posta Ofisi Protokolü Tek kullanıcı sistemlerin bağlandıkları hizmet birimlerinden posta mesajı alışverişi yapabilmelerini sağlayan protokol. POP, POP2 ve POP3 diye üç uyarlaması vardır. Sonraki uyarlamalar önceliklerle uyumlu değildir. Elektronik Posta (Electronic Mail).

Postmaster

Bir ağ üzerindeki E-posta problemleri ile ilgilenen personel.

Potentiometer

Ses düğmesi. (potansiyometre)

Power supply

Güç kaynağı.

Power

Güç, enerjinin harcandığı ya da işin yapıldığı değer.

PPP

Noktalar arası protokol. Seri bir hat üzerinden (örneğin bir telefon hattı) iki

noktayı birbirine bağlama işlemini tanımlar.

PPP

Modem aracılığıyla seri bağlantılar gerçekleştirilmede kullanılan yeni bir protokoldür. SLIP protokolüne göre hatta düzeltme ve sıkıştırma özellikleri daha gelişmiş olduğundan bu protokolden % 5-10 daha hızlıdır. Çoğu Web tarayıcısı PPP veya SLIP bağlantısı istemektedir.

PAS 16

Media- Vizion' in bu iki kartı bir birine çok benziyor. Yanlız PAS + in örnekleme ve çalma genişliği sadece 8 bit"ken PAS 16 , 8 , 12 ve 16 bitlik örnekleme yapıp , çalabiliyor. Her ikisinin de 44.1 KHz.e kadar kapasitesi var bu iki kart ADPCM sıkıştırma ve dinamik filitreleme özelliklerine sahip . SBPro ve SB 16 gibi paslarda yamahanın 4 işlemcili FM çipi OPL 3 ' kullanıyorlar . PAS 16 'nın program desteği çok tatminkar PAS 'ların SB ve SBPro uyumlulu her ne kadar Media Vizion tarafından %100 olarak belirtse de , bazı problemlerle karşılaşmak mümkün . PAS 16 oldukça iyi bir kart , fakat ucuz değil . En iyi avantajlarından birisi SCSI aracısını içermesi . Kartın mekanik kalitesi üzerin 'de biraz çalışılmış. Midi parçalarının FM çipinden dinlemek hayal kırıklığı yaratabilir.Fakat 16 bitlik müzik modülleri çok iyi duyuluyor. PAS 16 birlikte gelen programlar miktar ve kalite açısından bu kart'a artı puan getiriyor.

Prob

Frekans ve benzeri etkenlerde empedans uygunluğu sağlayan araç ya da bağlantı kablosu.

Program search

Kaset teyplerde bandın önceden programlanan belirli sayıdaki bölümünün çalışmasına imkan veren sistem. Bu program sayısı genelde 12 olur. Programlardan birkaç tanesi yardımcı bir tuş ile tekrarlanabilir. Çift kasetli teyplerde birinci kasetteki programların sırası ile ikincisi arasında bir uyum yaratılabilir.

Program select button

Program seçici düğme.

Program

Bilgisayarların çalışmasını kontrol eden komutlar grubu.

Program

Bilgisayara özel işlemler veya hedefler için verilen talimatlar dizisi. Programlara aynı zamanda 'software-yazılım' adı verilir.

PROM

PROM adlı programlanabilen ROM'dan gelmektedir. PROM satın alındıktan sonra kullanıcı tarafından programlanabilir. Program kullanıcı tarafından bir kez yazıldıktan sonra, başka bir program yazılamaz. PROM içerisinde ince nikel krom teller bulunur, bu teller sigorta teli gibidir. PROM programlayıcısı hazırladığı doğruluk tablosuna göre ve tümleşik devrenin adres girişlerine uygun akım uygulayarak bu telleri yakar. Bu işlemi yapan hazır PROM programlayıcısı cihazları piyasada bulunmaktadır. PROM üreten fabrikalarda kullanıcının doğruluk tablosuna göre programlayabilmektedir.

Prompt

Ekranda görünerek, kullanıcıdan komut beklendiğini ifade eden bir karakter veya karakter dizisi. >: a veya c >:

PROTOCOL

Protokol, iki bilgisayarın birbirlerine veri yollarken izledikleri biçim, veri aktarma formudur. Protokoller bilgisayara alt düzey kodlar yollayarak iki makina arasındaki iletişimi sağlar.

Protocol

Protokol. İki bilgisayar arasında mesaj alışverişi sırasında kullanılacak mesaj yapıları ve kurallara protokol denir.

Protocol

Bilgisayar arası iletişimde iki bilgisayarın uyması gereken iletişim kuralları.

PS

Picture Search.

PTC

Pozitif sıcaklık katsayılı direnç.

Public Domain Software

Telif hakkı olmayan ve serbestçe el değiştirilen ve kopya edilen yazılım.

Rafine etmek

Tamamen RAM'a depolanabilmesi için sıkıştırılmış bir bilgisayar animasyonlu sekans.

RAM-Animation

RAM (Silinebilen Bellek) olarak bilinen bu elemanlar oku/yaz belleği olarak da adlandırılır. RAM, gelişmiş güzel geçişi olan bellek demektir. RAM'lar her türlü sayısal devrede ve özellikle bilgisayarlarda geçici veri ve program saklanması için kullanılır. Bilgisayar programı işleme girdikçe, RAM bölgelerinin çoğunun içindekiler de sürekli olarak değişecektir. Bu nedenle bilgisayar hızının düşmemesi için okuma ve yazmayı tamamlama süreleri RAM'da hızlı olması istenir. RAM'ların en büyük sorunu geçici bellek olmasıdır, yani RAM'ın elektrik enerjisi kesildiğinde saklı olan bilgi de kaybedilir. Bazı devrelerde elektrik kesildiği anlarda saklanan bilginin silinmemesi için batarya ile besleme sağlanır.

RAM

Slayt, film şeridi veya video ya da audio bant bölümlerine, orijinal kronolojisine bakılmaksızın girebilme olanağı.

Random Access

Rasgele Erişim.1. Bilginin elde edileceği bir sonraki konumun, hiç bir şekilde bilginin son olarak elde edilmiş olduğu konuma bağlı olmadığı koşullarda, bir veri saklama yerine erişim yöntemi.2. Her sözcüğe erişimin, diğer tüm sözcüklerin yerlerinden bağımsız olduğu ve sözcüğün adresine göre yapılan erişim yöntemi.3. Bilginin elde edilecek yerin, daha önce alınan bilgi yerlerinden tamamen bağımsız olduğu veri saklama yerine erişim yöntemi. Örnek olarak manyetik davullar, diskler veya çekirdek bellekler gösterilebilir.

RANDOM ACCESS

Radyo ve televizyon vericisinden yayın alımının mümkün olduğu maksimum uzaklık.

Raster

İmgenin görüntülediği monitör ekranındaki taranmış olan ışıklı ekran.

Raster

Yüksek çözünürlüklü monitör ve kartlar, dye-sublimation yazıcı, multimedya ürünleri renk kalibratör sistemleri

Raytracing

Radyo ile bilgi veri hizmeti. Yayınla birlikte kısa mesajlar yazılı olarak seçilebilir. Ancak radyonun bu alıma uygun bir dijital akımın olması gerekir.

RDS (Radio Data Service)

Kahrolası Elkitabını Oku (İnternette)Bu kısaltma genelde birisi çok basit ya da genel bir soru sorduğu zaman kullanılır.

RTFM

Kullanım kılavuzunu oku

Real Time kayıt

Sequencer programlarında metronom dinlenerek yapılan canlı müzik şekli.

Real Time Recording

Artık bilgisayarlarımız bu kart sayesinde bir sinema ekranı, bir TV ekranı,bir konuşan Ansiklopedi ve hatta konuşan döküman sistemi diyebiliriz. İlk resimli ansiklopediyi

1922' de basan COMPTON ilk multimedya ansiklopedisini de 1990' larda piyasaya sürdü. Compton's Interactive Encyclopedia şimdi COMPTON'un tüm CD kütüphaneleri; video oyunlarının her cinsi, ansiklopedilere başvuru dökümanlar, iş dünyası, almanaklar, atlaslar, seyahat kılavuzları, safariler, müzik, avcılık, tenis, balıkçılık, golf vs. dersleri,dünya kupası albümleri, mega starların klipleri, video klipler hemen hepsi CD-ROM sürücüsü olan bütün bilgisayar kullanıcılarının elinin altında, renkli ve hareketli olarak ekranlarında...Çağdaş teknoloji sizi bilim ve eğlence dünyasına davet ediyor,bu daveti kaçırmayın.

Real-Time Animation

Bilgisayar ekranında gerçek saat zaman dilimine bire bir nispetinde uyan zaman.

Real-Time

Web Tarayıcılara FM kalitesinde konuşma ve müzik dinlemek için eklenen bir programdır. Bu programı tek başına kullanabileceğiniz gibi Netscape'e de ekleyebilirsiniz. Bu program hakkındaki demolar için Sony Magic Link'i <http://gnn.com/gnn/wr/ads/song/> adresinden ya da Real Audio'yu <http://www.realaudio.com> adresinden bulabilirsiniz.

REAL AUDIO

Bireysel veya grup gösterimi için imgenin şeffaf cam veya özel madde ile kaplanmış bir akrilik ekrandan geçirilmesi. Ekran projeksiyon cihazı ve seyirci arasına yerleştirilir.

Referans

Yansıma.

Reflection

Yansıtıcı eleman.

Reflector

Ani tepki geriye çekmek.

Refleks

Yazıcı

Register

AC ya da DC gerilim değerini kararlı tutmaya çalışan devre. Regüle: Kararlı, kararlı duruma getirme.

Regülatör

Teypte iki kasedin arka arkaya çalınması.

Relay play

CD'de kalan sürenin gösterildiği hane.

Remaining time

Cihazın veya cihazın bir işlevini kablolu veya kablosuz olarak uzaktan kontrol eden cihaz.

Remote Controls Windows

Uzak girişUzak bir bilgisayarda sanki o bilgisayara doğrudan bağlıymış gibi işlem yapmak, bu işlem genelde iletişim ağı üzerinde bir protokol kullanılarak yapılır. Telnet.

Remote login

Uzaktan kumanda cihazından gelecek sinyalleri alan küçük

pencere. Bu bölümün temiz olmasına dikkat etmek gerekir. Aksi halde sinyal almayabilir.

Render

Değişik saatlere ayarlanan programların her hafta aynı saatte alınmasını sağlayan sistem. CD player'da bir şarkının devamlı olarak tekrar edilmesini sağlayan özellik.

Reset

RTL.

Resolution

Çok kısa süreli eko ya da ses derinliğine verilen isim.Reversad imge television:Normal görüntüyü simetrik olarak tersine çeviren televizyon. arkadan bir perdeye projeksiyon yapabilen televizyonda da olması gereken bir özelliktir. Reverse Video: Karanlık bir geri planda aydınlık görünümünden ziyade, aydınlık geri planda karanlık görüntüler.

REVERBERATION

Karanlık bir geri planda aydınlık görünümünden çok, aydınlık geri planda karanlık görünümler.

RF (Radio Frequency)

Request For Comments.

RFC

Elektronik posta başlıklarının biçimi için Internet standardı. Elektronik Posta (Electronic Mail).

Ring counter

Bilgisayarlar için çalışma yeri.

ROM (Read Only Memory)

Bir anten çeşidi.

Router

Yönlendirici. Bir ağ ile diğeri arasındaki iletişimi sağlayan cihaz. Routing:YöneltilmeVeri paketinin gideceği bir sonraki sisteminin doğru olarak seçimi.

Router

Yöneltilim alanıBir kişinin yönetimi altında olan ve kendi aralarında bilgi alışverişinde bulunan yöneltilicilerin kümesi. Yöneltilsel Alan, yöneltilici.

SAP (Sound Audio Program)

İki dilde yapılan yayınlardan birinin kaydeden ses alma programı.

Se desimal

Ekran, değişik boyutlarda yapılır. Büyüklüğü diyagonal (çarpazlama) ölçü ile belirtilir. Ekran yüksekliğinin enine oranı da bir ölçüdür. Bu ölçü genellikle 4:3 olur. EDTV ve HDTV'de bu oran 16:9'dur.

SEARCH ENGINES

Kişileri istedikleri bilgiye veya Web sayfasına ulaştırmayı amaçlayan "İnternet tarayıcı" servisleridir.

Search

Arama, videoda istasyon arama.

Senkronizasyon

İki sinyali faz ve frekans bakımından uyumlu hale getirme olayı.

Senkronize

Peryodik olarak değişen iki sinyal arasındaki faz ve frekans bakımından uyum.

Sequencer

MIDI müzik cihazlarının kontrolünü yapan yazılım.IP paketlerini iki sistem arasında aktarmak için telefon hatları ya da RS-232 devrelerini kullanan protokol. Tanımı RFC 1055'de mevcuttur. Noktalararası protokol (Point-to-Point Protocol).

Serial Line IP (SLIP)

Seri Hat İnternet ProtokolüServer:Hizmet birimi, dağıtıcı programKaynak sağlayıcı (örneğin dosya hizmet birimi gibi) kullanıcı (client), kullanıcı-dağıtıcı modeli (client-server model).

SGML

Tüm platformlarda aynı olarak görülecek dökümanlar yaratmak için kullanılan ISO standardıdır.

SGML

Diğer yapısal döküman dillerinin tanımlanmasında kullanılan bir dil. Mesela; HTML, SGML kullanılarak tanımlanmıştır.Resmin hesaplanması sırasında kamera önce ışığın olduğu yere çevrilir ve bir gölge yaratması gereken obje oradan hesaplanır. Sonra da gölge simüle edilir.

Shadow Mapping

Daha önce de belirtildiği gibi gölgeler sadece Raytracing yöntemi ile hesaplanabilir. Rendering'de hesaplanamaz.

Shareware

Belirli bir süre ücretsiz kullanılan, ancak yazılımın deneme süresi bitince yazılımın sahibine ücret ödenmesini gerektiren türden yazılımlara verilen isim.

Sharpen

Netleştirmek, keskinleştirmek. Photoshop dökümanlarında daha net bir görüntü demek, tam beyaza yakın renkteki piksellerin tam beyaza, koyuya yakın piksellerin daha koyuya çevrilmesi demektir. Netlik, kontrastlık ile sağlanır. Piksellerin netleşmesi diye birşey söz konusu değildir.

Sharpness

Videoda keskinlik ayarı, görüntüdeki hatları keskin gösteren suni netlik ayarı. Bu düğme hatların yumuşatılması ve görüntüye romantik bir hava verilmesi için de kullanılır.

Shotgun

Sesi mikrofonun önünde dar bir koni içinde yakalayan bir kardoid tipi. Genelde kameraya monte edilmiş olup, yalnızca kameranın yönetildiği taraftaki sesleri kaydeder.

SIGMA DESIGN

Real Magic PC Uyumlu MPEG Playback yapılabilmektedir.

Signature

İmza

Site

İnternet üzerindeki bir hizmet biriminin adresi.

SLIP

Seri Hat Üzerinden İnternet Protokolü (Serial Line IP).

SLIP

TCP/IP protokolünde IP paketlerini iki sistem arasında aktarmak için telefon hatlarını ya da RS 232 devrelerini kullanan protokol.

SLIP

TCP/IP'ye göre modası geçmiş bir iletişim protokolüdür. Protokolün amacı modem aracılığıyla, bir ağ ortamına tıpkı ağ'da bir kullanıcıymış gibi bağlanmaktadır. Bu protokolün yerini fonksiyonları bakımından bir farkı olmayan fakat daha hızlı olan PPP protokolü almıştır.

SMARTDRV

Sabit diskinizin hızını artırmak için kullanılır.

Software (yazılım)

Çalıştırıldığında bilgisayara belirli fonksiyonları yaptıran bir dizi instruction.

Software

Yazılım donanımı, bilgisayarın çalışmasını kontrol eden programlar.

SBPro

Creative Labs`dan SoundBlaster (SB) Adlib uyumlu ilk ses kartıdır. FM sentezleme yayınında aynı zamanda sekiz bitlik örnekleme ve örnek çalma olanağına sahiptir. SB ve İlk SB Pro yamaha`nın YM üçbin sekizyüz on iki çiplerini kullandılar. Fakat yeni

versiyonlar (SBPro 2.0 ve üstü) yeni OPL3 çipini kullanıyorlar.

Sound Galaxy NXII Pro

Sınırlı kullanım olanağına sahip olsa da özellikle insan sesi kaydetmede ve çalmada başarılı sonuçlar veriyor. Ayrıca fiyat olarak da çok uygun. Gerçeğe oldukça yakın sese sahip. Üzerindeki ASP entegrasyonu programlanabilir olduğundan, seslere efekt kazandırmak gibi başka işler içinde kullanılabilir olması ona önemli bir değer kazandırıyor.

SoundBlaster 16(SB 16)

SB'nin geliştirilmiş hali olan SB 16; 16 bitlik stereo ses üstünlüğünü hizmete sunuyor. SB 16'nın stereo 44.1 KHZ. ye kadar 8 bit 16 bitlik kaydetme ve çalma imkanı var. Bunun yanıladinamik filtre ve ADPCM sıkıştırma nimetleri sunulmuştur. SB16'nın en heyecanlandırıcı özelliği ise , bir tane 16 bitlik asp yani (advanced signal processor) devresi içermesi. Bu bir çok işe yarar, en azından sıkıştırma sürecinde bu çipin kullanılması durumunda, CPU'nun üzerinden yüzde yetmişleri (%70) varan ölçülere yük kalkar. Peki sıkıştırma olmazsa olur mu? Eğer birisi hafızayla kart arasında saniyede 176 Kbyte'lık bir transfer hızını (44 Khz.de 16 bitlik stereo örnekleme için) garantilerse olur. Yeni SBPro'lar gibi SB 16`lar FM sentezleme için dört işlemcili bir yamaha YMF 262 (OPL 3) içermekte. SB 16 tasarlanmış WaveBlaster (WB) adında bir yardımcı kart da piyasada bulunmakta WB, Turtle Beach MultiSound da kullanılan Proteus sentezleyici çipinden içeriyor. Creative Labs'in dediğine göre SB 16 da MPU 401 tipi Midi aracı var. Ama bu aracı sadece aptal modunda

(UART) çalışıyor. SB 16'da bir dolu programla geliyor. SB 16 da Soundblaster ailesinde olduğu için oyunlar tarafından desteklenmemesi sorunu yok. Bir SCSI aracı ve birde ASP çipi içermesi SB 16'yı çekici kılan unsurlardan yardımcı kartı WB ile birlikte olduğu zaman SB 16 profesyonel ihtiyaçlara da cevap verecek duruma geliyor. Ama bu durumda da pek hesaplı olduğunu söyleyemeyiz. Aynı fiyat civarında daha iyi seçimler yapmak mümkün.

Speaker

Loudspeaker. Hoparlör.

SPIDER

Web tarama servislerinin veritabanlarını büyütmek için bıkmadan, usanmadan yeni Web sayfaları ve onlara ait bağlantıları bulan programlara "örümcek" ismi verilir.

Splitter

Splitter. Ayırıcı. Dağıtıcı. Bir işareti iki veya daha fazla yola ayırmak veya dağıtmak için kullanılan alet veya sistem.

Stack

Destek bellek.

Stack

CD player'a birden fazla disk alınmasını sağlayan ve çalma kapasitesini artıran katlı tepsi.

Stacked Bar Chart

Birbirini takip eder şekilde değil de birbiri üstüne konulmuş kolonlardan oluşan bir tablo.

Star LC 90

Konfigürasyon seçimi ve değişikliği, yazılımla bilgisayardan yapılabilir. Güç yönetiminde yapılan değişikliklerle açma-kapama düğmesi olmayan bu yazıcılar, kabloları ile güç bağlantısı yapıldıktan sonra otomatik olarak uyku konumuna geçiriyor. Herhangi yazma komutu geldiğinde, gecikme olmadan çıktı veriyor. Haber, spor, eğlence gibi kategorilere ayrılmış konulardan istediğinizi seçerek Web sayfalarına göz atabilir, o gün en çok ziyaret edilen servisleri öğrenebilirsiniz.

STARTING POINT

Başlama noktası

STD

Internet standartlarını belirleyen RFC alt serileri. Internet standartlarının listesi STD 1'de verilmiştir. Bilginiz İçin (For Your Information), Yorumlar İçin Rica (Request For Comments).

Step Time kayıt

Sequencer programlarında yalnızca belirlenmiş nota yeri ve süresi gözönüne alınarak belirli olmayan aralıklarla yapılan kayıt sistemi.

Step Time Recording

Real time kayıt yapamayan ya da icrası çok zor olan müzikal uygulamaların adım adım giriş şekli olup, istenirse master keyboard'dan kontrolü de olanaklı.

SUBMIT

Kendi web sayfalarının reklamını yapmak isteyenler için izlenebilecek en kolay yol, URL adresini gözde

tarama servislerine yazdırmaktır. <http://wjww.submit-it.com> adresine URL adresinizi verdiğinizde adresiniz 15 ayrı tarama servisine otomatik olarak yollanacaktır. Bunun dışında URL adresinizi yazdırmadan geçmemeniz gereken bazı tarama servisleri şunlardır:

Subroutine

Küçük özel program (alt program).

Symantec Norton Utilities

İşletim sistemleri kendilerini ne kadar geliştirirlerse geliştirsinler, her zaman kullanıcıların istekleri bir adım önde oluyor. Norton Utilities, disk yönetimi ve başka birçok gelişmiş hizmeti kullanıcılara sunmaya devam ediyor.

System 7.0

'Apple Computer'in Macintosh bilgisayarlarında kullanılan yeni bir işletim sistemi.1) MIDI Clock : (MIDI saat işareti)Üzerinde kullanılan tempo değerine bağlı olarak, bir dörtlük nota süresinde 24 pulse gönderir. Yani MIDI portundan bu sayıda gönderilen "F8" Hex kodudur. Bu işareti dinleyen cihazın iç zamanlama üretici artık bu işaretle kilitleyip senkronize olarak çalışır. İç tempo değeri buna bağlıdır.2) Start : (Parça başlangıcı işareti)Sistemdeki sequenceri başlatır. Kodu "FA"dır.3) Continue : (Kalınan yerden otomatik devam etme)Performer sysex mesajları editörü.Sisteme bağlı sequencer, parçanın ortasında stop komutuyla durdurulursa, bu komutla kaldığı yerden devam ettirilir.Kodu "FB"dir. Sistemdeki sequenceri durdurur. Kodu "FC"dir.5) Active Sensing: (Aktif birim sensörü)Sistemdeki bazı MIDI'li enstürmanlar diğerlerinin varlığını sorgulamak üzere 300 ms aralıklarla

"FE" kodunu gönderir. Bu da sistemde aktif MIDI'li enstürmanın olduğunu gösterir. Bazı ürünler 300 ms içinde bu işareti duymadığı zaman seslerini kapatırlar.Günümüzde üretilen aygıtlarda bu kod, o kadar geçerli değildir. Sadece sistem üzerinde herhangi bir şekilde kullanılabilir düşüncesi ile sistem komutlarına dahil edilmiştir.6) System Reset : (Aktif sistemleri sıfırlama)MIDI birimlerinde oldukça önemli yeri olan bir komuttur. MIDI hattından yollandığı zaman tüm enstürmanlar ilk açılış durumuna gelirler. MIDI transmisyonu için kullandıkları bellek sıfırlanır. Çalınan notalar susturulur. Her üretici firma, bu komutu kullanarak makinalarının yeniden çalışmaya başlayacağı en uygun ortama getirirler. Kodu "FF"dir.İşte genel anlamları ile diğer sistem bilgilerinden de şöyle bir sözettik. Bunlar her geçen gün biraz daha geliştirilmeye çalışılmaktadır. MIDI 1.0 versiyonunun 1983 yılından bu yana getirdiği kurallar zaman zaman yenilenmesi düşünülmekte. Daha hızlı teknolojilerinin müzik endüstrilerine girmesinin sonuçları bakalım ne olacak? Burada önemli olan bazı standartlar ve onları kullanan sistemlerdir.

System

Hardware, software ve diğer yardımcı birimlerden oluşan ve bir ünite olarak çalışan grup.

Sıkıştırma yöntemi

Standard bilgisayarlar saniyede 15 veya 12 film karesini ekrana getiremezler ve kare atlamalar meydana gelir. Bu bilgisayarların filmi akıcı bir şekilde oynatabilmeleri için film dosyaları çeşitli yöntemlerle sıkıştırılır. Filmin niteliği, hareketliliği,

büyüklüğü, taşıdığı renk bilgisi ve hedef platform gözönüne alınarak bu yöntemlerden biri seçilir. Herbir sıkıştırma yönteminin kendi ayarları vardır.

T1

DS-1 biçiminde yapılanmış sinyali 1.544 megabit/saniye hızında aktaran hatlara verilen isim.

T3

DS-3 biçiminde yapılanmış sinyali 44.746 megabit/saniye hızında aktaran hatlara verilen isim.

TAG

HTML'de dökümana biçim vermek için kullanılan etiketlerdir. Kaynak içinde kolayca fark edilirler çünkü her zaman "<" ve ">" işaretleri arasına yazılırlar.İki bilgisayar arasındaki kişilerin gerçek zamanda konuşmalarına izin veren bir protokol. İnternet Bağlantılı Sohbet (İnternet Relay Chat).

TCP/IP Protocol

İnternet üzerindeki bilgisayar sistemlerinin birbirlerine bağlanması için kullanılan standart ağ iletişim protokolüdür.İnternet Protokolü (IP) üzerinde çalışan Transfer Kontrol Protokolü (TCP) ve bunlara bağlı çalışan diğer protokollerin oluşturduğu aile. IP, TCP, FTP, Telnet.

TCP/IP Protocol Suite

TCP/IP Protokol Ailesi

TCP/IP

Transmission Control Protocol/Internet Protocol cümlelerinin kısaltılmış halidir. İnternet'i oluşturan protokollerdir. Başlangıçta Unix işletim sistemi için tasarlanmış olup günümüzde birçok işletim sistemini desteklemektedir.

TELNET

Bir İnternet sitesinden diğerine bağlanmak için kullanılan komut ve programdır. Komutu kullanarak bir İnternet sitesine bağlandığınızda karşınıza sitenin "login:" komut satırı gelecektir. Böylece İnternet üzerinde iki makine direkt (ve özel) olarak birbirine bağlanabilir.

Telnet

Telnet uzak terminal bağlantısı için İnternet standart protokolüdür. Tanımı STD 8 ve RFC 854'te yapılmıştır.

Telnet

Bir bilgisayarın diğer bir bilgisayara uzaktan terminal bağlantısı yapmasını sağlayan standart İnternet protokol programıdır.

Terabyte (Tera)

Bir Terabyte= Bin Gigabyte. Birkaç sene sonraki yeni hardisk standardı diyebiliriz (1.1012 byte).

Terminal Emulator

Bilgisayarın terminal taklidi yapmasını sağlayan program. Bu programı kullanan bir bilgisayar, uzaktaki başka bir sisteme ait bir terminal gibi görünür.

TEXT-TO-SPEECH

Text-to-Speech (TTS) sistemleri yazılı metni karşı tarafa ses olarak iletmekte kullanılmaktadır. Bu sistemler vasıtasıyla Sesli Yanıt Sistemleri sadece rakamlar ve bir kaç kelimeyle kısıtlı kalmak yerine bilgisayara girilmiş olan tüm yazılı verileri sese çevirebilmektedir. Şu anda kullanılan sistemlerin yapabildiği sadece yazılı veri halindeki sayıları sesli hale çevirmektir. Örneğin, 123 sayısı "yüz ... yirmi.... üç" olarak okunmakta ancak herhangi bir başka yazılı bilgi (isim ya da adres gibi) bu şekilde sese çevrilememektedir. Türkçe'ye uyarlanmış TTS sistemlerinin kullanılmaya başlanmasıyla elektronik ortamda yazılı tüm metinler sesli olarak okunabilecektir. Yani ofis içi elektronik posta yoluyla (e-mail) gelen yazışmalarınızı ya da benzer diğer bilgileri evinizdeki telefondan sisteme okutabilirsiniz. Türkçe TSS sistemlerinin 1994'ün ilk yarısında çıkmaya başlamıştır.

Texture or Surface Mapping

Bilgisayar grafiklerinde, iki boyutlu bir görüntüyü üç boyutlu bir nesnenin etrafına sararak nesneye değişik bir yapısal görüntü vermek.

Texture

Desen, zemin, düzensiz ve belirsiz şekillerin oluşturduğu arka plan.

TFT

Thin Film Transistor, aktif matriks ekran tekniği. Ekran noktalarının yönetimi milyonlarca transistör üzerinden gerçekleşiyor. Web servislerini taramak yerine Elektronik kütüphanenin devasal içeriğine bir

gözetmek isteyebilirsiniz. Elektronik kütüphanenin sayfalarını 1000 tam sayfa gazete haberi, magazinler, akademik günlükler, resimler, referans kitapları, sanat ve bunun gibi hergün yenilenen birçok kaynak oluşturuyor.

TIFF (Tag Image File Format)

Taranmış imgelerin dijitalleştirilmiş versiyonlarını nakletmek için kullanılan format. Basit arama formatıyla posta listeleri, Usenet, haber grupları, bilgisayar üretim firmaları ve FTP siteleri üzerinde arama yapmanıza olanak sağlar.

Tint

Koyulaşma (Saturation) bir rengin içindeki beyazın miktarı.

TN3270

IBM 3270 terminal taklidi yaparak IBM anasistemlerine bağlanmayı sağlayan bir telnet programı çeşidi.

Track (sector)

Hareketli depolama aygıtlarından olan drive, disket veya teyp kartuşunda sürücü kafasının ulaşabildiği özel bir bölüm.

TRANSPARAN GIF'LER

Bir çok servis Web sayfalarının güzel görünmesi için grafik arka fonlar kullanıyor. Bu fonun üzerine bir resim yerleştirildiğinde resmin hiç işinize yaramayacak yerleri güzel arka fonunuzun görünmesini engelleyebilir. Bunu önlemek için "transparan GIF"ler kullanılır. GIF dosyasındaki herhangi bir rengi transparan olarak atadığınızda o renk görülmeyecek, onun yerine arka fonunuz

görüntülenecektir. Paint Shop Pro'nun 3.12 sürümü bu işi yapabilmektedir.

Tray

CD player'da diskin alındığı tepsi. Genellikle 12 cm (5 inç) diskler için yapılır. Ancak 8 cm (3 inç) boyutlu küçük diskler için de ayrıca yuvası bulunabilir. Bu yuva yoksa küçük diskleri çalmaya kalkmamak gerekir.

Truncation

Hesaplamanın özel bir kural tarafından durdurulması.

Trunk

Trunk. Anahat. Kablo-TV Dağıtımında kullanılan ana dağıtım kabloları.

Trunkey

Ekleme veya düzeltme işlemlerine gerek olmaksızın çalışan bir sistem.

TTL

Transistör-Transistör Lojik.

Tune

Televizyonda cihazın tam istasyona ayarlanması işlemi.

Tuner

Bir radyo veya TV alıcısının alçak frekansa kadar olan kısmı.

Tuner (Kanal seçici)

TV ve videoda istasyonların alınabildiği ayar devreleri. (1) Değişken kondansatör veya endüktör gibi ayarlı bir devrenin rezonans frekansını değiştirmekte kullanılan araç. (2) Radyo ya da televizyon

alıcısının, yayınlanan kanalı seçmekte kullanılan ilk kademesi. İstene kanal frekansını elde etmek için rezonans frekansını değiştiren ayarlı bir devre ihtiva eder.Kanal ve bant seçici ünite, kısım.

Tuner

Akortlu bir devrenin rezonans frekansını değiştirmek için kullanılan değişken kondansatör ya da endüktanslardan oluşan devre, belli kanalları seçmek için radyo veya TV alıcılarında kullanılan genellikle RF mikser ve osilatörü içine alan kat.

UNIX-to-UNIX CoPy (UUCP)

Unix'ten Unix'e Kopya

UNIX

Çok kullanıcı, çok hedefli bir operasyon sistemi. Genellikle çalışma hayatında kullanılan bir işletim sistemi.

UNZIP

Daha önce bir sıkıştırma yardımcı programı kullanılarak sıkıştırılmış bir dosyayı açmak.Upgrade: Daha yüksek performans veya ilerlemiş özellikler gösteren parçalarının eksiklerin yerlerine yerleştirilmesi.

Upload

Direkt interface ya da bir modem yolu ile diğer bir bilgisayardan data almak.Konuya göre adlandırılmış binlerce ağ haberleri grubu, protokolleri çalıştıran bilgisayarlar ve Usenet ağ haberlerini ve makaleler yazan kullanıcıların oluşturduğu sistem. Tüm Internet sistemleri Usenet'e üye değildir ve tüm Usenet sistemleri de Internet üzerinde değildir. Ağ Haberleri Aktarma

Protokolü (Network News Transfer Protokol), Unix'ten Unix'e Kopya (UNIX-to-UNIX CoPy).

URL

(Uniform Resource Locator) Web üzerinde ulaştığınız yerin kimliğini belirler. Tam bir URL'nin görünümü aşağıdaki gibidir.mailto://e,mail yollamak için kullanılacak uygulamaya bağlanırfile://lokal bir dosyayı işaret ederalan ismi (domain name) bağlanılmak istenen sunucunun Internet üzerindeki ismidir. Bir alan isminin uzantısı genellikle onun tipini de belirler:.com ticari kuruluş.edu öğretim.mil askeri.net servis sağlayıcı.org kar amaçlı olmayan organizasyonPORT ADRESİhttp:// protokolü sadece :80 portunu kullandığından genellikle bu takı kullanılmaz. atlanacak dizin adıWeb sayfasının sunucu üzerindeki dizinini belirtir.

Usenet (USEer NETwork)

Konuya göre isimlendirilmiş binlerce ağ haber grubu, protokolleri çalıştıran bilgisayarlar ve ağ haberlerini okuyan ve makaleler yazan kullanıcıların oluşturduğu sistem. Internet sistemlerinin tümü Usenet'te bulunmaz ve Usenet sistemlerinin tümü de Internet üzerinde değildir.

User Interface

Program içinde ilgili alanı bulması için kullanılan ekrandaki menü.

Üstel

Üssel, eksponansiyel, üs.

UTC

Koordine Edilmiş Evrensel Zaman (Universal Time Coordinated).Rutin işler için kullanılan yazılım birimleri. Yardımcı yazılımlar, bilgisayarın kullanımı ve işletiminde yardımcı olan veya işletimini kolaylaştıran programlardır. Bunlara örnek olarak, editör, hata-bulucu programlar ve kütük yönetici programlar adı verilebilir.

UTILITIES

Yardımcı yazılımlar.

UUCP

(UNIX-to-UNIX CoPy).

UUCP

UUCP bağlantıları büyük çoğunlukla 1200 bps'ten 38.4Kbps'e varan hızlara sahip modemlerle sağlanıyor. Bağlantılar genelde sakla ve-ilet mantığıyla yürütülüyor. Ayrıca Internet-tabanlı UUCP bağlantıları da kullanıyor. Düşük maliyeti UUCP bağlantıları 1970'lerde ortaya çıktıklarından bu yana geniş kullanıma sahiptir.

VDOWAVE

VDOWave hareketli görüntüleri sıkıştırmakta kullanılan ilginç bir yöntemdir. Bu yöntemin en somut örneği VDOLive'dir. Bu aygıt popüler Web tarayıcılara eklenerek eş-zamanlı videoların büyük ölçüde sıkıştırılarak görüntülenebilmesini sağlamıştır.

VERONICA

Nevada Üniversitesinde geliştirilmiş olan Veronica (Very Easy Rodent

Oriented Net-Wide Index to Computerized Archives) binlerce gopher servisindeki her bir menü maddesini içeren devasal bir veritabanıdır. Devamlı güncellenen Veronica veritabanı, birçok gopher menüsünden bulunabilir. Internet dahilindeki Gopher sitelerinin % 99'unun kayıdı bulunan Veronica Gopher adresi arayanların ilk uğradıkları nokta olmakta.

VERONICA

Adres:

<http://www.scs.unr.edu/veronica.html>

VGA (Video Graphics Array)

IBM PS/2 EGA'ya uyumlu grafik cihazı. Analog monitörleri de destekler.

VHD (Video High Density)

Yüksek yoğunluklu video disk. Üç renk sistemine de uyur. Amerika'nın 525, Avrupa'nın 625 satırlı TV ekranlarına adapte olabilir.

VHF (Very High Frequency)

Çok Yüksek Frekans 2'den 13'e kadar olan kanallarda televizyon yayını.

VHF (Very High Frequency)

Çok yüksek frekans. 30 MHz'den yukarı, dalga boyu da 10 metrenin altındadır. Çok kısa dalgaların yayım ve alımı için genellikle yönlendirilmiş anten kullanılır.JVC tarafından bulunan en popüler 1/2 inçlik tüketici bantı formatı. Daha geliştirilmiş bir şekli ise Super VHS (S-VHS) diye bilinir.

VIRTUAL REALITY

Kullanıcının müdahale edebildiği 3-boyutlu ortama verilen addır. Sanal gerçeklik sayesinde kişi ilüzyonlarla yaratılmış 3-Boyutlu dünyaya adım atabilir, oradaki nesnelere iletişim kurabilir. <http://www.zd.net.com> adresinde bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgi ve bedava programlar bulabilirsiniz.

Virtual Reality

Bir yerde gerçekten bulunduğunuz hissi, sağlayan, yüksek derecede gerçekçi bilgisayar simülasyonları. Kendini programlara yamayan, bu programlarla ilişki kuran sistemlerdeki programlara da yamalanarak yayılan program. Virüsler genelde buldukları sisteme çeşitli zararlar verirler. Truva Atı (Trojen Horse), solucan (worm).

Virus

Virüs

Virus

Zarar vermek amacıyla kendini programlara kopyalayan, bu programlarla ilişki kuran, sistemdeki diğer programlara da yamalanarak yayılan program.

Visual Basic

Görsel diller içerisinde, gerçekten esnek bir dil olması, üzerinde herhangi bir değişkenliğin kısa zamanda yapılabilmesi büyük avantaj. Esnek bir dil oluşu nedeniyle uyumlu çalışma özelliği ileri düzeyde. Günümüzde Visual BASIC'in 4.0 versiyonu bile çıkmıştır.

Visual search

Video kameralarda çekilen görüntülerin kontrol edilmesini sağlayan ve normalden üç misli hızla yapılan arama.

VİVA MAESTRO 16 VR

Bir ses kartı çeşididir.

Volatile memory

Geçici bellek.

VPS

Video programlama sistemi. Televizyondaki bir programın başlangıcından sonuna kadar tam olarak alınabilmesine imkan verir. Bunun için televizyon verici istasyonun özel bir sinyal göndermesi gerekir. Bu sinyali tanıyan video cihazı otomatik kayda geçer. Yayın sonunda gönderilen bir başka sinyalle de video cihazı otomatik kapanır. Bu özellikle şimdilik Türkiye'de bulunmamaktadır.

VRML

3 boyutlu görüntüleri taşıyabilecek şekilde Web sayfaları oluşturabilen bir dil.

W3

Dünya Çapında Ağ (World Wide Web):

WAIS

Geniş Alan Bilgi Sistemi (Wide Area Information Servers)

WAIS

Internet üzerinde basit ve doğal bir dilde sorgulama girişlerini tanıyan, bilgilere hızlı erişim için indeksler kullanan, önceki aramaların sonuçlarının sonraki aramaları etkilememesini sağlayan bir mekanizması olan dağıtılmış bilgi hizmet birimidir.

WAN

Geniş alan ağı. Birbirleri arasında oldukça uzak mesafe olan ve genelde PTT altyapısı kullanılarak oluşturulan bilgisayar ağı. Ses dosya tiplerinden bazılarının kullandığı dosya uzantısı.

WEBCRAWLER

America On Line'in bedava Internet tarama servsidir. Lycos tarama servisinden küçük olan servis her ay 3.000 yenisi eklenen 60.000 web sitesini tarayabilmektedir. <http://www.webcrawler.com> adresine bağlanıp WebCrawler'in yeni kullanıcı arabirimi ile tanışabilirsiniz. Bu servis diğer Web tarayıcılarından farklı olarak sizi rastgele bir servise bağlayabiliyor. Böylece yeni ve alışılmadık yerler keşfedebilirsiniz. Bu servisten ayrıca çok ziyaret edilen Web servislerini öğrenebilirsiniz.

WEBCRAWLER

Adres: <http://www.webcrawler.com>

WEBMASTER

Bir web sitesinin editörlüğünü üstlenen kişiye "Webmaster" adı verilir. Webmaster'in görevi, Web sitesinin tasarımını yapmak ve "çarpıcılığını" korumaktır. Günümüzde bu işi tek bir kişinin yapması çok zordur. Bunun için

genelde bir web sitesini birden çok kişi "takım" ruhuyla ayakta tutar. Wehnelt silindiri: Elektron ışınli lambanın kontrol grisi.

Webmaster/Webmistress

Bir Web hizmet biriminin sistem operatörü.

White balance (Beyaz ayarı)

Renk dengesini otomatik olarak ayarlayan sistem. Kamera otomatik moddan çıktıktan sonra "WHT BAL", düğmesine arka arkaya basarsanız, "HOLD" yazısı, güneş sembolü (outdoors) ve yanan lamba sembolü (indoors) görürsünüz. Böylece üç ayrı beyaz dengesi ayarını manuel olarak yapma imkanınız olur. Beyaz dengesi, beyaz ve parlak görülen konuların doğal renk dengesini sağlayabilmektedir. Işık şartları hızla değişen diskoteklerde, fotoğraf stüdyoları gibi ışığın çok yoğun ve parlak olduğu yerlerde, sodyum lambayla ve civa buharlı lambayla yapılan karayolu tüneli aydınlatmalarında "indors" konumu seçilir. Konunun ya da fonun tek renk olması halinde "HOLD" konumuna geçilir. Basit ve doğal bir dilde sorgulama girişlerini tanıyan, bilgilere hızlı erişim için indexler kullanan, önceki aramaların sonuçlarının sonraki aramaları etkilemesini sağlayan bir mekanizması olan, dağıtılmış bilgi hizmetidir. Archie, Gopher, Prospero.

WINZIP

Winzip, Windows 95, 3.1 ve NT kullanıcılarının dosyalarını Internet üzerinden daha hızlı aktarmak için daha küçük hale getirmeye yarayan bir sıkıştırma yardımcı programıdır.

PKZIP ve TAR kullanılarak sıkıştırılmış dosyaları da açabilir.

Wire-Frame Representation

Bir nesnenin sanki şeffaflaştırılmışcasına iskeleti ile görüntüye getirilerek üç boyutlu gösterilmesi.

Wobbel

Çeşitli elektronik devrelerin karakteristik eğrilerinin ekranında oluşturduğu cihaz.

Word processing

Kelime işleme.

Word

Bilgisayarda bilgi. (kelime işlem) Bir yapının ham kopyası Offline edit işleminde kullanılır.

Write protect

Disket üzerindeki bir tırnak. Kapatıldığı zaman diskete birşey yazılamıyor veya silinmiyor.

WWW (Word Wide Web)

Dünya çapında ağ. Hypertext tabanlı, dağıtılmış Internet bilgi sistemi. Kullanıcılar hypertext dökümanları oluşturabilir, daha önce oluşturulan dökümanları düzenleyebilir, gözden geçirebilir. İstek birimi ve hizmet birimi programlarını ücretsiz olarak temin edebilirİsviçre parçacık araştırma merkezi tarafından yaratılmış olan hipertext tabanlı, dağıtılmış bilgi sistemi. Kullanıcılar hipertext dökümanları yaratabilir, düzeltebilir, yaratılmışları gözden geçirebilir. Kullanıcı (client) ve dağıtıcı (server) programlarını

ücretsiz olarak temin etmek mümkündür.

W3

Dünya Çapında Ağ Bilgisayar monitöründe görülenin aynen basılı kopyada veya filmde de elde edileceği anlamına gelir.

WYSIWYG

Ne görürsen onu alırsın.

X Windows

Çalışma sistemi veya grafik terminal satıcılarının çoğu tarafından kabul edilen bir Window operasyon sistemi.

X-axis

Bir tablonun yatay çizgisi.

Xenon Projector

Xenon gaz dolu bir lambada ark kullanan çok güçlü bir projektör.

Xrs

Opak ve transperanın yanısıra X-Ray taramayı da gerçekleştiren 6cx modelinin bulunduğu PhotoStyler ile beraber gelen tarayıcılar.

Y-axis

Bir tablonun genellikle data rakamının bulunduğu dikey çizgisi.

YAHOO

Adres: <http://www.yahoo.com>

Yazılım (Software)

Daha çok programlanan yazılımlardır. Sarı Sayfalar (Yellow Pages).

Z-axis

3 boyutlu bir tabloda önden arkaya doğru olan.

ZIP

PKZIP kullanılarak sıkıştırılmış (daha küçük dosya boyunda, ama eşdeğer bir dosya yapılan) bir dosya "zip" dosyası olarak adlandırılır. Dosya uzantısı, ZIP'tir.

Zoom Lens

Devamlı değişken görüntüsel uzaklıktaki bir lens.

ZyXEL U-1496 Plus (Modem)

Geniş LSD ekranı ve menü sisteminin kullanım kolaylığı, 57600/14400bps veri ve 14400 faks hızının yanında ses işleme yeteneği, ayrıca özel protokolle de olsa 19200bps transfer hızı, bu modeli yüksek fiyatına rağmen cazip kılıyor. (Modem)

BİLGİSAYAR GRAFİĞİ TERİMLERİ

3D

Üç boyutlu.

3D-DDI

3D device driver interface, Microsoft firmasının 3D uygulamaları için yazılım arabirimi (3D-API). Windows 95 ve Windows NT işletim sistemlerine yüksek seviye 3D-API'leri [OpenGL](#) ve [3DR](#)'i entegre etmek için kullanılır.

3Dlabs

ELSA GLoria kartları üzerinde kullanılan GLINT ve PERMEDIA NT 3D işlemcilerin üreticisi firma.

3DR

Intel firmasının 3D yazılım arabirimi (3D-API), Microsoft'un GDI DDI, [DCI](#) ve 3D-DDI arabirimlerini de destekler..

ADI

Autodesk Device Interface (Autodesk Ünite Arabirimi) teriminin kısaltılmışı.

Alpha blending

3D objelere bir Alpha channel kullanımı ile saydamlık (transparency) kazandırılması. Bu sayede objelerin sahneye gelmelerinde ve kaybolmalarında (fade in - fade out), gerçeğe yakın görüntüler elde edildiği gibi, ayrıca saydam materyallerin örneğin renkli cam) simülasyonu sağlanır.

Anti-aliasing

Görüntüdeki "merdiven efektlerinin" ("pixel look") kaybolmasının sağlandığı işlem teknolojisi. Komşu piksellerin renk enterpolasyonu ile gerçekleştirilir.

AVI

Audio Video Interleaved. Microsoft tarafından geliştirilen bir dosya formatı; video görüntü ve ses bilgilerinin kaydına yarar. Gene Microsoft'un RIFF formatı (Resource Interchange File Format) ile benzerlik taşır.

Bilinear ve Trilinear Filtering

3D dokuların (textures) yumuşaklaştırılması; bu sayede bir objeye yakın zoom yapılırken kaba piksel görüntüler ("pixel look") netleşir.

BIOS

Basic Input/Output System teriminin kısaltılmışı. Bilgisayarın devamlı belleğinde (ROM) bulunan bir program kodu; sistemin çalışmaya başlaması sırasında çeşitli testler ve fonksiyonlar gerçekleştirir.

BNC connector

Standardize bir bağlama ünitesi, bir ekran kartını Kırmızı, Yeşil ve Mavi R(ed), G(reen), B(lue) RGB girişleri olan bir monitöre sağlamaya yarar.

Burst mode

En hızlı data transfer seviyesi (mode); büyük miktardaki bilgi bir blok halinde transfer edilir.

Bus

Bir bus (ya da bus sistemi) paralel data hatlarının bulunduğu bir ünedir. Bağımsız sistem birimlerinin arasında data alışverişine yarar (örneğin PCI bus).

Bus master özelliği

PCI bus'lı bilgisayarlarda bus master özelliği olan PCI slotlar bulunur. Bu slotlara takılan ek üniteler, tüm PCI bus ünitesini kendileri kaplarlar ve bu sayede hızlı bellek transferleri mümkün olur; CPU ya da DMA kanallarından yük çekilmez.

CAD

Computer Aided Design. Bilgisayar grafiği teknolojileri yardımıyla (yazılım ve donanım üniteleri), örneğin makine parçaları ya da bina inşaatları gibi ünitelerin dizaynı ve çizimi işlemleri.

CCIR 601

PAL ve NTSC için TV standardizasyonu. CCIR 601 ile tanımlanan 13.5 MHz'lik frekans sonucunda, satır başına PAL ve NTSC standartlarında 720 aktif piksel elde edilir.

CD-i

"CD-i Digital Video", örneğin Philips CD-i player ile çalınan CD'ler. Compact Disc interactive teriminin kısaltılmışıdır. Yeni CD-i' lar ELSA motion gibi hardware MPEG player'lar ile de çalınabilir.

CD Video

CD Video, üzerine analog video donelerinin kaydedilebildiği, altın kaplamalı bir hibrid disk. Büyüklüğü,

12, 20 ve 30 cm'dir. Analog çalışan CD Video, dijital Video CD'ler ile karıştırılmamalıdır. Video CD'ler, ELSAmotion gibi harware MPEG player'lar ile oynatılabilirken, CD Video'lar PC'lerde okunamaz.

CE

Üzerinde CE işareti bulunan bir elektronik ekipman, Avrupa Topluluğu üye ülkelerde geçerli olan European Council Directive'in belirlediği elektromanyetik kısıtlara göre test edilmiş ve belirlenen standartlara uygunluğu saptanmış bir ünite demektir.

CGA

IBM Color Graphics Adapter teriminin kısaltılmışı. Dünyanın ilk renkli grafik standartlarından biri olan CGA ile 320 x 200 çözünürlükte 4 renk, ya da 640 x 200 çözünürlükte 2 renk gösterilebiliyor(du).

CIF

Common Intermediate Format. Bir dijital video formatı. CIF (PAL): 352 x 288, CIF 240 (NTSC): 352 x 240, QCIF: 176 x 144.

Clipping

Çizim alanının, bir dikdörtgen alana indirgenmesi. Özellikle, pencere Windows ve OS/2 ortamlarında, büyük önem taşır.

Codec

Coder ve decoder deyimlerinin birlikte kısaltılmışı.

Color Space Conversion

Video dataları genelde YUV renk formatında kaydedilir. Grafik kartları

ise,normalde RGB renk formatında bilgi bekler. Bu yüzden bir color space conversion gerekir.

Compression (Sıkıştırma)

Compression, özellikle resim ve ses donelerinin miktarının azaltılması için gerçekleştirilen sıkıştırma işlemidir. Bazı sıkıştırma metodlarında sadece sistem bilgi doneleri işleme tabi tutularak hiç kayıp olmazken, diğer yüksek kompresyon performanslı metodlarda kabul edilebilir oranlarda done kaybı olabilmektedir (örneğin JPEG ve MPEG gibi).

CPU

Central Processing Unit teriminin kısaltılmışı. Bilgisayarınızdaki ana işlemci çipi.

Resolution

Çözünürlük

D/A converter

Digital/Analog converter. Dijital bir giriş (input) sinyalini, analog bir çıkış (output) sinyaline dönüştüren konvertör: Örneğin, görüntü belleğindeki resim donelerini, monitörünüzün gösterebileceği bir video sinyaline dönüştürür.

DCI

Display Control Interface. Microsoft ve Intel firmaları tarafından geliştirilen DCI standardı ile uygulamaların ve bilgisayardaki çeşitli donanım ünitelerinin, grafik kartının görüntü belleğine ulaşma işlemleri standartlaştırılmıştır. Resim bilgileri görüntü belleğine direkt olarak aktarıldıktan sonra görüntü kartındaki çeşitli veri yolları ile ekrana yollarır.

Ekran kartları için geliştirilen sürücü programlar genelde bu standarda uyar.

Digitizer

Bilgisayar Destekli Tasarım (CAD) çalışmalarında kullanılan bir koordinat ve ölçek işlemlerine destek veren bir çevre birimi.

DirectColor

TrueColor, RealColor ve HiColor modları için kullanılan ortak-üst terim. Bu modlarda, görüntü belleğine kaydedilmiş bulunan renk bilgileri direkt grafik kartının diital/analog konvertörüne gönderilir (D/A converter), paralel bir tabloda saklanmaz (look-up table). DirectColor modlarında, her piksel için renk bilgilerinin tamamı belleğe kaydedilmek zorundadır.

Display Control Interface

Dithering

Değişik renklerdeki, birbirine yakın piksel gurupları yardımıyla özel bir renk yaratma işlemi. Düşük renk derinliklerinde (örneğin 256 renk) gerekebilir.

Not: 3Dlabs çipleri, yüksek dithering kapasitesine sahip olduğundan, düşük çözünürlüklerde görüntü TrueColor performansına yakın bir kalitede görüntülenir; bu da görüntü grafik belleğinin düşük tutularak, toplam belleğin arta kalan kısmının z-buffering için kullanılmasına (ve 3D performansının artmasına) yarar.

DMA

Direct Memory Access. Bir data transfer metodu; değişik sistem

üniteleri arasındaki bilgi alışverişi CPU 'dan bağımsız olarak gerçekleşir.

Double Board

DPMS

Display Power Management Signaling standardının kısaltılmışı. Bu standard ile monitörünüzün enerji tasarrufu operasyonu işlemleri belirlenmiştir. Tüm ELSA grafik kartları VESA DPMS standardını destekler.

DRAM

Dynamic Random Access Memory teriminin kısaltılmışı. Okuma ve yazma işlemlerinin gerçekleştirildiği kalıcı olmayan (non-permanent) bellek.

Dual Board

Dual Board ya da Double Board operasyonda sisteminizde iki adet grafik kartı bulunur. Bu kartlardan biri ikinci kart (second board) olarak tanımlanmalıdır. İki ekran kartı iki değişik monitöre bağlanır ve özel software programları (örneğin ELSA MicroStation sürücüsü) yardımıyla bir uygulama programı iki monitörü aynı anda kullanabilir.

Dual Screen

Normal DOS ekranı ve yüksek çözünürlükteki grafik ekranı için iki ayrı monitör kullanılır. Dual Screen modunda ekstra bir DOS grafik kartına gereksinim vardır.

DVD

Digital Video Disk teriminin kısaltılmışı.

EGA

IBM tarafından tanımlanmış Enhanced Graphics Adapter teriminin kısaltılmışı. EGA modunda 640 x 350 pikselde maksimum 16 renk ile çalışılabilir.

EMS

Expanded Memory Specification teriminin kısaltılmışı. DOS işletim sistemindeki 640 K bellek limitini aşabilmek için geliştirildi.

EPRM

Erasable Programmable Read Only Memory teriminin kısaltılmışı. ROM (permanent memory) gibi kullanılan bir bellek çipi; ancak programlanabilir ve silinebilir (örneğin software update'leri için). Grafik kartlarının kontrol yazılımları (firmware) genelde bir EPROM üzerinde saklanır.

FCC

Federal Communications Commission. FCC standardına uygunluk ile, bir ünitenin FCC Mevzuatı/Bölüm 15'te belirtilen B sınıfı dijital ünite limitlerine göre test edildiği ve zararlı sinyallere karşı koruma devrelerine sahip olduğu belirtilir.

Feature connector

"VGA output connector" olarak da adlandırılır. Bir grafik kartının üzerine, değişik kart veya ünitelerin flat kablo yardımıyla sağlanmasını sağlayan 26-pin konektör.

Filtering

Fixed-frequency monitor

Sadece tek çözünürlük ve tek resim tekrarlama frekansında çalışan monitör tipi.

Fog, Fogging (Sis)

3D boyama (rendering) işlemlerinde "kaybolma-fading efektleri". Efektlerin yoğunluğu, objelere olan uzaklığa göre değişir. Bu metod, bir taraftan gerçekçi bir derinlik efekti yaratmak için kullanılırken, diğer taraftan da sistem performansından tasarruf sağlar: Zira çok uzakta olan objelerin çizilmesine ihtiyaç yoktur.

Frame dropping (Kare atlama)

Dijital video oynatımında, video bilgilerinin okunması ve şifre çözümünde renk bilgilerinin adreslenmesi "color space conversion" ve pencere büyüklük ayarı gibi yoğun işlemler, ana işlemci CPU'nun kapasitesini zorluyorsa, bazı kareler işleme tabi tutulmadan, videonun gerçek zamanda oynatılması tercih edilir. Bu da kare atlamalarına sebep olur.

GLINT

3DLabs firmasının üç boyutlu grafik işlemci serisi. ELSA GLoria ekran kartlarında, donanım üzerinden OpenGL 3D hızlanım için kullanılıyor.

Grafik Hızlandırıcı (Graphics accelerator)

ELSA ekran kartları birer grafik hızlandırıcıdır; yani özellikle yüksek performans isteyen grafik ortamlarda (Windows, OpenGL, AutoCAD) kullanılırlar.

H-Sync

Bir monitör için yatay senkronizasyon darbe sinyalinin uzunluğu, mikro saniye olarak verilir.

Hardcopy

Ekran içeriğinin, yazıcı tarafından kağıda basılması. Hardcopy rutinleri genelde bir tuş kombinasyonu ile aktive edilir.

HiColor

HiColor ile 15-bpp veya 16-bpp (bits per pixel) grafik modu tanımlanır, örneğin 32,768 veya 65,536 renk.

Hoops

Ithaca Software firmasının geliştirmiş olduğu bir 3D yazılım arabirimi (3D API).

Yatay Tarama Frekansı

Bir monitörün yatay defleksiyon frekansı, kHz olarak verilir. Yatay tarama frekansı ayarı, monitörünüzün operasyon limitleri içerisinde ayarlanmalıdır, yoksa monitörünüz ekstrem durumlarda zarar görebilir !

Transfer interrupted!

font> veya I/O portları, donanım alt ünitelerinin fiziksel adresleridir.

Interlaced

Bir ekran görüntüsü satırlarla oluşur. Interlaced modunda, ilk adımda ekrana tüm çift satırlar (2., 4., 6. ..), ikinci adımda da tek satırlar (1., 3., 5 ...) satırlar çizilir. Bu sayede daha yüksek bir çözünürlük elde edilebilirken, non-interlaced grafik

seviyelerine göre ekranda daha çok titreşim olmaktadır.

Interpolation

Bir video resminin, ekran penceresine sığdırılırken büyültme "stretch" ve ufaltma "shrink" gibi işlemler gerekir. Eğer bu operasyonlar sırasında, pikseller sadece basit çarpım işlemleri ile adreslenirse (örneğin dört eş-renkli piksel ile bir blok görüntüleniyorsa), aliasing efektleri denilen "blok" ve "merdivenler" oluşur ("blocks" and "stairs"). Bu tip hatalı görüntüler interpolation işlemleri (örneğin yeni konumlandırılan pikseller için ortama renk değerleri kullanılarak) ile düzeltilir. Yatay enterpolasyon (x filtresi) görece basit gerçekleştirilir, zira pikseller ekrana satır satır yazılır. Dikey enterpolasyon (y filtresi) ise daha zordur ve komple bir piksel satırının ara belleğe kaydını gerektirir.

IRQ

Interrupt ReQuest satırları hardware bağlantılarını belirler. Bu bağlantılar üzerinden donanım alt sistemlerinden ana işlemciye interrupt sinyalleri gönderilerek CPU 'nun belli prosedürleri doğru ayarlaması sağlanır.

MCI

Media Control Interface. Multimedya ünitelerinin programlama arabirimleri.

Media Control Interface

Media Player

Video oynatmak, müzik çalmak ve diğer multimedya dosyalarını göstermek için bir Video for Windows multimedya uygulaması.

Memory Manager

DOS işletim sistemindeki 640 K limitini aşmak için geliştirilmiş bir program.

MIP mapping

Aynı 3D objesinin üzerine değişik ve birçok dokunun (textures) kaplanma işleminde, dokunun objeye uzaklığına göre çözünürlüğünün değişmesi. Böylece, objeler üzerlerine zoom çekildiğinde daha çok detay gösterirler.

Movie-CD

CD-i bazlı, film oynatmak için kullanılan bir CD türü. Video CD teknolojisinin gelişmiş olup, normal CD-ROM sürücüleri tarafından okunamaz.

MPEG-1

Motion Picture Experts Group tarafından, tüketici pazarına yönelik uygulamalar için geliştirilmiş bir video kompresyon standardı (ISO 11172). İyi çözünürlük, yüksek hız ve VHS kalitesi gibi özellikleri olan MPEG kodundaki ürünlerin oynatımı için donanım üzerinden dekompresyon "hardware decompression" üniteleri gerekir (örneğin ELSAmotion). 352 x 288 çözünürlükte 25 frames per second (PAL) veya 352 x 240 çözünürlükte 30 veya 24 frames per second (NTSC ya da Motion Picture) standardın teknik spesifikasyonlarını belirler. Yaklaşık 70 dakikalık videolar bir CD üzerine kaydedilebilir.

MPEG-2

Yayın kalitesi (broadcasting quality) standardı, örneğin full CCIR 601 kalitesi ya da HDTV (high definition

TV - yüksek çözünürlük 16:9 formatı televizyon) formatında. MPEG-1 standardına göre epey farklı büyüklükte transfer hızları ve bellek kapasiteleri gerektirir. O yüzden de tüketici pazarına henüz hitap etmemektedir.

Multi-frequency/MultiSync monitör

Değişik yatay tarama frekansları ile çalıştırılabilen ya da kendini değişik video sinyallerine (çözünürlüklere) otomatik adapte edebilen monitör tipi.

NTSC

Kuzey Amerika Televizyon Standardı. Saniyede 60 half frame (interlaced), 525 satır, 480 görünen satır.

Offscreen Surface

DCI desteğinin gelişmiş versiyonu. Bu metotta, resim bilgileri grafik kartının görüntü belleğinin görünen kısmına direkt kopyalanmaz, görüntü belleğinin ekran harici bölümüne "offscreen" aktarılır. Bu bilgileri, grafik kartının kendisi görüntü alanına transfer ederken, aynı zamanda resim büyüklüğünü ayarlar, renk formatlarını dönüştürür ve piksel enterpolasyonunu gerçekleştirir. Tüm bu işlemler hardware üzerinden yapılır ve böylelikle normalde PCI bus üzerinden aktarılması gereken done miktarı azaltılmış olur.

OpenGL

3D yazılım arabirimi (3D API). Windows NT ve Windows 95 son OEM versiyonlarına entegre edilmiştir. Silicon Graphics firmasının Iris GL grafik kütüphanesi bazlı olup, Microsoft tarafından lisansı alınmıştır.

PAL

Alman Televizyon standardı. Saniyede 50 half frame (interlaced), 625 satır, 576 görünen satır.

PCI bus

Peripheral Component Interconnect bus. Gelişmiş veriyolu sistemi; bağımsız sistem üniteleri arasında bilgi transferini paralel data yolları ile gerçekleştirir, özellikle ana üniteler ile ek üniteler arasında.

Perspective Correction (Perspektif Düzeltme)

Perspektif çizimlerdeki doku kaplama operasyonlarında 3D dokulardaki (texture) bozukluk ve kaymaların (distortion) düzeltilmesi. 3D grafik kartı seçiminde anahtar kriterlerden biri, 3D grafik işlemcisinin perspektif hata düzeltme kapasitesinin olup olmadığıdır.

Phong shading

Pixel

Picture element teriminin kısaltılmışı; ekranda gösterilmesi mümkün olan en küçük resim elemanıya da bir renk noktası.

Pixel clock (Piksel Frekansı)

Pixel clock ya da Piksel Frekansı, grafik sisteminiz ile saniyede kaç piksel çizilebileceğini gösterir ve MHz olarak verilir (milyon piksel/saniye). Piksel frekansı genelde sabit olup, bazı sistemlerde programlanabilir.

Primary Surface

This is the most simple version of DCI support. The DCI driver merely provides a possibility to access the display memory of the graphics board, but does not support the resizing of an image or the color space conversion.

QCIF

CIF çözünürlüğün dörtte biri kalitesinde çözünürlük.

QSIF

SIF çözünürlüğün dörtte biri kalitesinde çözünürlük.

QuickTime

QuickTime, Microsoft'un Video for Windows muadili Apple Macintosh video oynatıcı uygulaması. Windows altında da çalışan bir versiyonu olan programın "QuickTime for Windows" dosya formatı, Video for Windows'un AVI formatı ile uyumlu değildir.

RAM

Random Access Memory. Bilgisayarın ya da bir bilgisayar ünitesinin yazılabilir ve okunabilir işlemci belleği (ROM = Read Only Memory ile karıştırılmamalıdır).

RealColor

RealColor genelde 15-bpp veya 16-bpp (bits per pixel) grafik modunu tanımlar, örneğin 32,768 veya 65,536 renk.

Refresh rate (Resim Tekrarlama Frekansı)

Dikey resim tekrarlama frekansı olarak da adlandırılır, birimi Hz olarak verilir: Monitör ekranında saniyede kaç kere tam görüntü tekrarı

yapılabildiğini gösterir. Resim tekrarlama frekansı ne kadar yüksek olursa, ekrandaki görüntü o kadar az titrer.

Çözünürlük

Ekran alanının yatay ve dikey yöndeki piksel sayısı, örneğin 1280 yatay – 1024 dikey piksel (1280 x 1024).

RGB

Grafik kartlarının birçoğunda resim bilgileri Red/Green/Blue renk formatında kaydedilir.

ROM

Read Only Memory. Üzerinde yazılım işlemi gerçekleştirilemeyen çip belleği, örneğin bilgisayardaki BIOS ya da ek donanım ünitenizin belleği.

Shading (Tarama)

3D bilgisayar grafiğinde, "shading" prosedürleri eğrili yüzeylerdeki renkler tanımlanarak yüzeylere doğal bir görünüm kazandırılır. Bunu sağlamak için de, yüzeyler birçok küçük üçgenlere "triangles" bölünür. En önemli üç 3D shading metodu, aralarında bu üçgenlere renk uygulaması işleminde kullanılan algoritmalara göre ayrılırlar:

Flat shading: En basit metod olup, her üçgene tek renk verilir ve yüzey basit bir görünüm alır.

Gouraud shading: Bir üçgen üzerindeki renk, köşe ve doruk nokta "vertex" renkleri enterpolasyonu ile hesaplanır ve yüzey yumuşak bir görünüm alır.

Phong shading: Yine bir üçgen üzerindeki köşe ve doruk nokta

"vertex" renklerinin enterpolasyonu sırasında, ayrıca üçgen üzerindeki normal vektörü (üçgen alanına dik vektör - üçgenin uzaydaki konumu) hesaba katılır.

Second Board

Dual Board konfigürasyonlardaki ikinci grafik kartı.

SIF

Source Input Format. Bir dijital video formatı. 352 x 288 (PAL) veya 352 x 240 (NTSC ya da motion picture).

Single Screen

Single Screen modunda, normal DOS ekranı ve yüksek çözünürlüklü grafik ekranı tek monitör üzerinde görüntülenir.

Stencil

Her bir pikselin nasıl çizileceğini ve çizilip-çizilmeyeceği ile ilgili bilgi. Örneğin, bir animasyon sahnesi bir pencere içinden görüntüleniyorsa, animasyon programı stencil yardımıyla pencere alanı bilgilerini kullanır ve o alanı devamlı ve sabit olarak çizer.

Texture mapping

Bir 3D objenin üzerine bir bitmap resminin sarmalanması. Bu operasyonlardaki en önemli nokta perspektif efektlerinin de doğru olarak görüntülenmesidir..

Trilinear Filtering

TrueColor

16.7 milyon renk (piksel başına 24 veya 32 bit) grafik modu. Bu modda,

görüntü belleğine kaydedilen renk bilgileri bir kayıt tablosundan (look-up table) okunmaz, direkt dijital/analog konvertöre - D/A converter - aktarılır. Bu ise, her piksel için tüm renk bilgilerinin kaydı gerekliliğini getirir.

UYVY

UYVY 4:2:2 byte ordering olarak da adlandırılan UYVY, özel bir YUV renk formatıdır. Piksel başına 16 bit kaydeder. Lüminans komponenti Y için diğer renk komponentleri U ve V için gerekenin iki misli bellek kullanır.

V-Sync

Bir monitör için dikey senkronizasyon darbesinin uzunluğu, mikro-saniye olarak verilir.

VESA

Video Electronics Standard Association teriminin kısaltılmışı. Bilgisayar grafiği dünyasında standardizasyon için çalışan bir konsorsiyum.

VfW

VGA

IBM tarafından tanımlanmış Video Graphics Adapter teriminin kısaltılmışı. VGA standardında 640 x 480 çözünürlükte 16 renk elde edilir.

Video CD

Compact Disc Digital Video CD'ler üzerindeki video ve ses doneleri, Philips ve JVC tarafından geliştirilmiş özel bir formatta saklanır. Dijital Video CD, gene dijital yapıdaki Movie-CD veya analog CD Video ile karıştırılmamalıdır. Video CD hardware MPEG decoderler (örneğin ELSAmotion) ile çalınabilirken, CD

Video okunamaz. Video CD üzerindeki dosyalar \CD\MPEGAV ve \VCD adındaki dizinlerdedir. Data sektörleri, XA-Form-2 formatında (ISO 9660) yazılıdır. Data kompresyonu MPEG-1/Level-II standardına göre yapılmıştır. Transfer hızları, video doneleri için saniyede 144 KB, ses bilgileri için saniyede 28 KB olarak belirlenmiştir. Bir Video CD üzerine yaklaşık 70 dakikalık video görüntüleri sığabilir.

Video for Windows

Microsoft firmasının Windows 3.1 işletim sistemi için geliştirmiş olduğu Video for Windows (VfW), dijital video donelerinin yakalanması, yazılması ve görüntülenmesi için kullanılan bir ek yazılım. Windows işletim sistemlerinde kullandığımız Microsoft Media Player, Video for Windows programının bir parçasıdır. Ses ve video doneleri için standard dosya tipleri AVI, MPEG (ve diğerleri) MCI arabirimi üzerinden de oynatılabilirler. Çok düşük çözünürlükler hariç, ek donanım üniteleri olmadan Video for Windows kliplerinin görüntüsü net ve yumuşak olmaz. Genelde software üzerinden oynatılan kliplerde çözünürlük 160 x 120 pikselde ve renk derinliği 8 bit olurken, saniyede oynatılabilen resim sayısı 15'te kalır. Ses ise 8 bit ile dijitize edilirken, 11 kHz'te kalır.

VRAM

Video Random Access Memory. Özellikle high-end grafik kartlarda kullanılan hızlı RAM cinsi.

XMS

EXtended Memory Specification: 1 MByte üzeri adreslerdeki RAM.

YCbCr

JPEG ve MPEG standartlarında kullanılan bir renk koordinat sistemi. Renk bilgileri YCbCr formatında kaydedilir: Y luminance (parlaklık) sinyalini, Cb ve Cr ise chrominance (renk) bilgilerini saklar (Ayrıca YUV ve RGB'ye de bakınız). YCbCr ve YUV arasındaki bağıntı hesabı şöyledir:

$$Y = 0.3 R + 0.59 G + 0.11 B$$

$$Cb = (U/2) + 0.5$$

$$Cr = (V/1.6) + 0.5$$

YIQ

Kuzey Amerika televizyon standardında kullanılan bir renk koordinat sistemi. Renk bilgileri YIQ formatında kaydedilir: Y luminance (parlaklık) sinyalini, I ve Q ise chrominance (renk) bilgilerini saklar (Ayrıca YUV ve RGB'ye de bakınız). YIQ ve YUV arasındaki bağıntılar, aşağıdaki denklemlerde gösterilmiştir:

$$Y = 0.3 R + 0.59 G + 0.11 B$$

$$I = 0.74 V - 0.27 U$$

$$Q = 0.48 V + 0.41 U$$

YUV

Avrupa televizyon standardında kullanılan bir renk koordinat sistemi. Renk bilgileri YUV formatında kaydedilir: Y luminance (parlaklık) sinyalini, U ve V ise chrominance (renk) bilgilerini saklar. Çeşitli ve özel YUV formatları bulunur, UYVY gibi. YUV ve RGB arasındaki bağıntılar, aşağıdaki denklemlerde verilmiştir:

$$Y = 0.3 R + 0.59 G + 0.11 B$$

$$U = B - Y$$

$$V = R - Y$$

Z buffer

3D grafik işlemlerinde her piksel için derinlik bilgisinin (üçüncü boyut ya da z-ekseninde) saklandığı 3D bellek.

DATA İLETİŞİM TERİMLERİ

1TR6

1TR6, Alman Telekom İdaresi'nin S0 Arabirimi yoluyla ISDN terminal cihazları için bir spesifikasyondur. Bu spesifikasyon D Channel protokolünü belirler ve genelde Almanya' da kullanılır. Diğer Avrupa ülkelerinin çoğunluğu DSS1 protokolünü kullanmaktadır.

5ESS

5ESS, AT&T tarafından ISDN D Channel protokolü için geliştirilen A.B.D standardıdır. Bu, Ulusal ISDN-1 standardı için bir hazırlık standardıdır.

Adaptive Modem

Bu, kendisini karşıdaki istasyonun transmisyon bit oranına otomatik olarak adapte eden bir modemi belirtmektedir. ELSA, adaptive modem için Almanya' dan onay alan ilk üretici olup, ITU-T V.100' a uygun olarak optimize edilmiş bir metod kullanmaktadır. O günden itibaren hazırlanan her ELSA modemi, V.100' a uygun olarak adaptive' dir.

ASCII

American Standard Code for Information Interchange, 128 karakter alfabetini temsil eden en yaygın uluslararası koddur. 256 karakterlik uluslararası özel karakter ve grafik sembolleri kodunun (IBM karakter seti diye de bilinir) uzantısı olan Extended

ASCII' den farklı olarak, standard ASCII adıyla da anılmaktadır. Standard ASCII 7 bitlik ($2^7 = 128$) bir kelime uzunluğu ile kodlanabilirken, extended ASCII 8 bitlik ($2^8 = 256$) bir kelime uzunluğuna ihtiyaç duymaktadır.

Asenkron Transmisyon

Seri veri transmisyonunda; alıcının, gönderilen karakterin başlangıcını ve sonunu algılayabilmesi için, verici ve alıcıyı senkronize edecek bir metod gerekmektedir. Asenkron Transmisyon, gönderilecek her byte için bir başlangıç bit' i ve bir veya iki sonlama bit' i işaretleyerek bunu sağlamaktadır. Bu başlangıç/sonlama metodu, özellikle mikro-bilgisayar sektöründe, en çok kullanılan transmisyon metodudur. Senkronik transmisyondan farklı olarak, kullanımı daha kolaydır.

AT Komut Seti

"Akıllı" modemler, bağlantı kurabilir ve gelen çağrılarını otomatik olarak kabul edebilirler. Bu modem kontrol komutlarından oluşan bir seti gerektirir. Gelişmiş AT komut seti (AT = ATtention komut öneki), bu komutların sözdizimi için dünya çapında bir standart haline gelmiştir. Tüm ELSA modemleri, otomatik çevirme cihazı ile donatılmışlardır ve gelen çağrılarını otomatik olarak kabul edebilirler. Kendi modem tiplerine göre farklılık gösteren, gelişmiş AT komut setini kullanırlar.

B channel

BRI

İki veri kanalı (B channels, her biri 64,000 bps) ve bir kontrol kanalı (D

channel, 16,000 bps) sağlayan ISDN terminal arabirimi. Basic Rate Arabirimi ve terminal cihazı arasındaki link S0 bus' dur. (S/T arabirimi diye de adlandırılır)

Baud

Baud (kısaltma: Bd), step oranını veren bir ünedir. (1 Bd = 1 step/saniye) Statünün frekansı, saniyedeki transmisyon kanalı miktarına göre değişir.

Genel bir yanlışlık olarak, baud ünitesi ile bps olarak ölçülen transmisyon oranı birbirleriyle karıştırılır. Sinyalin sadece iki durumda bulunması halinde ise, step oranı ve transmisyon oranı hemen hemen aynıdır. 1200 bps' in üzerindeki oranlarda, normalde step başına dört, sekiz veya daha fazla bit transmisyonu ile sağlanır, step oranı transmisyon oranından daha düşüktür. Örnek: V.32 = step oranı 2400 Baud, transmisyon oranı 9600 bps.

BBS

Bulletin Board System (Electronic Mail Sistemi adıyla da bilinir). BBS, telefon şebekesi veya ISDN gibi dijital şebekelere bir veya daha fazla bağlantı içeren otomatik enformasyon sistemidir. BBS kullanıcıları, birbirlerine mesaj gönderme ve BBS'i bir iletişim forumu olarak kullanabilme imkanına sahiptirler. Ek olarak bazı BBS'ler, değişik konularda bilgi ve yazılımlar içeren arşivler de sunmaktadırlar.

BIBA

Bilingual Basic Rate Arabirimi, aynı ISDN hattı üzerinden iki D channel protokolü (Avrupa DSS1 ve Alman 1TR6) sağlar. Bu, sadece 1TR6

desteği veren eski Alman ürünlerinin, yeni ürünlerle aynı arabirim üzerinden çalışmalarını sağlar.

bps

bits per second. Veri transmisyon hızını ölçmek için kullanılan birim. Baud ile ölçülen step oranından farklı olarak transmisyon oranı, bir saniyede transfer edilen gerçek enformasyon miktarını gösterir.

CAPI

Common ISDN Application Programming Interface. Alman FTZ ve Alman ISDN adaptör üreticileri tarafından geliştirilen yazılım arabirimi. ISDN adaptörleri ve ISDN uygulama yazılımı arasında iletişim kurmak için kullanılır. ELSA sürücüleri CAPI versiyon 1.1 veya 2.0'ı desteklemektedir. Böylece standart ISDN yazılımının, faks grup 3 ve 4, veri iletişimi ve dosya transferi için kullanılmasına izin verilmiştir. CAPI 2.0, ISDN yazılım arabirimleri için uluslararası kabul görmüş bir standarttır.

CCITT

Communication Software

Kişisel bilgisayarın modemine ulaşmak için, örneğin; transmisyon parametrelerini seçmek veya veri transferi başlatmak (bkz. download, upload), uygun bir iletişim yazılımına (terminal programı adıyla da bilinir) ihtiyaç vardır. Böyle bir program, PC için "akıllı bir terminali" emüle eder. Örn: Alınan verinin kaydedilmesi veya kayıtlı verinin iletilmesi için, ilave özelliklerle donatılmış basit bir giriş/çıkış aygıtı. AT komut setini destekleyen tüm ELSA MicroLink

modemleri, Telex iletişim yazılımı ile beraber gelirler.

Control Channel

ISDN arabirimi ve genel değişim arasında (BRI Basic Rate Interface Arabirimi için 16,000 bps veya PRI Primary Rate Interface Arabirimi için 64,000 bps transfer oranlarında), kontrol verisinin transmisyonu (örn. gelen çağrı ile ilgili mesaj...vs) için ISDN sinyal kanalı (D channel adıyla da bilinir).

D channel

Data Channel

Verinin 64,000 bps transmisyon oranında iletimi için ISDN transmisyon kanalı (B channel adıyla da bilinir).

DataFlow Control

Data Flow Control özelliğine sahip modemler, alıcı ve verici tamponlar ile donatılmışlardır. Böylece hata düzeltmeli modemlerde veri akışını optimize ederler. En önemli iki kontrol metodu (handshake adıyla da bilinir), RTS ve CTS sinyallerini kullanan donanım kontrolü ile XON ve XOFF karakterlerini kullanan yazılım kontrolüdür. Hata düzeltme özelliğine sahip ELSA modemleri, veri akış kontrolü için her iki metodu da kullanabilirler.

Data Format

Asenkronik transmisyonda, iki istasyon arasında veri alışverişinin sağlanabilmesi için, partiler transfer edilecek byte'ın uzunluğu ve yapısı hakkında anlaşmak zorundadırlar. Bu spesifikasyona data format adı verilmektedir. Asenkronik

transmisyon için en ünlü data formatları şunlardır: 8N1 (1 başlangıç biti, 8 veri biti, parity biti yok ve 1 sonlama biti = 10 byte başına bit) ve 7E1 (1 başlangıç biti, 7 veri biti, 1 parity biti (even parity) ve 1 sonlama biti = 10 byte başına bit).

DCE Oranı

Data Communications Equipment, modeminizin veya terminal adaptörünüzün diğer adı. DCE oranı, modeminizin telefon veya ISDN hattı üzerinden iletişim hızını bps cinsinden verir. DTE oranı ile karıştırılmamalıdır.

Download

Download, diğer istasyondan gönderilen dosyanın alınıp kaydedilmesini sağlayan veri transferine verilen addır.

DSS1

ETSI tarafından, ISDN D channel protokolü (Euro-ISDN adıyla da anılır) için geliştirilen Avrupa standardı. Almanya'da 1993 yılında tanıtılan bu standardın, eski ulusal 1TR6 protokolünün yerini alması bekleniyor. Bu geçiş döneminde, Almanya'daki ISDN arabirimleri her iki protokolü de destekleyecektir.

DTE Oranı

Data Terminal Equipment, modem veya terminal adaptörünüzün bağlı olduğu yerel bilgisayar veya terminali ifade eder. DTE oranı, DTE'nizin seri arabirim üzerinden modem veya terminal adaptörünüzle iletişim kurma hızını bps cinsinden verir. DCE Oranı ile karıştırılmamalıdır.

Duplex

Bu operasyon modunda (full duplexadıyla da anılır), veri eş zamanlı olarak alınıp gönderilebilir. Half-duplex modda, her iki yönde veri iletimi yine mümkündür. Ancak bağlantılı her iki sistem eş zamanlı olarak alım ve gönderim yapamazlar. İletimi karşılıklı olarak tek yönde yapmak zorundadırlar. Simplex modda, veri sadece belirlenen tek yönde iletilir. (Conversational modu mümkün değilse)

EAZ

Endgeräteauswahlziffer (Terminal Cihaz Seçim Rakamı). 1TR6 protokolü tarafından, aynı ISDN Basic Rate arabirimine bağlı pek çok terminal cihazı arasında ayırım yapmak için kullanılır. MSN'den farklı olarak, DSS1 protokolünde bu rakam, ISDN numarasının son rakamı olarak eklenmiştir.

Efektif Transfer Oranı

Efektif Transfer Oranı (Effective Throughput adıyla da bilinir) transmisyon oranından ayırt edilmelidir. Transmisyon oranı, veri hattı üzerinden fiziksel olarak iletilen saniye başına bit sayısını gösterir. Transfer oranı ise, birim zamanda iletilen kullanılabilir verinin ortalama miktarını gösterir. Ek olarak gönderilmesi gereken kontrol verisi ve protokol rutinleri, transmisyonun efektif hızını düşürebilir. Öte yandan; veri sıkıştırma metodlarını kullanmak, efektif transfer oranının transmisyon bit oranından daha fazla artmasına sağlayabilir.

ETSI

European Telecommunications Standards Institute. Bu standardizasyon ünitesi, D channel protokolü için bir Avrupa standardı geliştirmiştir.

Euro-ISDN

Firmware

Firmware, herhangi bir donanıma entegre edilen kontrol yazılımının bütünlüğünü ifade eder ve kullanıcı tarafından modifiye edilemez. Firmware, ilgili EPROM çipi değiştirilerek veya yeni bir firmware dosyasının Flash ROM' a yüklenmesi yollarıyla güncellenebilir.

FOSSIL

Fido/Opus/SEAdog Standard Interface Layer, donanımdan bağımsız arabirimlerin veri iletişimde kullanılabilmesi için geliştirilmiştir. ATCAPI veya cFos gibi FOSSIL sürücüleri üzerinden pek çok standart iletişim programı tarafından desteklenmektedir

FullFax

FullFax özelliği ile donatılan ELSA MicroLink modemleri, Sınıf 3 telefaks cihazlarına döküman gönderme ve alma yeteneğine sahiptir. Tabii ki diğer özelliklere de tam destek verilmektedir. Kısaca; ELSA FullFax modemleri, veri komünikasyonu ve telefaks işlemlerini gerçekleştirebilen çok fonksiyonel cihazlardır.

Host

Host, diğer üniteler (örn: terminaller) için, verilerin yedeklenmesi gibi bazı

özellikleri taşıyan merkezi bir bilgisayarı ifade eder.

I.430

ITU-T standardı, ISDN Basic Rate Arabirimi için, kullanıcı/ağ arabiriminin seviyesini ifade eder.

I.463

I.465

İletişim Yazılımı

ISDN

Integrated Services Digital Network. Dijital ağlar için entegre servisleri ifade eder.

ITU-T

International Telecommunications Union (ITU) nun telekomünikasyon standardizasyon sektörü, veri ve telefon servislerinin standardizasyonu için çalışır. V. serisi için ITU-T standardı, temelde telefon şebekeleri üzerinden veri iletimi ile anlaşma sağlar. ITU-T, CCITT' i takip eden bir organizasyondur.

Kontrol Kanalı

Log-in

Bir log-in prosedüründe (log-on prosedürü olarak da bilinir), sistem kullanıcısı, kayıtlı kullanıcı kimliğini girerek kendini tanıtmalı ve erişim yetkisini bir şifre ile ispatlamalıdır. Ancak bu koşulda host tarafından sağlanan hizmetlere erişebilir.

MNP

Telefon şebekesinin gürültü ve bozulma karakteristiğine bağlı olarak

konvansiyonel modemler, kusursuz ve hata düzeltmeli bir transmisyonu garanti edemezler. Microcom Networking Protocol (MNP) bu tip şebekelerde, %100 hata düzeltmeli transmisyonu mümkün kılan bir hata düzeltme metodudur. Dünya çapında milyonlarca modemde kullanılmaktadır. Sadece geliştirici firma Microcom'un lisansladığı üreticiler tarafından kullanılabilir. Hata düzeltme metodunun yanında MNP class 5, ilave olarak bir veri sıkıştırma metodu da sağlar. Bu efektif transfer oranını 1.3 ve 2.0 faktöründe artırır. Böylece, 14,400 bps'lık fiziksel bir bağlantı ile 28,800 bps'a kadar efektif transfer oranı sağlanabilir. Sıkıştırılmış verinin (örn: *.ZIP, *.ARC) iletilmesi için, MNP sınıf 4 kullanılmalıdır. Bu dosyalara, MNP5 ile daha fazla sıkıştırma yapılarak ulaşılamaz. Bu sıkıştırma metodunun transmisyonu daha da yavaşlatması sonucunu doğurabilir. MNP destekli ELSA MicroLink modemleri, bu hata düzeltme protokolü ile ilgili tüm sınıfları desteklerken aynı zamanda da V.42, V.42bis' a bağlı metodları da desteklemektedir.

Modem

Modulator/Demodulator. Modem, dijital sinyalleri telefon hattının tanıyabileceği analog sinyallere dönüştürür ve analog sinyalleri de dijital sinyallere çevirir. Uzun mesafeler arasında, hızlı ve ucuz veri iletişimi sağladıkları için modemler çok büyük önem kazanmıştır. ELSA, 1987 yılında Alman Telekom düzenlemelerinin liberalleştirildiği (daha önceki yıllarda sadece Alman Telekom modem satışı yapabiliyordu) günden bu yana, modem üretiyor ve geliştiriyor. ELSA, üç transmisyon bit oranına (300, 1200 ve 2400 bps) sahip ilk modemi geliştirdi ve

Almanya'da Telekom onayını aldı. Aynı şekilde ilk lisanslı V.32bis yüksek hızlı modemi de geliştirdi. ELSA bugün, 300'den 28,800 bps'e kadar tüm transmisyon oranlarını ve 115,200 bps'e kadar tüm efektif transfer oranlarını sunmaktadır.

MSN

Multiple Subscriber Number.DSS1 protokolü, farklı numaraların aynı ISDN hattını kullanmasını sağlar. Normalde bu 3 ile 8 numara arasında değişir. 1TR6 protokolünün EAZ rakamlarına benzer olarak bu numaralar, aynı S0 bus (S/T arabirimi)'ne bağlı olan farklı terminallerin ayırt edilmesinde kullanılır. EAZ rakamlarından (aktüel numaraya ilave edilirler) farklı olarak, MSN 8 rakam uzunluğunda olabilir.

Multiple Subscriber Number

National ISDN-1

NI-1

National ISDN-1 standardı, ISDN D channel protokolü için A.B.D'de yaygın bir spesifikasyondur.

NT

Network Terminator. ISDN Basic Rate Arabiriminin terminal tarafına yüklenen bir cihazdır. Değişimden gelen sinyali S0 bus (S/T arabirimi)'un tanıyabileceği forma çevirir. Aynı şekilde tersini de gerçekleştirir.

Parite Biti

Parite Biti, veri transmisyonunda gönderilen veri biti numarasına eklenen bir kontrol bitidir. "1" değerine ayarlanan veri bitleri, tek veya çift bit toplamına parite biti

tarafından eklenir. Parite kontrolü, basit bir hata bulma metodu. Ancak bu metod çok güvenilir değildir. Mesela, çift bit hataları görünmez. Bu yüzden veri iletiliminde genelde "no parity" seçilir. Böylece ilave parite biti gönderilmeyeceğinden transmisyon hızı artış gösterir.

PRI-Primary Rate Interface

30 veri kanalı (B channels, her biri 64,000 bps) ve bir kontrol kanalı (D channel, 64,000 bps) sağlayan ISDN arabirimi.. Bu ISDN konektörü şu anda, sadece büyük miktarda kişisel şubelerin değişiminde kullanılmaktadır.

Pulse Çevirme

Bu çevirme metodunda (loop disconnect dialing olarak da bilinir), çevirilen her rakam pulse'lardan oluşan bir numara ile kodlanır. Bu metod, daha güncel olan tone çevirme metoduna göre daha az teknik güç gerektirir. Ancak buna karşı daha yavaştır.

S0 Arabirimi, S0 Bus

S/T Arabirimi olarak da bilinir. BRI Basic Rate Interface arabiriminin Network Terminatorü ile ISDN terminal cihazları arasındaki seri veri yolu arabirimi. Bir S0 bus üzerinden, en fazla sekiz tane terminal cihazı eş zamanlı olarak kullanılabilir ve en fazla 12 bağlantı soketi bağlanabilir.

Semi-permanent bağlantı

İsteğe bağlı kiralık bağlantı. Bu servis Alman 1TR6 protokolü için sağlanmıştır. Sadece ISDN istasyonlarının her hangi bir parçası ve her B channel için ayrı olarak alınabilir. Aylık olarak kiralanırlar ve

çağrı süresi sınırsızdır. Bu sık sık uzun görüşmeler yapanlar için ekonomik bir çözümdür.

SysOp

System Operator.BBS, veri bankası veya diğer online sistemler için operator, yönetici.

S/T Arabirimi

S0 Arabirimi için kullanılan diğer bir isim. Örneğin A.B.D'de kullanılır.

T.70NL

T.70NL, X.75 transmission standardı için kullanılan bir veri paketi başlığıdır. T.70NL başlığı, transmisyon bitiminde açılmalı veya kapatılmalıdır.

TA

TEI

TEI (Terminal Endpoint Identifier), S0 Arabirimine bağlı farklı terminal cihazlarını ayırt etmek için, D channel protokol değişimi ile anlaşılan bir tanımlama kodudur. ELSA ISDN terminal adaptörleri, cihaza bir TEI ataması yapıp yapılmadığını gösteren statü ledlerine sahiptir.

Terminal Adaptörü

Terminal Adaptörleri (TA), ISDN olmayan cihazları ISDN'e bağlamak için kullanılır. Bir a/b terminal adaptörü, analog telefon şebekesi için dizayn edilen bir cihazı (analog telefon, sınıf 2 ve sınıf 3 faks cihazları, modemler...vs) bağlamak için kullanılabilir. Diğer bir model, bilgisayarın RS-232 arabirimi üzerinden ISDN erişimini sağlayan RS-232 terminal adaptörüdür

(MicroLink ISDN/TLpro gibi). MicroLink ISDN/PCFpro ve MicroLink ISDN/PCF, PC sistem veri yolunu direkt S0 arabirimine bağlayan dahili ISDN adaptör kartlarıdır.

Terminal Endpoint Identifier

Tone Dialing - Çevirme

Bu çevirme metodunda (touch tone çevirme veya multi-frequency çevirme adlarıyla da bilinir), her rakam frekansların belirli bir çifti ile kodlanır. Çevirme sırasında bip sesleri geliyorsa bu tone çevirmedir. Hızının yanında eski pulse çevirmeye göre çok daha kalitelidir.

Transmisyon Protokolü

Bir bilgisayardan diğerine veri iletilirken, dosya transferinin sorunsuz olması için bir dizi transmisyon protokolü kullanılır. Geçen yıllarda pek ok farklı protokol geliştirildi. Temelde hepsi şu prensipte çalışır: Veriler genelde veri blokları halinde iletilirler ve alıcı tarafından hatalara karşı kontrol edilirler. Eğer bir hata tespit edilirse, hatalı blok tekrar istenir ve yeniden iletilir. Telix iletişim yazılımı (AT komut setini kullanan tüm ELSAMicroLink® modemleri ile beraber verilir), XModem, XModem-1k, Ymodem ve ZModem gibi pek çok yaygın transmisyon protokolünü desteklemektedir.

UART

UART (Universal Asynchronous Receiver/Transmitter), paralel veri akışını seri akışa çeviren ve tersini de yapabilen bir çiptir. Kişisel bilgisayarlar, modem iletişimi için genelde bu asenkron arabirim çiplerini kullanırlar. 19,200 bps veya daha fazla DTE oranı için, FIFO

buffer (type 16550)'a sahip bir UART çipine ihtiyaç vardır.

Upload

Upload, veri dosyasının başka bir veri istasyonuna gönderildiği ve kaydedildiği dosya transferi işlemine verilen addır.

V.Fast Class

V.Fast Class, Rockwell tarafından tanımlanan bir modülasyon metodudur. 16,800 bps ile 28,800 bps arasındaki bit oranları ile değişken bit oranlarında çalışır ve kendisini mevcut hat kalitesine 2400 bps seviyesinde adapte ederek ITU-T V.34 standardından daha önce hareket eder. Modemler her iki bağlantının kalitesini ölçerler ve gereken transmisyon hareketini belirlerler.

V. Series

V.Series için ITU-T standartları, telefon şebekeleri üzerinden yapılan veri transmisyonları için standartları içerirler. V.21, 300 bps duplex için; V.22bis, 1200 bps ve 2400 bps duplex için; V.23, 1200 bps half-duplex, 1200/75 bps ve 75/1200 bps duplex için; V.32, 4800 bps ve 9600 bps duplex için; V.32bis, 14,400 bps duplex'e kadar olan oranlar için; V.34, 28,800 bps duplex'e kadar olan oranlar için protokolü belirler. ELSA modemleri, bahsi geçen tüm transmisyon protokollerini desteklemektedir.

V.110

V.110 (I.463 olarak da kabul edilir), asenkron ve senkron seri veri akımlarının, ISDN B channel üzerinden 64,000 bps'lik ISDN hat bit

oranına adaptasyonunu sağlayan ITU-T standardıdır.

V.120

V.120 (I.465 olarak da kabul edilir), asenkron veya senkron verilerinin (hata düzeltilmeli) ISDN B channel üzerinden HDLC çerçevelerinde paketlenmesini sağlayan ITU-T standardıdır. X.75'den farklı olarak V.120, A.B.D'de sıkça kullanılan 56,000 bps'lik bit hattını da destekler.

V.42, V.42bis

V.42 ve V.42bis ITU-T standartları, sırasıyla hata düzeltme ve veri sıkıştırma metodunu tanımlarlar. V.42bis, dörde varan bir çarpan ile efektif transfer oranını arttıran bir veri sıkıştırma protokolü içerir. Tüm ELSA modemleri (MNP'nin yanında), V.42 ve V.42bis'i desteklemektedir. Böylece 115,200 bps'e kadar efektif transfer oranlarına (28,800 bps'lik modem ile) ulaşılabilir.

Veri Akış Kontrolü

Veri Kanalı

X.75

V.120'e benzer olarak X.75, ISDN B channel (64,000 bps) üzerinden, HDLC çerçeveli verilerin hata düzeltilmeli transmisyonu için ITU-T standardıdır.

XModem

XModem, otomatik hata bulma ve düzeltme için bir transmisyon protokolüdür. Veriler, 128 byte'lık veri blokları olarak iletilirler. Eğer bir transmisyon hatası bulunursa, hatalı block tekrar iletilir. XModem, en yaygın prtokollerden birisidir ve pek

çok standart terminal programı tarafından desteklenmektedir. Ancak bu günlerde ZModem gibi daha verimli protokollerin gerisinde kalmıştır.

ZModem

ZModem, çok hızlı ve güvenilir bir transmisyon protokolüdür. Duplex teknolojisi üzerine kurulan az sayıdaki protokollerden biridir. Bu, hata raporları alındığı zaman diğer istasyondan iletilmekte olan diğer veri bloklarının transferinin kesilmemesi anlamına gelmektedir. Blok uzunluğu otomatik olarak hata oranına adapte edilir. Bu iki ölçü sayesinde ZModem, kıyaslamalı olarak daha yüksek transfer oranlarına ulaşır. İlave olarak, batch modunda birden fazla dosyanın transmisyonu veya kesilen transmisyona daha sonra tekrar devam edilmesi gibi özellikler de içerir. ZModem, özellikle uydu üzerinden veya veri paketi değiştirmeli şebekeler yoluyla yapılan transmisyonlar için uygundur. ZModem, TeliX iletişim yazılımı tarafından desteklenmektedir.

LİKİT KRİSTAL DİSPLAY TEKNOLOJİSİ TERİMLERİ

a-Si

Şekilsiz silikon

a-Si TFT

Şekilsiz silikon ince-film transistör

AGV

automated guided vehicle

ALCOM

Gelişmiş likit kristal optik materyalleri

AM

Aktif matriks

AMLCD

Aktif matriks likit kristal display

Anisotropy

directionally dependent

APCVD

atmospheric pressure chemical vapor deposition

Birefringence

having an index of refraction that is different for different polarization of light

Bistable

stable in two conditions

CCD

Şarj bağlantı aygıtı

CDT

Renkli ekran tüpleri

CF

Renkli filtreler

Chiral

material with either a left or right handed helical arrangement.

CMOS

complementary metal oxide semiconductor

CPT

color picture tubes- renkli resim tüpleri

CRT

Katot ışınli tüp

DBS

Doğrudan yayın uydusu

DI

deionized

DTI

Display Technologies Inc. (joint venture company by Toshiba and IBM)

ECB

electrically controlled birefringence

EDTV

Arttırılmış tanımlı televizyon

EL

Elektrolüminesans

Electrodeposition

deposited electrically

ES

Mühendislik servisleri

Ferroelectric

material possessing spontaneous electric polarization

FID

field induction drain

FLC

ferroelectric chiral smectic

FLCD

Ferroelektrik LCD' ler

FPDs

Düz panel ekranlar

FPS

Saniye başına çerçeve

HDTEC

High Definition Television Engineering Corporation

HDTV

Yüksek tanımlı televizyon

Homeotropic

liquid crystal uniformity aligned in a direction perpendicular to the planar substrate

HT

high tilt

ISDB

Tümleşik servisler dijital yayıncılığı

JKTC

Japan Key Technology Center

JSPS

Japan Society for the Promotion of Science

LC

Likit kristal

LCD

Likit kristal ekranlar

LCM

Likit kristal modüller

LDD

lightly doped drain

Lenticles

an array of small lenses

Liquid Crystals

states of matter in which the molecules are orientationally ordered but incompletely spatially ordered

LPCVD

low pressure chemical vapor deposition

LSI

large-scale integration

MBBA

(4-n-methoxybenzylidene-4'n-butylaniline)

Micro lens

Çok küçük lensler

MIM

metal-insulator-metal

MITI

Ministry of International Trade and Industry

MOE

Ministry of Education, Science, and Culture

Monotropic

a liquid crystalline phase which is observed only upon cooling the sample

MOS

Metal oksit yarıiletken

MPT

Ministry of Posts and Telecommunications

Multiplexing

switching between two or more locations

NCAP

Name given to liquid crystal/polymer dispersions manufactured by the Raychem Corporation

NCIPT

National Center for Integrated Photonic Technology

Nematic

liquid crystalline phase with no spatial ordering of the molecules

NTT

Nippon Telephone and Telegraph

OIS

Optik görüntü sistemleri

PCM

Darbe kod modülasyonu

PDLC

polymer-dispersed liquid crystals

PDP

Plazma ekran panelleri

PECVD

plasma enhanced chemical vapor deposition

Photolithography

use of optically-exposed photoresist masks to produce patterns

Photopolymerization

light induced polymerization

PLC

Polimer likit kristaller

p-Si

Polikristal silikon

RGBG

Kırmızı, yeşil, mavi, yeşil piksel örüntüsü

RGBW

Kırmızı, yeşil mavi & beyaz piksel örüntüsü

RODIC

the name of a Japanese company formed as a joint venture between Dainippon Ink and Hoffmann LaRoche

SEM

scanning electron microscope

SEMI

Semiconductor Equipment and Materials Institute

SFT

superthin film transistor- süper ince film transistör

Smectic

a liquid crystalline phase where the molecules are arranged in layers

STN

supertwisted nematic

TFEL

İnce film elektro lüminesans ekranlar

TFT

İnce film transistör.

TN

twisted nematic

TPM

total productive maintenance

VGA

Video grafik dönüştürücüler

VLSI

very large scale integration

VTR

Video teyp kaydedici